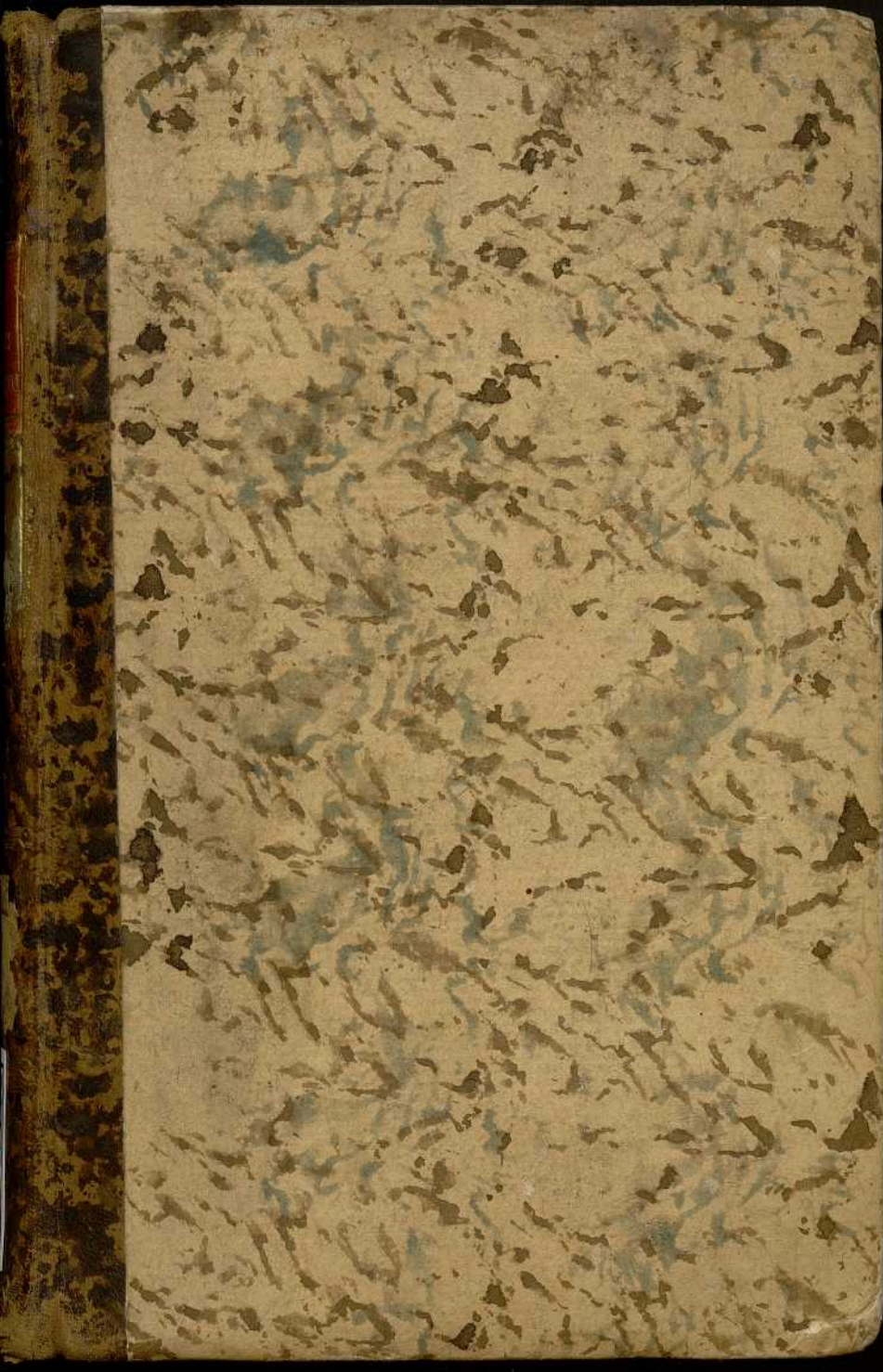

MURRAY
APPARATUS
MEDICAMINUM

T. IV. V. VI.

A
47
169

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL
GRANADA

Sala:

A

Estante:

047

Número:

169

C. H. Farm. N° 159

[Handwritten signature]

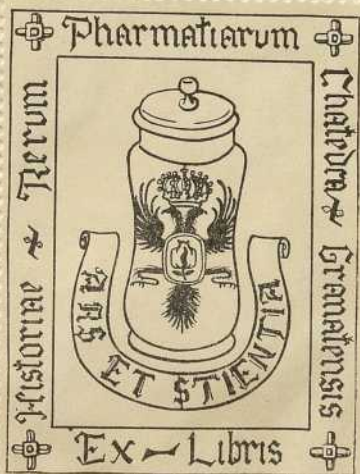
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

2 400

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	A
Estante:	047
Numero:	169

[Handwritten signature]

ORDO LIV. ALGÆ.

*Nomen pharmaceuticum.**Nomen systematicum.*

561. Usnea	<i>Lichen Saxatilis.</i>	227
562. Muscus Islandicus.	-- -- <i>Islandicus.</i>	228
563. Pulmonaria arbor.	-- -- <i>Pulmonarius.</i>	237
564. Muscus cumatilis.	-- -- <i>aphibosus.</i>	239
565. -- -- caninus.	-- -- <i>caninus.</i>	ibid.
566. -- -- pyxidatus.	-- -- <i>cocciferus &c.</i>	241
567. Roccella.	-- -- <i>Roccella.</i>	243
568. Muscus arboreus.	-- -- <i>plicatus.</i>	244
569. Quercus marina.	<i>Fucus vesiculosus.</i>	ibid.
570. Helminthochorton.	-- -- <i>Helminthochorton.</i>	248
	de la tour.	
571. Conferva rivularis.	<i>Conferva rivularis.</i>	251

ORDO LV. FUNGI.

572. Agaricus muscarius.	<i>Agaricus muscarius.</i>	253
573. -- -- quernus.	<i>Boletus igniarius.</i>	256
574. Fungus falicis.	<i>Boletus suaveolens.</i>	259
575. Agaricus albus.	<i>Boletus laricis.</i>	261
576. Auricula Judæ.	<i>Peziza auricula.</i>	263
577. Crepitus lupi.	<i>Lyccperdon Bovista.</i>	266

FINIS VOLUMINI QUINTI.

(3)
A P P A R A T U S
M E D I C A M I N U M
T A M S I M P L I C I U M

Q U A M
P R Æ P A R A T O R U M E T C O M P O S I T O R U M
I N P R A X E O S A D J U M E N T U M
C O N S I D E R A T U S .

V O L U M E N S E X T U M .

A U C T O R E
J O : A N D R E A M U R R A Y D.
E Q U I T E O R D . R . D E W A S A

C O N S I L I A R I O R . B R I T . A U L Æ P R O F E S S O R E M E D I C . E T B O T A N .
O R D . I N A C A D . R . G O T T I N G P R Æ F E C T O H O R T I R . B O T A N .
S O C I E T A T U M S C I E N T I A R U M G O T T I N G . S T O C K H O L M .
U P S A L . G O T G E N B . L U N D . F L O R E N T . L U G D U N . D I -
V I O N . A U R E L . E T B A T A V O - F L E S I N G . M E D I C A R U M
P A R I S . N A N C . E T H A U N . A C O E C O N O M I C A R U M
B E R N . C E L L . G E O R G O P H . E T P A R I S . M E M B R O .

P O S T M O R T E M A U C T O R I S
E D I D I T
L U D O V . C H R I S T O P H . A L T H O F
M E D . D O T .

V E N E T I I S
T Y P I S S E B A S T I A N I V A L L E

M D C C X C V .
S U P E R I O R U M P E R M I S S U .

MEDICAL MUSEUM

IN THREE VOLUMES

BY

ANDREW MURRAY D.

ESQ. DR. OF VASA

PHYSICIAN IN CHIEF TO THE HOSPITAL FOR THE SICK AND WOUNDED SOLDIERS OF THE ARMY OF THE UNITED STATES, AND TO THE HOSPITAL FOR THE SICK AND WOUNDED SEAFARING MEN OF THE NAVY, AND TO THE HOSPITAL FOR THE SICK AND WOUNDED INDIANS OF THE ARMY OF THE UNITED STATES.

PHILADELPHIA

LEITCH, CHRISTIAN, ALLEN & CO.

1847

PHILADELPHIA

LEITCH, CHRISTIAN, ALLEN & CO.

PHILADELPHIA

LEITCH, CHRISTIAN, ALLEN & CO.

LUDOVICUS CHRISTOPH. ALTHOF

M. D.

LECTORI BENEVOLO

S. D.

Prior huius voluminis pars, ea nimirum, quæ de stirpibus, genere & specie cognitis, agit, typis jam excusa erat, cum præmatura sane, nec satis lugenda, quamvis prævisa, morte nobis eriperetur Auctor, eruditione haud vulgari præclarus, tantisque in primis de materia medica meritis longe lateque conspicuus. Altera pars, quæ medicamina vegetabilia ignoti generis vel speciei comprehendit, exarata quidem erat, sed iterum perlustranda, locaque passim ex scriptoribus citata iterum conferenda erant, antequam typothetæ committi poterat. Hanc mihi paucis ante obitum horis tradidit beatus Auctor, ut recognitam prelo subjici curarem. Ea præterea, pro singulari erga me benevolentia, mecum communicavit, quæ ad volumina priora au-

genda collegerat. Nihil itaque est in hoc volumine, si indicem excipias, quod non Auctori debeat.

Indicem enim, quem in calce voluminis quinti adjecerat beatus Auctor, emendavi, locupletiores reddidi, nominibus stirpium systematicis auxi, eaque suo loco inserui, quæ in hoc volumine continentur.

Quæ autem de plantarum quarundam in prioribus voluminibus jam pertractarum, viribus, nuperius vel primum, vel curatius perspectis, commemoranda supersunt; ea novæ hujus operis editioni, quæ propediem in lucem prodibit, reservantur.

Hæc præmonenda putavi, ne quid immerito tribueretur editori.

Scripti in Georgia Augusta, mense Martio
MDCXCII,

A.

STIRPES.

In præcedentibus voluminibus omiſſa, ſed genera vel ſpecie cog-
nita, ut lege ordinum naturalium inſeri poſſint.

18. b.

(Vol. i. p. 34. pone Quercum Robur.)

Pharm. GALLÆ TURCICÆ.

Quercus Cerris; foliis oblongis lyrato-pinnatifidis, laciniis
transverſis acutis, ſubtus tomentofis Linn. *Spec. pl.*
p. 1415. Cerrus Robur Ill. Cluſ. *rar. plant. Hiſt.* p.
18. c. fig. quæ recuſa a Dodon. *Pempt.* p. 825. Quercus cor-
tice hiſpido glande minore C. B. Arbor exigua, interdum
humanam altitudinem non ſuperans, in Mauritania, His-
pania (Caſtella veteri Cluſ.), Aſtria (Cluſ. Jacqu.), Gal-
liæ Burgundia (Mill.), locis montofis creſcens.

Galla & productum & domicilium inſecti cujuſdam eſt,
Cynipis Quercus folii (Linn. *Syſt. regni anim.* p. 918. n. 5.)
& Cynipis Quercus inferæ L. (*l. c.* n. 6.). Ineſt hiſce ac
tot aliis inſectis ea natura, quod ſtirpibus congeneribus de-
lectentur. Ita e. c. Curculio Scrophulariæ non unam Scro-
phulariæ ſpeciem conſumit, Chryſomela Gottingenſis pluri-
ribus Menthæ ſpeciebus inhæret. Cynips Roſæ in variis
Roſis eſſingit Bedeguar. Non mirum igitur, quod præter
vulgarem Quercum l. Robur L., in qua gallæ hinc inde

A 3

ve-

vere gignuntur (Clus. *l. c.* p. 19.), nominatim in Svecia (Linn. *Skanska Resa* p. 268. *Amoen. acad.* vol. 3. pag. 324. *Syst. animal.* p. 918.), item in Helvetia (Hall. *Hist. stirp. helv.* n. 1626.), alias species occupet, ut vel illi, qui Clusianas icones intuetur, comparet. Quod vero Quercum Cerrin præfigam, non ideo fit, quod Clusius prægrandes hujus gallas describit, & tam frequentes, ut ramulus vix palmam superans novem vel pluribus gallis instruatur, sed quod Gallis Turcicis hanc originem tribuunt varii (e. c. Berg. *M. m.* p. 739. *Ph. Ed. nov.* pag. 27. Cullen's *Treatise of the M. m.* vol. 1. p. 201.). Cujus quidem asserti rationem equidem æque parum hæcenus novi, ac ejus, quod Quercus *Ægilops* L. etfi non sine adjuncta dubitatione alibi (*Disp. Brunf.* p. 76.) assignetur. In pluribus Quercus partibus Cynipes tubercula generant, in foliis, petiolis, pedunculis, ramulis, cortice, gemma, bacca. Gallæ, quæ in inferiori foliorum superficie Quercus Roboris in Svecia generantur, magnitudinem Avellanæ habent, globosæ, opacæ, rubræ (Linn. *Syst. l. c.*). Mirum in Britania non reperiri (Alston's *M. m.* vol. 2. p. 286.). Quas Clusius (*l. c.*) describit & depingit, Quercui Cerrii L. inhærentes, tantum non omnes ramulis insident, prægrandes sunt, exigui mali magnitudinis, sphericæ, aliquot tuberculis respersæ, rubentes, dum recentes sunt.

Nimirum Cynips scemina aculeo caudæ perforat epidermidem & ovula deponit, quæ stagnationem & accumulationem succorum gignunt, simulque, dum hi sensim indurescunt, domicilium aptum larvarum & pupparum effingunt, donec hæ involucro deposito forma musce claustra foramine solventes avolent. Europææ gallæ plerumque non indurescunt & deteriores sunt, attamen atramento in commo connubio idoneæ (Hall. *l. c.*). Præstantiores ex Asia minori, nominatim Alepo, advehi solent, quæ plerumque coloris cærulescentis vel nigrescentis sunt, vel grisei, superficiei inæqualis & verrucosæ, & exiguo pedunculo ex insertionem instructæ. Juniores colorem profunde cæruleum præ se ferunt, ponderosiores, texturæ firmioris & summæ efficaciam. Ætate proveciores & per insectum jam egressum perforatæ, intrinsecus erosæ, leves, flavidæ & vilioris pretii existunt. Hinc & mercatores has ipsas tingunt colore cæruleo, ut juniores referant; sed dignoscuntur foramine & colore justo profundiori & crassius illito (Fabricii *Briefve aus London*, p. 229.). Necessè igitur est colligere gallas, antequam insectum illas perforaverit (Du Hamel *Traité des arbres* vol. 2. p. 210.). Externa seu corticalis pars durior est fortior, quoad virtutem, quam interna friabilis.

Sapor valde acerbus & stipticus, odore nullo. Et aqua & spiri-

spiritus vini extrahit particulas a dstr ingentesquæ inspissando coadunantur, ita tamen, ut spiritus parciorem quantitatem extracti largiatur, scilicet $\frac{3}{4}$, idque magis altringentis, aqua majorem, scilicet $\frac{7}{8}$ (Neum. *Chemie vol. 2. P. 2. pag. 346.*). Aqua infusa eruitur sal griseum, acidum, cujus uncia dimidia pro solutione requirit unciam unam & dimidiam aquæ fervidæ, vel uncias duodecim frigidæ; spiritu vini facile solvitur; igne aperto flammam facile capit; destillatione sublimatum offert, referens Sal Benzoës, ut alias dotes silentio transeam (Scheele *Vet. Acad. Handl. 1786. p. 30. sq. Cf. Richter in Crell's Annal. 1787. vol. 1. pag. 139.*). Vix ullum stipticum vegetabile hocce potentius existat, quæ ipsa ejus natura ex matrice, sive Quercu ipsa, derivanda, nihil animalis admiscetur. Hinc in conubio vitrioli martis nigredinem profundam inducit, & vulgatifimum additamentum pro parando atramento scriptorio præbet. Apud Veteres materies pingendarum litterarum varii quidem coloris erat, sed niger color apud hosce quoque usitatissimus, qui quidem vetustiori tempore ex aliis rebus, quam quibus nos utimur, obtinebatur (de quo argumento Caneparius *de atramentis cujuscumque generis, cujus editio Roderot. 1718. jam præsto est, & recens auctor Wehrs vom Papier, p. 581. sqq. consulendi*). Interim experimentis factis in codicibus a sæculo nono ad decimum quintum usque manu scriptis constitit, atramentum simile nostro in usu fuisse. (Blagden in *Phil. Transact. 1787. p. 451.*). Compendiaris usus maxime commendat vulgare nostrum atramentum ex vitriolo martis, gallis, gummi arabico & liquido commodo, quod vulgo aqua est. Vitriolum martis aqua solutum decomponitur sensim, & ochram in fundum dimittit ea proportionem, qua phlogiston ferri dispergitur. Addita autem vegetabili quadam substantia stiptica, ut gallis, quæ aliquid phlogistici continent, particule ferreæ attrahuntur ab ea, & combinantur cum ea, unde nigredo. Ne vero utraque pars fundam una petat, mucilaginosum vel glutinosum requiritur, quod aquam tam spissam reddit, ut dimittere dicta non possit. Simul eo præcavetur, ne liquidum per chartam penetret. Præstat in hunc scopum mucilaginosum vegetabile, ut gummi quoddam, quum gluten animale putredinem & fetorem excitet. Ut vero color tam profundus quam durabilis fiat, scita proportione partium opus est, scilicet gallarum uncia una & dimidia, vitrioli uncia dimidia, aquæ uncias viginti (Conf. Rinman's *Försök til Järnets Historia, p. 670. sq.*). Id tædium parit, quod sæpe nigredo litterarum sensim pallefcit, vel plane deleatur, præcipue si ab accessu aeris illæ arceri nequeant. In conservanda ista videntur Veteres Recentioribus antecelluisse. Re-

fulscitatur scriptura optime per lixivium sanguinis primo illitum, succedente postea cauta illitione acidi debilis; ne vero nigredo rediviva exundet, charta bibula applicata absorbere oportet superfluum liquidum (Blagden in *Phil. Trans. l. c. p. 455.*). Alius solutionem vinosam gallarum litteris illinendam in hunc scopum commodam declarat (*Crells chem. Annalen 1786. vol. 2. pag. 545.*). Non minus emolumentum redundat ex miscela vitrioli martis & gallarum ad tingenda fila & texta lanæ, sericea gossypina, lintea (Vid. Lewis *phil. Commerce of arts, pag. 403. sq.* Pœrner *chem. Vers. zum Nutzen der Färbekunst, vol. 1. p. 351.* Rinman *l. c. p. 637.*), item coria, cornua aliasque materies, ut adeo in arte tinctoria præcipuam basin pro colore nigro producendo constituat, & pro varia proportione mox niger, mox violaceus, mox brunus emergat.

Tinctura gallarum, ex pulvere earum & spiritu vini parata, ferrum in aquis solutum detegitur. Uncia dimidia gallarum ruditer contusa digeri potest cum spiritus vini unciis duabus subsequente colatione. Color non debet esse nimis saturatus, sed quo debilior est, eo sensilior (*Westrumb kleine physik. chem. Abhandl. vol. 1. P. 2. pag. 85.*). Si ferri exiguum inest, enascitur purpureus color, si multum, niger; quin si vel tria modo grana vitrioli martis in cantharo aquæ solvuntur, hæc per unicam jam tincturæ guttam manifeste intra quinque minuta prima purpurascit, quum tamen in tribus vitrioli granis ferrum nonnisi $\frac{1}{24}$ grani efficiat (*Bergm. Opus. vol. 1. p. 97.*). Hinc ad copiam ferri in acidulis martialibus si arte parari debent, determinandam ejusmodi tinctura conducit. Usus fuit cl. Monro (*Medic. Essays and Observations of Edinb. vol. 3. p. 51.*) in hunc scopum tinctura gallarum aquosa saturata, cujus primo tantum aquæ cuidam martiali nativæ ex mensura definitæ guttatim instilletur, donec color non amplius mutetur. Hisce factis æqualis numerus guttarum tincturæ gallarum instillatur aquæ simplici, jam in mineralem factitiam vertendæ, intra vitrum similis dimensionis, crassitie & pelluciditatis, & dein tot guttæ solutionis vitrioli martis instillantur aquæ, quot requiruntur, ut color idem sit ac aquæ mineralis. Explorata hac ratione semel ferri quantitate necessaria in exigua aquæ copia, postea justum ferri pondus pro imprægnanda magna aquæ quantitate facile definitur. Sed quum aquæ ferrum vehentes aliis etiam partibus imbutæ sint medicamentosis, aere fixo, salinis, hæc addere in factitiis omnino opus est. Quomodo id fiat, nemo concinnius exposuit etiam post fata summe laudabili Bergmano, qui initium encheireseos ab imprægnatione aquæ

aquæ per aerem fixum facit, & ferrum immutatum adhibet (*Opusc. vol. 1. p. 212. sq.*).

Ineunte sæculo præfenti in Gallia a cill. Reneaume & Homberg gallæ commendebantur contra febres intermittentes ex multis, ut fertur, documentis felicitis eventus, & in eo cortici Peruviano præferendæ judicabantur, quo amaritie careant, calorem non accendant, minori dosi valeant, recidivis ægrius locum concedant, & parvo pretio veneant. Argumentis convellere dicta tanto minus opus est, quum alii medici Gallici Boulduc, Lemery, pater & filius, & Geoffroy, experientiam sibi pluribus casibus adversam opponant (*Hist. de P. acad. R. d. f. 1711. p. 37.*). Metuo stiptica fortiora in febrium intermittentium curatione, quum suffocent potius febres, quam sanent, & obstructions viscerum ciere soleant. In miscela tamen Gentianæ vel aliorum amarorum nihil mali gallæ attulerunt (Cullen's *Treatise of the Mat. med. vol. 2. pag. 46.*). Flatibus in intestinis ex relaxatione collectis, & dolores lateris vel ventriculi, vomitum, meteorismum, tussim &c. cientibus, profuerunt in mixtura ex gallarum granis decem sensim ascendendo ad drachmam unam, aquæ destillatæ uncis sex cum syrapi cujusdam uncis tribus, cochleatim longioribus intervallis vel breviori horæ exhibita in Gallia (Godart in *Journ. de Med. 1778. pag. 242. 367.* Alvum non constipavit, quin in multis solvit, & præcaveri hoc potest purgante per vices dato (*l. c. p. 369.*). Decoctum earum in clymate profuit in dolorosis affectionibus lumborum & coxæ ex relaxatione intestini recti, qua sæpe congestiones hæmorrhoidales excitantur (*l. c. p. 371.*). Conspirat egregie cum hisce ultimo loco dictis usus gallarum in Scotia in hæmorrhoidibus cœcis, dum vel unguentum ex pulveris subtilis gallarum & axungie porcine vel butyri æqualibus partibus illinitur (ita Bell in *System. of Surgery, vol. 2. p. 257.* Cullen *l. c. p. 46.* vero octuplum axungie desiderat), vel si sedes valde alta in intestino recto est, infusum saturatum gallarum immittitur. Externa decocti, instar epithematis vel in injectione, applicatio ad relaxatas partes confirmandas, ut in prolapsu ani vel uteri, haud rara est.

CYNARA.

LINN. *Syst. veg.* p. 607. *Gen. pl.* p. 410.

31. b.

(Vol. I. p. 46. pone Onopordum Acanth.)

Pharm. CYNARÆ *Capita virentia; Folia.*

Cynara Scolymus; foliis subspinosis pinnatis indivisisque, calycinis squamis ovatis Linn. *Sp. pl.* p. 1159. *Cynara hortensis* foliis non aculeatis C. B. Icon: Blackwell's *Herbal.* tab. 458. Perennis, in agris Italiæ, Siciliæ, inferioris Galliæ spontanea.

Sed colitur in hortis, per hyemem apud nos fimo obtigenda, & præcipue quidem ob capita, quæ magnitudine antilant omnibus reliquarum stirpium affinium. Sed vel hujus respectu varietates existant capitibus grandioribus, item minoribus. Resecantur capita ante flosculorum coeruleorum eruptionem; tumque basi squamarum calycinarum adhæret interius caro succosior & receptaculum florum discum constituit crassiorem succosior. Coctione utraque pars emollitur, & sapore ex amaricante dulci placet, præcipue receptaculum, in connubio sapidi embammati ex ovis, butyro, sale vel similibus. Reliquum, dentium imperio obnitens, rejicitur. Quidam frixis capitibus utuntur. Alii cocta post refrigerium cum oleo, aceto & pipere ingerunt. Tædium sub esu Cynaræ potius quam insalubrem ejus naturam accusandam arbitror; attamen succum biliosum inde gigni & melancholicum Galenus arguit. Facile contra digeritur, nec ob mucilaginis tantillum, quod cum dulcedine copulatur, nutriendi vi omnino caret. Arabes lotium inde pelli notarunt, & sic corpus a sordibus liberari; putidam adeo urinam inde reddi & venerem stimulari Sebizius (*de aliment. facult.* p. 346.). — Flosculi recentes aqua frigida macerati per duo nychthemera admixto tantillo salis vetric lac coagulant (Young *Diss. de lacte* in Sandifort *Thes. diss.* vol. I. p. 534.). Hinc & Arabes & Mauri eodem pro parando caeleo adhibent (Shaw's *Travels* p. 241.).

Folia. Horum & quidem majorum inferiorum costæ elixæ, ut alia olera, comedi solent.

Memoranda vero hic præcipue sunt ob succum, qui in hydrope a quibusdam extollitur. Hujus & vini maderatici ope par-

partes æquales ad tria cochlearia mane & vesperi intra hoc malum feliciter haustæ (*Journal. étranger. Excidit locus*). Magnum præsidium etiam similis miscela fuit in Dania, e. c. iucci uncia quatuor cum vino generoso (*Aaskow in Act. soc. med. Havniens. vol. 1. p. 201.*), præsertim in hydrope scorbutico.

43. b.

(Vol. I. p. 58. pone Lactucam sativam.)

Pharm. LACTUCA SYLVESTRI Herba.

Lactuca virosa; foliis horizontalibus carina aculeatis dentatis Linn. *Sp. pl. p. 1119.* Lactuca sylvestris odore viroso C. B. *Θισδαξ ἀγρεα* Diosc. ut videtur. Icon in Collin *Obs. circa morb. P. 6.* Pl. biennnis, in aggeribus & sepibus Europæ australioris crescens.

Scatet, ut congener Scariola, lacte amaro acri, viroso, quæ species igitur natura sua deflectunt a reliquis semiflo- culosis & tuentur nequitiam aliarum lactescentium stirpium. Virosa dicta censetur efficacior quam altera. De ista scimus ipsos vapores inebriare, itidem comestam id facere (*Hall. Hist. stirp. Helv. n. 15.*). Lac ejus prout cum papaverino convenit odore & sapore, ita probabile hanc Lactucam fuisse, quæ antiquitus (*Diosc. M. m. lib. 4. c. 65.*) opio lucrifraudulenti causa admista fuit, quin etiamnum subinde admisceri.

Sed alia, eaque potior ratio, cur peculiari commentatione eam prosequar, continetur vi, quam in hydrope aliisque quibusdam morbis recentius illam exseruisse narratum est. Collinus (*libro cit. qui unice de hujus viribus agit, edito a. 1780.*) primus ad eam tentandam animum advertit, usus quidem, ut refert in libro ipso, Lact. Scariola, depingens autem in tabula Lactucam virosam, in quam bene descriptio amplior Halleri (*Hist. stirp. Helv. n. 15.*) quadrat. Hic etiam declarat verius pro varietatibus unius ejusdemque speciei, quam peculiaribus speciebus haberi. --- Male arhi- zotomis vel pharmacopolis huic subinde Sonchus oleraceus L. substituitur.

Ut autem initio statim noscatur, quæ a speciatim de re sermo sit, monendum herbæ succum in extracti densitatem inspissatum adhiberi. Scilicet succus ex recenti planta & anthesi vicina expressus, & per nychthemera loco frigidissimo ne fermentescat servatus, decantatur; &, postquam ebulliverit per aliquot momenta, colatur & ope albuminis ovorum & trajectione per pannum laneum depuratur, & dein

dein leni igne ad dimidium evaporatur; ab igne remotus & refrigeratus ſecunda vice per albumen ovorum brevi coctione prægreſſa per pannum trajicitur, clarior redditur, deum leni igne in extracti ſpiſſitudinem denſatur. Ejuſmodi extractum non raro ſpiculis ſalinis micat. Ideo autem depuratio tam ſollicite peragitur, ut particulæ terreæ, quibus obvelantur ſalinæ, a quibus ſumma vis, plurimam partem auferantur (Collin. *l. c. p. 14. ſq.*). Neglecta depuratione juſta, dupla vel tripla doſi opus eſt. Conſerva herbæ recentis inanis reperta (Joſeph. De Plenciz *Act. & obſerv. med. p. 107.*). Ex multo majori numero 24. caſibus præſtantiam hujus extracti confirmare annuſus eſt Collinus, initio experimentorum inde ab anno 1772. facto. Hoc ipſum materiam lentam glutinoſam viſcera obſtruentem attenuat, ſolvit, & idoneam reddit, ut per lotii vias, cutem, vel, ſi pulmones obſederit, per ſeratus rejiciatur. Icterus a tali vitio in hydropicis natum feliciter curat ſimulque bilis viçes ſupplet. Præcipue autem in hydrope valuit, ſive ille ab ejuſmodi viſcido obſtruento ſive nimia laxitate ſolidorum & humorum diſſolutione originem traheret. Sufficit interdum in hiſce quotidie grana octodecim, viginti, triginta capere qua minoris doſi in vitio diſſolutionis & laxitatis acquieſcere licet. Inveteratæ autem viſcerum obſtructiones majores doſes ſibi vindicant, a drachma una ad tres. Nec major doſis nocet, licet omnino naſeam excitet. Sub decurſu curationis urinam pellit, sæpe etiam ſudorem copioſe. Alvum plerumque ſimul mollem reddit, non vero diarrhœam ciet. Raro opus eſt, hydrope ſublato, roborantia ſubjungere, ſubinde tamen id neceſſe videtur. Sub uſu ipſo autem creber potus non negligendus eſt.

Fatendum omnino pauciores imitatores experimentorum excitaffe hanc ſtirpem, quam multas alias Vindobonæ primum celebratas; ſaltim eventus peregrinorum a pauciſſimis publici juris factus eſt. Unicum eaſum modo ſiſtit cl. Joſeph. A. Plenciz (*l. c.*), in quo extractum cito efficaciam ſuam prodidit. Adverſum illi eſt judicium L. B. a Quarin (*Animadv. præct. pag. 188.*), qui sæpe in hydrope queritur fruſtra propinatum, addens qui huic remedio faverent, ut ejus famam tueri pollent, extracti Scillæ magnam doſin admixiſſe. Collinus ejuſmodi connubium non memorat.

Media via ſemper ſoleo inter magnas laudes & magnavituperia virium medicaminum ire. Et in hocce conſilio ratione ſtirpis, de qua agitur, confirmor cl. Durande (*Hiſt. de la Soc. R. de med. tom. 2. p. 297.*) experientia, qui ſucceſſu in hydrope ſe quidem deſtitutum hacce Lactuca dolet, ſed ob anodynam & aperientem efficaciam ſub variis conditionibus ſalutarem haud parum invenit; nominatim in

bribus intermittentibus, in quibus stimulus biliosus nervos irritat, in colica hepatica & affectionibus alijs dolorosis.

GLOBULARIA.

Linn. *Syst. veg.* p. 119. *Gen. pl.* p. 47.

84. b.

(Vol. I. p. 96. pone Scabiosam Succisam.)

Pharm. ALYPI Folia.

Globularia Alypum; caule fruticoso, foliis lanceolatis tridentatis integrisque Linn. *Sp. pl.* p. 139. Thymelæa foliis acutis, capitulo Succisæ C. B. Hippoglossum valentinum Clus. *rar. pl. hist.* p. 90. c. fig. Alypum monspeliensium, s. Frutex terribilis Jo. Bauh. *Hist. pl. vol. 1. pag.* 593. Nissole *Mem. de l'Ac. d. sc. de Paris* 1712. p. 341. tab. 18. Globularia fruticosa, myrti folio tridentato Garid. *Hist. des plantes d' Aix*, p. 210. Suffrutex in Gallo-Provinciæ, Valentiaë & Murciaë, item Italiaë, sylvis ad rupes & saxosa cre-scens.

Habent pleræque regiones medicamina quædam sibi familiaria, quæ alibi sæpe vix nomine nota sunt, in ampliori recensu autem omitti nequeunt, dum certiora quædam, quam vulgo per itineratores licet, de iis in medium proferri possunt. Hæc est ratio, cur & Alypum reliquis stirpibus interferam, quod quidem in Gallo-Provincia præcipue medico usu inclaruit.

Amarities insignis stirpis jam dudum notata, nec vis efficaciter alvum movens latuit præcedentia tempora (V. Clus. Jo. Bauh. *loc. cit.*). Quin cum Tithymalo comparata (J. B.). Placuit quoque olim empiricis in Gallo-Provincia, Sennæ eam substituere, sed ambiguo eventu, ob drasticam ejusdem vim (Nissole *l. c.* p. 342.). A circumforaneis ejus Hispaniæ regionis, quæ olim Bætia dicta, decoctum lue venerea affectis quondam non sine magno successu oblatum fuit (Clus.). Sed neque ex horum experimentis multum bonæ frugis capi potest, neque ex alijs senioribus rusticorum Gallo-Provinciæ, quibus cognoscitur pulverem Alypi ad pondus drachmæ unius (Garidel *l. c.*), vel infusum ex ejus drachmis duabus & aquæ drachmis octodecim circiter factum (Tournesort apud Garidel *l. c.*), abique hypercatharsi vim exercuisse. Oportuit accedere medici attentum examen, quod ipsum jamjam nobis suppetit, a cl. Ramel

mel M. D. præstitum (in *Journ. de Medec.* 1784. tom. 62. p. 379. sq.). Hic ipse herbam non solum rusticis ibidem hodie usitatam alvi purgandæ causa novit, sed ipse tam in nosocomio quam apud cives oppidi Gallo-Provinciæ inferioris Aubagne sæpissime adhibuit, item in ora Africana. Sic igitur Alypum sordes primarum viarum, ex tono labefactato collectas, egregie everrit; diarrhœas ex eadem causa subnatas compescit; hydropes relaxatione & diathesi aquosa humorum oriundos tollit (*l. c.* p. 382.). Sed præcipue efficaciam suam declarat in febribus intermittentibus (*l. c.* sq.), duplici sua natura, qua & sordes eliminat & roborat. Præcedit in curatione ejus talis administratio, ut alvum moveat, quo sine foliorum ejus drachmæ duæ cum sale cathartico & manna junctim dantur; sordibus rite subactis Alypum solum instar febrifugi in decocto propinatur, scilicet & foliorum uncia dimidia, per quadrantem horæ in tribus uncis aquæ cocta, parato, hocque colato & in duas partes diviso, quarum una capitur mane, altera paullo ante paroxysmum vel quarta hora post meridiem. Nimium si purgat, diminuenda dosis est. Nolo addere plura, quæ ex conjectura probabili unice petita videtur. Scopo purgandi uncia una decocti conceditur. Sicciores additamento drachinæ dimidiæ cremoris tartari opus habent; palato velificamur additis aliquot segmentis mali citrei. Nec delicatiores abhorrent in provincia Galliæ significata ab usu hujus remedii; nec nocet hominibus systematis nervosi sensilioris (*l. c.* p. 386.).

P A R I S .

Linn. Syst. veget. p. 315. *Gen. pl.* p. 198.

142. b.

(Vol. I. p. 182. pone *Ruscum Hypoglossum*)

Pharm. PARIDIS *Herba; Radix.*

Paris quadrifolia; *Linn. Sp. pl.* p. 526. *Solanum quadrifolium bacciferum* C. B. *Icon: Fl. Dan. Tab.* 139. Planta perennis locis nemorosis crescens & ineunte æstate florens.

Suspecta planta, colore lurido, odore viroso & narcotico. Gallinas fractus necant (C. Gesner, *Epist.* p. 99. a, ex peregrina narratione). Nec omnino nullum nocivæ naturæ argumentum desumi potest ex nominibus vernaculis, quorum *Wolfsbeere*, *Raisin de Renard*, *Trollbär* (Svec.

h. e. baccae fascinatoriae) exempla præbent. Sed maneamus in iis, quæ in corpore humano comperta sunt, etsi paucioribus documentis, quam rei pondus requirit. Opio æmula Folia & fructum declarat C. Gesnerus (*l. c. & p. 53. a.*), & recepta stirps in antidotum Saxoniam. Hæc ipsa compositum remedium erat (*l. c. p. 99. a.*), hinc experimentum, quod in se ipse cum eadem cepit, non ad solam Paridem applicari potest. Incluta illa antidotus olim contra pestem erat, in qua notum opii olim magnam fiduciam fuisse. Plura discimus ex propriis cl. Bergii (*M. m. p. 313.*) periculis, qui pulveris foliorum siccatorem scrupulum unum quavis vespera pueris 10. vel 12. annorum tussi convulsiva correptis dedit, unde alvus leniter fluxit, somnus pacatior evasit, symptomata aliquantum mitigata. Convulsiones sæpe hocce pulvere compescuit.

Radix filiformis, geniculata, crassitie culmi frumentacei, extus albedo bruna, interne alba. Vomitus dupla Ipecacuanhæ dosi excitare, jam dudum notaverat summus Linnæus (*Fl. Lapp. p. 117.*). Nuperius id confirmatum, dum grana 35. ad 50. modicum modo effectum præstiterunt (*Coste & Willemet Essays sur quelques plantes indigenes, p. 12.*

CYTINUS.

Linn. *Syst. veg. p. 638. Gen. pl. p. 506.*

151. 6.

(Vol. I. p. 193. pone Asarum Europæum.)

Pharm. HYPOCISTIDIS Succus.

Cytinus Hypocistis; Linn. *Syst. veg. l. c. Asarum Hypocistis Sp. pl. p. 633. Hypocistis C. B. Hypocistis flore luteo Tourn. Coroll. p. 46. tab. 477. Du Hamel Traité des Arbres vol. 1. p. 170. tab. 68.* ubi initia ejus cernuntur. Planta perennis parasitica, carnosa trium vel quatuor pollicum, radicibus specierum variarum Cisti in calidioribus regionibus innascens. Reperitur in regionibus aridis & arenosis, in quibus frutices isti crescere solent, & præsertim Cisto ladaniferæ adhæret (*Gerard Fl. Galloprov. p. 157.*), ut Gallia inferiori, Hispania, Lusitania, Italia; majori adhuc copia in Græcia & Asia minori obtinet.

Stirpis, vel passim modo succi inde expressi, meminerunt jam Theophrastus, Dioscorides (*M. m. lib. 2. c. 127. p. 64.*), Paul-

Paulus Ægineta aliique Græcorum, quibus planta *Τροχιόρις* dicitur.

Inclaruit succo, quem ex fructibus recentibus contusis exprimunt & solis calore in extractum solidum densant (Geoff. *M. m. Traité tom. 4. p. 372.*). Narrat quoque Dioscorides quosdam stirpem arefactam contusamque macerare & decoquere, demum post colationem prægressam succum inspissare. Transfertur Massiliam ex Creta & Languedocia pro venditione ad exteros. Massam repræsentat nigram, in fragmento splendentem, fragilem, saporis subacidi adstringentis, inodoram. Masticatione adhæret primum dentibus, sed saliva sensim solvitur. Tam aqua, quam spiritus vini, illum solvit. Nigredinem contrahit solutio ejus addito martis vitriolo.

Vires ejus solent exigi ad modulum succi Acaciæ veræ (*Appar. med. vol. 2.*), a quo præsens differt eo quod fere omnino spiritu vini recipitur, quum succus Acaciæ sui parum modo vel nihil illi impertiat (*Lewis M. m. p. 317.*). Veteres eodem hæmorrhagias & profluvia alvina coercebant, & ob tonicam vim magni faciebant. Nostra ætas vilipendit ob rariorem stiptica adhibendi opportunitatem, & quod alia efficacia prostant. Composita varia majorum nostrorum ampli ambitus etiamnum intrat, ut Trochiscos de Carabe, Theriacam, Mithridatium.

154. b.

(Vol. I. p. 199. pone Galium Mollug.)

Pharm. APARINES Herba.

Galium Aparine; foliis octonis lanceolatis carinis scabris retrorsum aculeatis, geniculis villosis, fructibus hispidis *Linn. Syst. veg. p. 127. Απαριν* Dioscorides Aparine vulgaris *C. B. Icon: Fl. Dan. tab. 495.* Planta annua, ad sepes creberrima, etiam in cultis.

Facile confunditur cum Valantia Aparine, quæ, ne dicam de classico caractere, distinguitur caule breviori, firmiori & rectiori, parum ramoso, flosculo hermaphrodito sessili, lateralibus masculis pedicellatis, ternis vel quaternis; quum in Galio dicto caulis sit ad aliquot pedes longior, fragilis, pedunculis unifloris.

Tota stirps tecens scatet succo aquoso. Gustata prodit saporem amaricantem, quem excipit subacris. Odoris vero expers est. Frustra quæritur in plerisque materiæ medicæ indicibus. Nolo conicere vires ex gustatu, qui quidem herbam ab opprobrio inertię liberat, sed manebo in iis, quas expe-

experientia suggerit, qua ut ulterius confirmantur virtutes tanto magis excitandi sunt practici, quum ad vulgatissimas stirpes hæc ipsa pertineat. Herbam contritam & axungia exceptam externa applicatione strumas discutere, Dioscorides (*M. m. lib. 3. cap. 104.*) jam notavit. Serius in Italia vis in scrophulosis tumoribus confirmata, profuitque ibidem tam in clausis quam apertis, butyro fervente macerata Gaspari *Observazioni storiche, mediche &c.* 1731. p. 17. § 9.). Simili modo adhibita in ditione Veronensi in epidemica constitutione, qua præeunte febre glandulæ ad collum intumuerant induratæ, profuit; testicularum vel mammarum intumescencia, quæ aliis contigit, fomentatione decocti hujus herbæ discussa (*l. c. p. 20.*). Sub nuperioribus tamen quibusdam periculis (Gulleni, qui adstringentibus accenset in *Treatise of the M. m. vol. 2. p. 37.*) expectationi non respondit. Incipiente hydrope succus, ad tres uncias cum vino bis de die captus (De Mayerne *Prax. med. P. 1. p. 390.*) tam aperiendo, quam lotium ducendo, opem præstare videtur. Nostri temporibus antiscorbutici egregii laude Aparine celebrata est; quo fine confert, cyathum succi expressi quovis mane per novem vel decem dies haurire, vel sub recentis herbæ inopia infusum theæforme siccæ substituere (*Medical and philosophical Commentaries, vol. 5. pag. 326. § 9.*) Item Edwards's *Treatise on the Goose grass, or Olivers and its efficacy in the cure of the most inveterate Scurvy.* Lond. 2. Videtur hæc scriptiuncula a. 1784. prodijisse). Casus recensiti inter alia symptomata dolores & eruptiones scorbuticas memorant. Infantibus quoque tuto præbetur.

I G N A T I A .

Linn. *Syst. veg. ed. 14. p. 227, Suppl. plant. pag. 120.*

183. b.

(Vol. I. 258. pone Strychnos colubr.)

Pharm. FABÆ St. IGNATHI vulgo FABÆ INDICA
Ph. Paris.

Ignatia amara; Linn. *Suppl. p. 149.* Ignatiana philippinica Laureiro *Flor. cochinchin. tom. 1. Igafur. seu nux vomica legitima Serapionis Camell. in Phil. Transf. vol. 21. n. 250. p. 38. tab. 1. fig. 4. 5. 6.* Cucurbitifera Malabathri foliis scandens, Coto-longay & Cantara Philippinis orientalibus dicta Pluken. *Mant. pag. 60.* Arbor insularum Philippinarum.

Serius Strychnos species visa est arbor (Vid. Berg. *Mat.*

Terz. VI,

B

med,

med. p. 146.); novissime peculiare genus constituere illam debere didicimus. Faba sic dicta per Jesuitas ex insulis istis translata fuit, unde ratio nominis ab auctore hujus ordinis desumpta.

Fructus pomum pyriforme est, uniloculare, intra corticem crassum ligneum continens copiam seminum, sæpe viginti, pro sede diversa formæ multiplicis. Hæcce, prout sicca ea servamus tenuissime substriata, ab una parte gibba, ab altera multangularia sunt, subcompressa, diametri fere pollicaris, extrinsecus pallide fusca & farina quasi conspersa, sed tenaciter inhærente, interne fusco viridia, compagis corneæ, ut tamen cultro scindi possit. In cotyledones non dehiscunt. Ex hac descriptione Fabæ nomen vitiosum esse cognoscitur.

Innotuerunt inde ab a. 1699. per Georg. Josephum Camelli, qui Rayum & Petiverium de iis certiores reddiderat, unde enata commentatio in phil. Transacti nibus cit.

Insigni amaritie instruitur ipsum semen gustatum, ut vel exiguum segmentum, per momentum linguæ applicatum, sensum hunc per linguam satis durabilem diffundat. Non vero instar simplicis amari considerandum est, sed narcoticas vires junctas habet.

Dimidium fere extracti aquosi primi largitur, reliquum fere non nisi terrestres partes constituit, ut tamen & aqua resinosas partes, quæ parcius insunt, evolvat; nam per spiritum vini prima extractione eliciuntur resinæ scrupuli duo cum dimidio (*Neumann Chym. med. vol. 2. P. 2. p. 294.*). Infusum utriusque generis valde amarum est. Ægrius in pulverem contunditur, hinc infusionibus rasuræ cum aqua vel spiritu vini factis præcipue utuntur.

De narcotica indole testantur casus funesti tam in brutis, quam & aliquando in hominibus, observati. In brutis iidem effectus apparuerunt, quales a nuce vomica. Nempe pulveris drachma dimidia, cum mica panis in bolum subacta, & cani majori ingesta, hic post semihorium male affici cœpit & saliva ex ore large estluxit, post horam convulsionibus quater correptus periit (*Sidren & Alm Diss. de nuce vomica, Ups. 1780. p. 13.*). Alius medicocris magnitudinis canis ex scrupulo dimidio substriatis & inquietus valde & pavidus inter salivæ crebrum prostravitum post viginti convulsivos insultus hora octava a sumpta faba extinctus est (*l. c. p. 24.*). Pulvis vel in intestino jejuno vel ileo vel cæco in hilce repertus post mortem est. Ut ne vero cum meritisimo Cullen (*Treatise of the M. m. vol. 2. pag. 64.*) existimes in amaritie ipsa latere virus, contraria sunt experimenta cum amaris insignis gradus studio capta e. c. cum extracto Gentianæ, Centaurii minoris, Trifolii fibrini, fellis bovis, quæ

quæ omnia nihil mali insigniori dosi attulerunt (Alm. *Diff. cit.* p. 15.). --- Apud homines facile vomitum ciet alvumque movet (*l. c.* p. 91.); imo exempla sunt spasmodicorum & convulsivorum, risus involuntarii, angustia pectoris, vertiginis, sudorum frigidorum inde & apud homines natorum (Camelli), vel ex teneriori eorum natura vel justo majori dosi. Ita Hispani in insulis dictis hisce malis afficiuntur, quin Indi impune semen ingerunt. Mirum igitur, quod cl. Valentinus (*Hist. simpl. reform.* p. 198. §. 4.) ausus fuerit, infantibus adeo fugentibus illud præcipere, unde non aliud malum, præter borborygnos, consequutum refert. Mitius quoque de illo sentit cl. Laureiro (*l. c.*) a granis sex ad duodecim concedens aqua vel vino captum, & vertiginem spasmosque, si a majori dosi generantur, aqua frigida & fluido Limoniorum dispelli affirmans, nuceque vomica blandius pronuncians.

Id saltem nemo dicta perpendens inficiabitur, non sine provida cautione ægris administrari posse. Ridenda omnino credulitas incolarum insularum Philippinarum, quæ in magna varietate in morborum natura contrariorum fere cuiusvis accommodatum putat, & instar amuleti applicatum vel collo suspensum ad arcenda contagia & veneficia adhibet (Camelli, Valentyn.). Præcipue inclaruit vi febrifuga, etiam ferioribus experimentis confirmata. Placuit hoc sine pauca grana rasuræ cum aqua Cardui benedicti per nycthemerum macerare illudque liquidum ante paroxysmum suppeditare, quo ipso sæpe febris cessavit (Neum. *l. c.* p. 291.). Grana octo adultis, grana sex infantibus exhibita in febribus intermittentibus, contra corticem Peruvianum rebellibus Four De Bourrier in *Hist. de la Soc. en Med.* vol. 1. pag. 340.). Quin grana duo ejusdem potentia ac integra dosis corticis Peruv. habita fuerunt (Lewis *M. m.* p. 412.). Alius propinandi semen modus haud minus commodus est in infusione cum aqua fervida. Ita ex seminis granis duobus & aquæ unciis duabus liquidum emerfit nauseosum, amarum, quod bis per diem datum, quatuor homines a febre quartana sanavit, in octo aliis autem iners fuit (Lind *Dis. in hor. climates.* p. 306.).

In epilepsia aliisque convulsivis vel spasticis motibus plures illud extollunt (*Act. Berolin. Dec.* 2. vol. 10. p. 12. Herm. *Cynof. M. m. tom.* 2. p. 231.). Sanatus est infans tenellus, epilepsia fere septies afflictus, aliquot hujus granis (Valent. *l. c.* p. 198.). Sed nihil temere moliendum cum medicina effectus tam ambiguus, nec satis adhuc explorati.

(Vol. I. p. 277. pone Violam odoratam.)

Pharm. VIOLÆ CANINÆ Radix.

Viola Canina; caule adultiore ascendente, foliis oblongo cordatis Linn. *Sp. pl.* p. 1324. *Viola martia* inodora sylvestris C. B. Icon: Curtis *Fl. Lond.* Planta perennis, frequens in sylvis cædvis & dumetis.

Insuetum est, illam inter medicamina admittere. Nam quod fraudulentis homines sæpe floribus additis, qui odore omni carent, syrupum violarum corrumpant (Richt. *corrupt. medic.* p. 39.), reprehensione dignum est. Nec emolliendi & refrigerandi efficacia adeo *Herba* eminent, ut pro fomentatione, clysmate & lotionem, commendari (prout fecit Theodorus Tabernæmontanus in *Kräuterbuch*, pag. 687.) possit.

Radici haud ita pridem primum mentio facta fuit, in qua & plurimum efficaciam latet. Hæc tenuis, varie flexa, hinc inde nodosa, fibris bene multis, cortice ex fusco albedo, parenchymate albo. Sicca odorem mucidum spirat, ceterum insipida. Ex cognatione radicem ejus, ut istam Violam odoratam & *V. Ipecacuanhæ*, vomitum ciere et alvum movere jam conjicitur. Ponderus vero accedit grave experimentis factis in hominibus. Unicum ejusmodi sistitur a 1798. a cl. Coste & Willemet (in *Essais sur quelques plantes indigenes*, pag. 7.), nec satis exacte descriptum, in quo decoctum ex radice ad minimum drachma una vomitionem unam & alvi dejectiones septem excitavit. Plura Gottin-gæ a cl. Niemeyer (*Diss. de Viola canina in medicina usu* 1785.) instituta radice sicca & leni calore siccata, & quidem in hominibus diversæ ætatis, victui crudo & crasso assuetis & magnas medicaminum doses requirentibus. Confectaria ex undecim casibus deducenda paucis complectar. Itaque pulveris scrupulus unus, ad drachmam dimidiam exiguis intervallis repetitus, unicam vomitionem creavit & quinque vel sexies alvum sollicitavit (*J. c. Cas. 1. 2.*). Fuerunt, quibus, ex ejusmodi dosibus eodem ordine repetitis, modo alvus soluta (*Cas. 3. 7.*). Decoctum non valde dilutum, ex radice drachmis duabus ad unciam dimidiam, partim captum, neque sursum neque deorsum effectum exseruit (*Cas. 4.*). Nec miscelæ pulveris cum aqua (*Cas. 4. 5.*), nec infusi (*Cas. 6.*) hæcce vis fuit. Tartaro emetico autem stimulat pulvis utrumque eventum post se traxit, ut facile cogitatu est (*Cas. 8-11.*). Auguria ex hisce

hiscæ periculis, quoad varietatem experimentorum paucis, nolo addere. Fidem stabiliet futura ætas. Inter mitiora evacuantia collocari meretur.

196. c.

(Vol. I. post Violam caninam.)

Pharm. VIOLÆ TRICOLORIS Herba.

Viola tricolor; caule triquetro diffuso, foliis oblongis incisis, stipulis pinnatifidis Linn. *Sp. pl.* pag. 1326 e. *Viola tricolor hortensis repens* C. B. *Jacea* s. *Flos trinitatis* Camer *epit.* Matthiol. p. 912. *Icon. Fl. Dan. tab.* 623. *Curtis Fl. Lond.* Annua, in pratis, arvis montanis temperatioris Europæ habitat, sponte in hortis sese disseminans.

Herba recens masticata subamaricans cum sapore florum Naphæ æmulo, salivam viridem reddens & mucilaginosam, & in lingua diu post sensum acredinis relinquens. Odorem fortius contrita spargit, ad illum nucleorum Persicæ nonnihil accedentem. Conquassata ob mucilaginem tenacitatem cataplasmatibus acquirit. Infusum aquosum sive recentis sive siccæ herbæ familia criteria prodit. Infusione protracta autem gratia odoris aufugit.

Destillatione siccæ vel recentis herbæ cum aqua una cum hac pauxillum olei supernatantis erumpit odoris dicti, saporis subacris (Haase *Diss. de Viola tricolore*, p. 7.). Extractum aquosum pr. constituit dimidium ponderis siccæ herbæ, $\frac{1}{8}$ autem circiter recentis (*Ibid.* p. 8.). Aliæ analyses aliorum petendæ (Vid. Haase *Diss. cit.*). Effectus licet medicaminum in corpus humanum ne ex subtilissima analysi tuto eruantur: aliqua tamen lux accenditur in eorum judicatione, qui mox recensentur, si ad partes oleosas æthereas, mucilaginosas & acres, quod lingua revelat, attenditur.

Infusum aqua factum alvum laxat, etiam quibusdam stomachum subvertit teste medico celebri Svecico (Bergio in *M. m.* p. 709.), qui & siccam herbam purgare, sed majori dosi, narrat. Aliis vero concedit quidem, purgantem vim emergere in pueris tenerioris ætatis ex decocto siccæ, parato ex herbæ uncia dimidia & aquæ libra una, & paullatim hausto, negat autem emeticam, licet in quibusdam nausea accederet (Haase *l. c.* p. 14.). Pulvis radicis ad drachmam unam captus conatus vomendi quidem excitavit, non autem veram vomitionem, lotium simul largiter movit (*Ibid.*).

Atque hæc herba præterito & illum præcedente sæculo

in haud exigua existimatione fuit, ut, inter virtutes magis ambiguas, epilepsiæ, asthma, præcipue autem morbis cutaneis, scabiei, pruritus, ulceribus mederi affirmarent, prout legere est apud Matthiolum (*Comment. in Diosc. p. 822.*), Fuchium (*Hist. stirp. p. 804.*) Io. Bauhinum (*Hist. pl. tom. 3. p. 547*) aliosque, qui breuiter enunciatis eadem fere edisserunt. Amplior reliquis est in viribus proponendis Theodorus (*Kräuterbuch, tom. 2. pag. 691.*), miscelam variam & aquam, syrupum, sal quoque hujus Violæ commendans.

Longum vero postea silentium de ista apud medicos obtinuit, donec cel. Strack (*De crusta lactea infantum ejusdemque remedio dissertatio, quam acad. scient. Lugd. Gall. premio coronauit; 1776. Franc. ad Moen. 1779. 8.*) stirpem iterum celebraret. Indeque ab hoc tempore confirmata veritas a vetustioribus medicis prolata, in affectionibus variis cutis chronicis haud exigui momenti Violam hanc esse; sed coævi nostri id primum præstiterunt, ut res in verum ægrorum commodam deduci posset. Si hoc præcipuum artis est: parum refert, utrum recentiores propria sagacitate ducti eandem in usum vocauerint, an contra nonnisi præcedentis ætatis vestigiis admoniti. Etenim sunt, qui vocem antiquam Germanicam Freysam s. Freisam idem significare dicunt ac crustam lacteam, alii (*Frisch Teutsch. Latein. Wörterbuch, p. 290.*) idem ac epilepsiam; certè nomen Freysamkraut jam antiquitus nostræ stirpi in Germania tributum fuit. Strackius in exploranda & confirmanda ejus contra crustam lacteam præstantia unice versatus est. Hoc malo lactantes infantes magis quam ablactati corripiuntur, at tamen & serius aliquando infestat, & ultra ablactationem perdurat, faciemque præcipue deturpat. Ille vero sanavit illud vitium herbæ recentis pugillo uno, cocto in lactis vaccini sufficiente quantitate (quam ille non indicat); vel & pulveris herbæ drachma dimidia per bihorium in lacte cocta & mane vesperique hausta; variandæ exhibitionis causa pulstem quoque ex decocto hocce lacteo adjecto, pane vel farina, parari curavit. Sic post octo dies eruptio uber succedit, & lotium, nisi jam antea præ natura morbi crescentis fœtore urinam felinam retulerit, hanc spirat (*Strack l. c. p. 43. Schäffer in vers. Germ. libri Armstrong v. d. Kinderkrankheiten, 1786. p. 72.*). Continuatio protrahatur, donec crusta delapsa fuerit & cutis pura appareat. Ad recidivas auertendas, e re est, diutius herbam administrare, donec facies mollis nec amplius tumida conspiciatur, cutis quoque omnino sana, & lotium fœtoris expers (*l. c. p. 44. sq.*). Fidem fecit cel. viro, ut dicit, experientia viginti annorum (*p. 30*). Contra eundem morbum alii
haud

haud pauci hanc stirpem adhibuerant non minori successu, vel eadem ratione vel alia mutata. Ita cel. Metzger (*Verm. med. Schriften*, vol. 2. p. 239.) pulsionem nutricibus debilitatum herba variis cibus lacteis cocta intra sex hebdomades a crusta lactea liberavit, remanente modo pruritu, quem aqua saturnina Goulardi sustulit. In Svecia pluries successit (*Veckoskrift för Läkare*, vol. 2. p. 153 378 vol. 4. p. 95. vol. 9. p. 27.); & casu singulari ibidem proficuum visum, infusum saturatum junctim infanti lactanti & nutrici exhibere (*Veckoskrift för Läkare*, vol. 2. p. 153.). Viola bicolor arvensis C. B. etiam in Svecia tentata longe debiliorem effectum exseruit (*Veckoskrift*, vol. 9. l. c.). Cl. Haase dissertatio (*de Viola tricolore*. Erlang. 1782.), ut in univ. lectu de viribus hujus stirpis dignissima, ita de virtute ejus in crusta lactea memorabiles historias sistit (*Cas.* 5. 14. 16.). Harum suffocationis simul affecto, quæ autem pectoris mala una cum crusta lactea decocto Violæ omnino cessarunt (*Cas.* 5.), ut & inde lux affulgeat asserto majorum de vi ejus in liberando pectore.

Quod alibi (*Progr. de medendi tineæ capitis ratione Paralipomena* in *Opusc.* vol. 2. p. 228.) innui, inter exanthemata pleraque capitis, variis etsi nominibus insignita, non tantum discrimen intercedere, ac vulgo putatur id quum multis documentis, & inter hæc quoque remediorum eorum dem in diversis hisce exanthematibus æquali vi manifestatur, & auxilio Violæ hujus in tinea capitis, achoribus, serpigine. Scorsim noto, matronam sexaginta annorum, per dimidium annum tinea laborantem, fere integre eandem decocto Violæ lacteo superasse; perfectæ sanationi obstitit modo herbæ penuria (*Veckoskrift för Läkare*, vol. 2. p. 377.). in muliere rustica intra septem hebdomades idem felix eventus contigit (*l. c.* vol. 4. pag. 95.). Ita continuatione pertinaci puella tredecim annorum sanata (*l. c.* vol. 8. p. 4.). In puero trienni induratio & intumescencia glandularum colli simul suberat, attamen per quatuor hebdomades sanabatur; hic idem reddidit lotium felini instar olens (Haase *Diff. cit.* cas. 4.). Virgo nobilis septendecim annorum, achoribus frontis cum serpigine infestata, inde convaluit (*l. c.* cas. 12.); item puella achoribus per totam faciem foedata (*l. c.* cas. 13.). Superfluum erit plura tineæ curatæ exempla afferre (Conf. *Veckoskrift för Läkare*, vol. 4. p. 74.). --- Patet hisce exemplis, & adultioribus & ætate provecitis opem in hisce angustiis stirpem ferre. Odor lotii peculiaris descriptus etiam in pueris tinea correptis sentitur Violæ decocto valde saturato hausto (Haase *l. c.* pag. 14.). Imo fœmina rheumatica post ejus usum una cum alvo liquida

urinam foetidissimam minxit (*loc. cit. cas. 8.*). Id quoque omnibus commune est, quo eruptio capto remedio uberior subsequatur.

Sed seorsim significandum, herpetis eximium esse remedium (*Veckoskrift, vol. 4. l. c. vol. 8. p. 115.*). Hoc vitio ægrotavit femina per decem annos, liberata ab eodem demum decocto stirpis lacteo & solutione mercurii sublimati extus applicata (*Bemerkungen üb. versch. wicht. Gegenstände d. Wundarznei kunst, p. 77.*). Adde dictis morbis cutaneis impetiginem (*Haale diss. cit. p. 15. cas. 1. cas. 21.*), scabiem (*l. c. cas. 3. 20.*), furunculorum totum fere corpus obidentes in connubio achorum (*l. c. cas. 2.*), faciem intumescencia variarum partium, livore & crustosa aspredine deformem (*l. c. cas. 5.*), guttam rosaceam (*l. c. cas. 12.*), pustulosum exanthema in pedibus præcipue erumpens (*l. c. cas. 17.*), maculas & squamas in cute (*cas. 19.*), in quibus omnibus auxilium Viola exoptatum exhibuit.

Antequam ad alios morbos transeam, adjiciendum dictis puto, quosdam adversum dea judicium tulisse. Improbatur illam cl. Mursina (*Med. chirurg. Beobacht. 2. Samml. pag. 107.*), qui nec foetorem urinæ felinæ apud ægros animadvertit. Cl. Ackermann (*in Commentar. de reb. in se. nat. & medic. gestis, vol. 27. p. 170.*) rursus fatetur, se quidem aliquoties in crusta lactea laudato illam adhibuisse, aliquando tamen frustra, restringit quoque efficaciam in ulceribus aliisque morbis cutaneis. Mirum, quod Strackium (*l. c. p. 40.*) stirps in crusta lactea nunquam fefellerit. Rediit aliquando malum, sed iterum cessavit. Negat cl. Henning (*Beob. über einige Arzneymittel, p. 65.*) sibi unquam in affectionibus cutaneis, etiamsi diu continuaretur, successisse.

Extendere quoque vis stirpis ad alia mala sese patitur. Loquor primum de arthritide & rheumatismo (*Haale l. c. cas. 7. 8. 9.*). Fuit femina, quæ una cum scabie ab arthriticis doloribus Viola immensis evasit (*l. c. cas. 7.*). Juvenis, qui ex venere impura varos frontis & gonorrhœam contraxerat, sicco expresso ad uncias duas dato & decocto herbæ utrumque malum devicit (*l. c. cas. 10.*). Alius ex intempestiva gonorrhœæ suppressione tumore testiculi multatus, cataplasmatibus ex herba, lacte & aqua cocta, applicatione externa, juncta cum potu decocti & laxante convalevit (*Diss. cit. p. 32.*). Adjuverunt quoque pilulæ ex extracto aquoso & pulvere Violæ curationem ulceris pedis pertinacis (*l. c.*). --- Incidit & recentius casus epileptiæ, in infante septem mensium ejus ope discussæ (*l. c. cas. 15.*).

Qua forma herba ægris administranda sit, passim hactenus significavi, sed junctim quæ illam spectant complecti opus

opus est, & alii modi subjiciendi. Plerisque placuit decocto lacteo præeunte Strackio uti. Quoniam iste autem proportionem inter herbam & lac reticuit: monendum, cl. Wendt pro puero tenello manipulum herbæ ex libris duabus lactis coqui curasse (Haase *Diff. cas.* 16.), & duplam quantitatem herbæ pro eadem aquæ usurpatam a matrona, ita ut bis dimidium conflueretur (*Veckoskrift för Läkare, vol. 2. pag. 377.*). Est, qui linteo inditam in lacte coxit (Schäffer in *Armstrong l. c.*). De pulve & additamento in cibis lacteis jam dixi. Nec destituitur infusum aquosum (*l. c. p. 153.*) sua vi, cujus de die mensuram unam fœmina in vitio cutaneo ingessit (Haase, *cas.* 19.). Decoctum cum aqua vel saturatius exhibetur e. c. ex herbæ manipulo uno in libris aquæ duabus cocto & per diem consumpto (*l. c. cas.* 7.); item ex herbæ drachmis sex & aquæ libra dimidia; vel magis dilutum pro potu ordinario e. c. ex herbæ manipulis duobus in aquæ tribus mensuræ partibus (*l. c. cas.* 17.), vel ex herbæ manipulo uno & aquæ mensura una (*cas.* 1.). Potus ejusmodi apte jungitur cum alia efficaciori medicina ex hac Viola parata. Sagor decocti gratior reddi potest feminibus aromaticis ut Fœniculi, Coriandri, additis (*cas.* 2.). Simplicissima forma in pulvere cum saccharo est (Schäffer *l. c.*), tenellis tamen liquidum facilius ingeri potest. Succus addita aqua, qua opus ob mucilaginosam herbæ naturam, commode exprimitur; hujus adultis uncizæ duæ datæ pro dosi (Haase, *cas.* 10. 11.). Ferri & potest extractum ejus gummosum, quod cum pulvere in pilulas redigitur, ad drachmam unam vel duas quotidie per dimidias mane & vesperi datas. Aqua solutum & rite mixtum cochleatim propinatur (*Diff. cit. p. 31.*). Infanti lacte solutum commode ingeritur (*Veckoskrift, tom. 4. p. 95.*). Hisce si tempestive utimur, vix herbæ aqua destillata, quæ oleo prægnat, vel syrupo florum, vel julepio ex eodem, indigemus (Haase *Diff. cit. §. 9.*).

Præsentem primarum viarum colluvie præmittitur usui purgans; deficiente vero ista, sibi a purgante metuit Strackius (*l. c. p. 47.*) in crusta lactea, ne eo criticus percutem aut lotium exitus interpelletur. Quidam tamen ægri mollem inde alvum experiuntur. Prodest egregie in scabie cum interno usu lotionem decocti jungere (Haase *Diff. cit. cas.* 3. & *p. 32.*); in lichenibus autem vehementiorem excitat pruritus, sanationi adversum. Pulvis ulceri inspersus mitiores dolores creat, si cum aqua in cataplasma reducitur, qua ratione ulcus purius evadit & fœtor ex parte evanescit. Curatio aliquando paucis hebdomadibus absolvitur, subinde aliquot menses sibi vindicat. Malum si post aliquod tempus redit, ad priorem medicinam recurrendum est.

Scopo

Scopo tinctorio etiam herba accommodata est, & sub vario additamento color pallide flavescens, brunus, cinereus, cœruleus, pallide viridis, inde redundat (V. experimenta cl. Haase recensita in *Diff. cit.* §. II.).

201. b.

(Vol. I. p. 327. pone Cinchonam officinalem.)

Pharm. CORTEX PERUVIANUS RUBER.

Præter speciem Chinchinæ, in quam supra (*Appar. med. vol. 1.*) ample commentatus sum, & cui innumeri homines valetudinem suam vitamque debent, plures aliæ serius inclaruerunt, quarum notitia fere omnes botanicos adeo ante paucos annos latuerat, sed quæ passim pariter beneficæ generi humano repertæ sunt, & quidem in pluribus eorum morbis, quibus usitatus hæctenus cortex Peruvianus medellam attulit. Unde iterum elucet, stirpium cognationem ad notitiam virium non parum adjumenti impertire.

Excellit reliquis existimatione cortex sic dictus Peruvianus ruber, quod nomen ei primi tribuerunt Angli, *Red Peruvian bark*, nec non subinde *Flat bark* illum vocantes.

A qua specie Cinchonæ ille proveniat, etiamnum latet: ex hoc genere tamen esse, inde conjiciunt cl. Combe & Groschke, quod in collectione herbaria Linnei Equ., quæ post mortem filii emptione cl. Smitt, M. D. ad Anglos pervenit, figura reperiatur, quæ non quadrat in alias cognitæ Cinchonæ species (Vid. cel. Blumenbach *med. Biblioth. vol. 2. p. 486.*). Quicquid lacunæ in hocce argumentationis genere superfit, non firmiori sane fundamento nititur conjectura, a multis e. c. Fabricio (*Briefe aus London. p. 230.*), Heyer (*Crells chem. Annual. 1784. vol. 2. p. 24.*), imo a cl. Saunders (*Observations on the Superior Efficacy of the red Peruvian bark in the Cure of fevers, ed. 4. pag. 5.*) declarata, corticem rubrum ex truncis & ramis crassioribus ejusdem arboris, quæ corticem vulgarem erogat, detrahi, hunc vero ex junioris arboris vel tenellis ramis, & consequenter non justam maturitatem assequutum esse & debiliorem virtutem exercere; additum adeo, corticem rubrum forsitan ex arboribus emortuis deglubi (Fabricius). Nam ipse numerosa corticis hujus exempla inter sese comparans, rube dinem & firmam texturam & crassitiem majorem in tenuioribus corticis exemplis æque ac crassioribus, quæ amplioribus ramis vel truncis debentur, reperi. Vix crediderim, tantam diversitatem a statione vel altiori vel profundiori vel solo deduci posse.

Ser-

Sermo est de cortice, qui longioribus & crassioribus longe frustis transfertur, quam vulgaris, & ponderosior longe est. Concava intrinsecus sunt frusta, dimidium fere plerumque rami exæquant, qui sesquipollice subinde major, vulgo tamen minor est. Crassities sæpe lineas duas superat. Extrinsecus asper & fissuris multis transversalibus distinctus, sæpe canescens & lichene flavescente tectus comparet. Latet sub hacce epidermide & accessorio dicto tegmine stratum coloris fusco rubri compactum, fragile, & aliud interiorius rubicundum, magis fibrosum lignosum. In quibusdam corticis veri rubri speciminibus pallidiorem hanc rubedinem inveni quam in aliis; an pallidior evasit hitce casibus soli radianti expositus, salva tamen vi (Skeete's *Experim. on the Peruv. bark*, p. 93.)? Pulvis hujus corticis longe intensiorem rubedinem habet vulgari, amaritie illi antistat, nec minorem in lingua adstrictionis sensum excitat. Nihil vero odoris prodit. Aliquando tamen rubedinem servat, licet saporis expers, & consequenter efficaciz; unde exploratio per gustum ante usum præcedat. Plura existant indicia, jam ante decennium, & quod excurrit, proximum, quo in Anglorum manus casu ille pervenit, variis naturæ scrutatoribus & practicis innotuisse. Inter tres istos cortices Chinchinæ, quorum meminit apud Pometum (*Hist. generale des Drogues*, 1694. p. 132.) peregrinans musicus Bernard, unius descriptio in corticem rubrum quodammodo quadrat. Cum hujus effatis de eo conspirant ea, quæ Chirurghus Arrot (*Phil. Transact.* vol. 40. pag. 83.) & De La Condamine memoriæ prodiderunt (*Conf. Appar. med.* vol. 1.), & quæ in codicibus manu scriptis Josephi De Jussieu notata existunt (*Hist. de la Société de Med. de Paris*, 1779. p. 253.), adeo ut cl. Baker (*Medic. Transact.* vol. 3. p. 161.) probabile judicet, rubrum eundem esse ac eum, quem teste Arrot Hispani *Cascarilla colorada* vocarunt. Cortex, quem Listerus (*de Hydrophob.* in *Append. oper.* Morton, pag. 70.) tanti fecit, licet coloris non meminerit, in reliquis cum hocce convenit, an vero recte trunco ejusdem arboris adscripserit, nondum quidem constat? Quem cl. Geoffroy (*Matiere med. Traité*, tom. 2. p. 309.) tanquam optimum deprecadit, ad rubrum proxime accedit. Sunt & veterani practici nostri temporis, qui meminerunt in juventute sua rubrum in pharmacopoliis tanquam usitatum obvium fuisse. Horum e numero Cothenius (in *Nouveaux Mem. de l'Ac. d. Sc. de Berlin* 1783. p. 82.) est, qui ante sexaginta annos in Pomeriana venalem fuisse & optimo successu præceptum narrat. Ita senex quidam Anglus asseveravit, inter prima sua praxeos auspicia rubrum corticem frequenti in usu fuisse (Baker *l. c.* p. 161. *Conf.* narratio senis medici Smit, forti-

forſitan ejuſdem Fothergill. apud Saunders p. 157.). Quantuſſi equidem ſentio, vix firmari idoneis argumentis poteſt, Sydenhami & Mortoni tempore hunc corticem loco exillioris, qui poſtea uſu venit, invaluiffe, eique præcipue præſtantiorum efficaciam deberi, cujus iſti mentionem faciunt, quorum inclinatio cl. Saunders l. c. p. 1.). Saltim tenuem ex ramulis cinnamomei coloris Mortonus (*Oper. med. Amſtel. in 8. tom. 2. p. 97.*) tanquam præſtantiffimum proponit. Nec ſatis convincor Hiſpanos rubro cortice unice uti, alterum peregrinis nationibus vendi (Cothenio ſentiente l. c. p. 83.). Ad ſententiam Joſephi De Juſſieu, qui a. 1739. Loæ commoratus fuit, ruber primo tempore, quo fama Chinchinæ inclaruit, in uſum tractus fuit, ſed diſto anno, eo teſte, tanta jam arboris ibidem penuria exiſtitit, ut pauciſſimi modo trunci ſuper'eſſent. Ipſe vero huic prærogativam tribuit ſummam & extractum inde paravit, quod ultra quadraginta annos adhuc integritatem & potentiam ſuam ſervavit (*Mém. de l'Ac. d. ſc. de Paris vol. 3. p. 255.*). Quam autem data occasione recentius in artis exercitium vocatus fuerit, certius novimus. Nempe in bello inter Hiſpanos & Anglos geſto navis quædam Hiſpanica, Lima in portum Gaitanum tendens ab Anglica a. 1779. capta fuit & Liſbonam deducta (prout a. 1702. in alia nave Hiſpanica ab Anglis capta accidit; apud Saunders l. c. p. 156.). In hac præcipuam mercem conſtituit cortex hicc ruber, qui partim in Anglia remanſit, partim modico pretio exteris venditus. Poſt aliquam, ut in re inſolita fieri ſolet, cunctationem experimenta tam in noſocomiis Londineſibus, quam alibi in Anglia, dein hinc inde in America ſeptentrionali & inſulis Indiæ occidentalis, item in multis regionibus Europæis aliis præter Britanniam ſuſcepta fuerunt, in febribus intermittentibus præcipue, in quibus præſtare vulgari creditus. Hinc inde ſenſim penuria ejus ſubnata, unde & valor nimium crevit, & aſtutia eundem corrumpendi fraudulentoſus inſaſit; donec ſerius a. 1786. iterum 30. adeo ciſtæ eodem repletæ ex Hiſpania in Angliam transferrentur (*Skeete on the Peruvian Bark. p. 355.*). Ad augendam ejus exillimationem multum contulerunt, præter ſignificatam ſcriptionem cl. Saunders, in qua propria experimenta cum multis aliorum combinantur, aliæ tres, Edinburgi incitamento præmii Harvejani concinnatæ: intelligo Irving's *Experiments on the red and quill Peruvian Bark*, Edinb. 1785.; Skeete's *Experiments and Observations on quilled and red Peruvian Bark*, Lond. 1786; & Kentiſh's *Exp. and Observ. on a new ſpecies of Bark*, Lond. 1784.

Retardavit adminiſtrationem hujus corticis hinc inde fraus, qua alii cortices nonnihil ſimiles ſubſtituti fuerunt.

Ita

Ita majora fragmenta vulgaris corticis, reliquis corticis rubri intermixta, exstiterunt (Orlovii *Progr. de cort. Peruv. rubro, Region. p. 4.*). Alibi (Berolini) tres vel quatuor corticis species venditæ eodem nomine (Pyl in *vers. comment. cl. Cothenii Pref.*). Ita cortex rubro simillimus, diu in quibusdam pharmacopoliis instar rejectitii servatus, hac opportunitate venditus fuit (*l. c.*). Quin exemplum exstat, pigmento quodam rubro vulgarem, quoad internam superficiem oblitum fuisse. Unde colligitur, infidam imprimis esse venditionem corticis hujus in pulvere, qui facilius corruptelam admittit.

Quum non tam novas in cortice rubro vires eruere, quam præstantiam ejusdem in morbis hæc paucis iisdem, quibus vulgaris alias opponitur, sibi datum practici putarent: comparatio frequens utriusque in experimentis facta est. Sic & in chemicis, ad quæ vires intenderunt haud pauci. Gravitate specifica ruber superat alterum (Cothenius *l. c. p. 74.*). Experimentum vero ad hanc determinandam aliquando variat (Schot *Diss. Exam. cort. Peruv. rubri, Har-derv. 1785. p. 13.* qui chemica potissimum persequitur). Facili s in pulverem subigitur altero. Stratum vero sulco rubrum facilius pulverulentam formam sub pistillo acquirit, altero fibroso; & istius infusum aquosum profundius tingitur affusa solutione vitrioli martis, quam hujus (Irving *l. c. p. 28.*). Unde e re est pulverem, tempore contusionis priorum, posteriori præferre. Majorem longe quantitatem solubiliam partium ruber cortex altero vulgari tam spiritui vini quam aquæ impertit (Saunders *l. c. p. 93.*). Et utrumque menstruum saturatiorem colorem ex rubro contrahit, quam ex altero; aquosum manifeste amarius est. Plus quoque longe resinæ ruber continet quam alter; nimirum ex exploratione cl. Hagen (in Orlovii *Progr. l. c. p. 7.*) resinoli extracti $\frac{1}{4}$, gummosi $\frac{1}{8}$, vel teste cl. Alkin (apud Saunders *l. c. p. 174.*) extractum resinofum rubri corticis sese habet ad extractum idem alterius, ut 3 ad 2. (Conf. etiam de extractis variis utriusque experimenta cl. Cothenii item cl. Schot in *Diss. cit.* quæ inter se variant). Nec decoctum corticis rubri eandem decompositionem patitur, & expositum aeri libero hunc diutius fert longe absque acore, quam decoctum corticis vulgaris, in quo ipso enascitur intra paucos dies (Fothergill apud Saunders *p. 114.*). Ex judicio sensuum adeo intusum frigidum corticis rubri superat vi decoctum optimi corticis alius (Saunders). Crytalli, ex extracto ad modum Garayei parato redundantes, albidiores sunt iis alterius corticis, & laporem valde amarum habent, Quasiæ æmulum (Hermstadt & in Crellis *chem. Annal. 1785. vol. 1. p. 117.*). Aqua ejusdem destillata albedo colore

tingitur, & manifestius globuli ætherei olei in ejusdem superficie conspiciuntur, quam in aqua destillata corticis vulgaris (Irving *l. c. p. 33. not.*). Pluribus experimentis chemi-
cis inhærere hoc loco, minus esse videtur; relegendi potissimum, qui ea desiderant ad scripta citata, quorum titulus indicat, dedita opera auctores in corticem rubrum inquisivisse. Prætereo studio experimenta, validioris ignis impetu instituta (de quibus vid. Cothenius, Schot *ll. c.*).

Admixtus partibus animalibus, hæc longe diutius contra putredinem tueri, quam altere deprehenditur (Skeete in Saunders's *Observ. p. 26.* & in Ejusd. proprio libro *cit. pag. 100. sq.* item Irving *l. c. p. 117. (q.)*).

Maximi vero ponderis est nosse, quid in ipso corpore humano efficiat. Pleraque hujus generis experimenta ad febrem intermittentem spectant. Et sane si vel in hac unice vulgari cortici præferendus sit, præconio valde honorifico ornandus est. Ita esse haud pauca observata suadent. Etenim a pluribus animadversum, in minori dosi sufficere. Vereor, ne nimis subtiliter ex ingenio suo Camperus drachmas rubri sex potentia æquiparaverit uncia uni alterius praxin suam in Frisia citans, ubi febris hæc endemia est (Simmons apud Saunders *l. c.*). Aliis dimidia dosi satisfacit (Saunders *l. c. p. 56. 180.* Brabant, qui auct. vers. Latine *libri Ejus l. c. p. 179.*). Celerius quoque febrem sufflamminat, ita ut aliquando alterum subsequendum paroxysmum jam avertat (Saunders *l. c. p. 57.* Rigby apud Eund. *p. 122.*). Nec parvi censendum, quod corpus contra recidivas egregie muniat, ita ut redeunte vigore pristino non opus sit repetitionibus crebris, ut aliter moris est, ægrum sollicitare (Sherw in apud Eund. *p. 112.* Maddocks *ibid. p. 141.*). Sufficit etiam in pertinacioribus febribus, ut quartanis diuturnis, & quibus complicationes variæ molestæ accesserunt, e. c. tussis, dyspnœa, rauco (Saunders *pag. 58.* Colingwood in *medic. comment. vol. 10. p. 274.*), vel iæterus (Simmons apud Saunders *l. c. p. 167.*). Et efficaciam præstat, quando ipse auxilii ex altero excidimus (Saunders *l. c. p. 58.* Maddocks *ibid. p. 141.* Schirreff *ibid. p. 151.*). Novissimum ejus documentum in virgine habui, quæ quotidiana vehementi per duas eum dimidia hebdomades afflictæ & rite a me tractatæ, frustra usa fuerat per plures apyrexias cortice vulgari, sed paucis pulveribus scrupuli unius corticis rubri hunc statim effectum sensit, quod paroxysmus, qui olim status fuit, quatuor horas serius rediret & longe mitius, demum continuato usu fileret omnino nec rediret, etiamsi celer virium reditus pertæsam eam repetitionis redderet. Alii quoque in praxi mea velocis & constantis effectus casus mihi obviam venerunt. Fuit qui uncias sex corticis tenuis frustra ingesserat, sed

uncia una & dimidia rubri erat sanatus (Colingwood *l. c.* p. 273.). Equidem pulvere maxime delector, alii quoque, ad scrupulum unum, drachmam dimidiam (Shirreff apud Saunders pag. 152. sq.), scrupulos duos (Farre *loc. cit.* apud Skeete pag. 118.). Nec nocuerunt majores doses drachmæ unius vel scrupulorum quatuor, quavis secunda vel tertia hora (Farre *l. c.* p. 116.). Omnes tamen tam insignem dosin non ferre, inde cognoscitur, quod vir alias robustus ex drachma una animo linqueretur, nec ægitudine sua nisi emetico dato liberaretur. Aliis placet infusum frigidum (Saunders p. 59.), vel pulvis una cum saturato decocto & tinctura ejus addita (Jacob apud Eund. p. 87.), quibus ambagibus arbitrò non opus est; alius acquievit electuario addito oleo Menthæ Piperitæ & feminum Carui (Bishop *ibid.* p. 931.); aliis e re visum extracto resinoso uti (Jacob *l. c.* 7. 89. Brabant *l. c.* pag. 179.). Tincturæ quidam plurimum tribuerunt (Farre apud Skeete p. 118.).

Licet & ipse magni hunc corticem faciam, nolim tamen tantopere deprimi vulgarem istum tenuem, ut multi præconum rubri faciunt. Innumeros ægros a febre intermittente aliisque multis morbis ejus ope sanatos, quis negare audebit; multos non sanari, in vitio medici justo timidioris vel ægri justo negligentioris causam sæpe habet. Nec assentiri possum inde præstantiam habere rubrum, quod ex trunco vel ramis petitus sit, prout cerdones præferunt scopo coriario corticem crassum tenuiori, quod argumentum Listeri nimis crebro repetitum a recentioribus practicis. Nam dubium supra proposui, an uterque cortex ex eadem arbore sit; & quodsi esset, quo jure aliquis in adstrictionis vi, quæ omnino in crassiori cortice eminent, totam dignitatem corticis Peruviani quærit? Ab hacce si unice virtus febrifuga Chinchinæ dependeret, locum cedere deberet cortici Quercus, Gallis, radicibus Tormentillæ, Bistortæ &c. quæ suffocant quidem febrem, non curant.

Commemoranda quoque adversa quædam huic cortici in febribus intermittentibus effata. Edinburgenses plures medici sunt, quibus vel nullam prærogativam mereri præ vulgari visus, vel qui illum virtute cassum repererunt; displicet quoque variis Belgicis medicis (Kentish. *l. c.* p. 46.). Ita medicus Gothoburgensis Dubb prærogativam negat (*Veckoskrift för Läkare, vol. 5. p. 162.*). Dolet & cl. Vogler (*Pharm. sel. 1788. p. 27.*) expectationi suæ non respondisse rubrum. Sed quid mirum si non omnibus auxilio fuerit; quale specificum tam infallibile est, quin aliam subinde mendendi normam admitteret. Aliquando, etiamsi modica dosi, stomachum gravavit, nauseamque & vomitum excitavit; un-

de ab administratione ejus recessit cl. Baker (*Med. Transf.* vol. 3. p. 162.).

Ast & in aliis morbis, etsi paucioribus exemplis, vires ejus tentatæ sunt. Ex hoc numero rheumatismus acutus fuit, præcipue tertianam duplicem mentiens, in quo tutissimum illo uti in connubio antiphlogisticæ medelæ post septimum diem a febris rheumaticæ initio (Saunders *l. c.* p. 75. sq.). Ita in periodicis doloribus præsertim capitis conducit, quando tonicis locus est (Maddocks *l. c.* p. 143. sq.); prout etiam rheumatismo periodico medelam præbet (Colingwood *l. c.* p. 274.). Febres lentas nervosas celerius tollit, quam alter cortex, etiamsi nulla crisis percipiatur (Id. *l. c.*), In febre putrida, summa virium prostratione & delirio stipata, eximium suum præstat (Fothergill *l. c.* p. 138.). Sphacelo, qui febrem malignam exceperit, in connubio anodynorum & vini limitem posuit (Bishop *l. c.* p. 93 Conf. liber cl. Skeete p. 118.).

201. C.

Pharm. CHINCHINÆ CARIBÆÆ S. JAMAICENSIS
Cortex.

Cinchona Caribæa; pedunculis unifloris Linn. *Sp. pl.* pag. 145. *Syst. veget. ed. 14.* p. 214. Jacqu. *Observ. bot.* P. 2. p. 27. tab. 47. *Amer. pict.* p. 35. tab. 63. Conf. cl. Wright descriptio in *Philos. Transf.* vol. 67. a. 1777. p. 504. sq. & icon tab. 10. Arbor in insulis Caribæis spontanea, nominatim in Jamaica, latere septentrionali solo lapidoso prope littus marinum.

Altitudinem pedum viginti (Wright *l. c.*) ad quadraginta (Id. in *Med. comment.* vol. 5. pag. 398) attingit, trunco quoad proportionem modice crasso, sed duro, tenaci & coloris intrinsecus flavido albi. Corticis numerosis speciminibus, quæ mihi misit cl. Wright, edoceor, eundem variare insigniter pro parte, ex qua deglubitur. Ex trunco separatus fragmenta convexo plana, spithamam circiter longa, sesquilineam subinde crassa, repræsentat, in quibus duo strata facile distinguas, aliud externum crassius, ad lineam fere usque ex epidermide enatum, multis profundisque fissuris scabrum, flavidum, spongiosum, facile inter digitos conterendum, inspidum; aliud firmum, fibrosum, profundius, vel ex viridescenti brunum, ex dulci hautese & intense amarum. Specimina ex ramis separata convexa vel convoluta existunt, epidermide tenui grisea rugosa obducta, cui adhærent subinde manifestius lichenes leprosi, nec demta hacce aliud quam brunum stratum cernitur. In ramulo-

rum

rum cortice omnia teneriora & pallidiora sunt. Cortex, qui præsto est radicis, fragmenta plana refert, exuta epidermide. Saporem raphanaceum & aromaticum, quem cl. Wright significat, sub primo gustatu immixtum nullibi sentio, nec manifestam adstrictionem. In meis exemplis omnibus & singulis, quin & festucis interna superficies crystallulos scintillantes emisit. Arbitror stratum externum tanquam iners rejiciendum esse. In pulverem redactus refert hiecc corticem Peruvianum vulgarem. Aquam tam frigidam quam calidam imbuit suis virtutibus. Uncia ejus dimidia, cum aquæ fontanæ libris duabus ad unam cocta, saturatum decoctum præbet, & coloris profundioris, quam ex triplo corticis vulgaris, coloris bruni, sed non turbidi (Wright). Debilior longe adstringendi vis illi inesse videtur, vel ex judicio experimenti cum martiali admixto (Skeete's *Exper. and Obs. of the Peruvian bark*, p. 339).

In febribus remittentibus, qualibus accuratius non determinat cl. Wright, iste sæpe in Jamaica corticem hunc tentavit optimo eventu, præmisso sursum vel deorsum evacuantem. Ventriculum roborare, nauseam & vomitum compescere, morbosam primarum viarum colluviem corrigere, sicque morbum vincere observavit. In universon merito pro efficaci tonico & antiseptico declaratur.

Hactenus desunt per partes enucleatæ de ejus vi historiæ; nec tantum famæ excitavit, ut per commercia officinas nostras intraret.

201. J.

Pharm. CHINCHINÆ SANCTÆ LUCIÆ Cortex.

Cinchona floribunda; floribus paniculatis glabris, capsulis turbinatis lævibus, foliis ellipticis acuminatis glabris Swartz *Prodr. veget. Ind. occid.* pag. 41 (Citat *Adl. nat. curios.* 1787. qui ipse annus nondum prodiit). *Cinchona floribus paniculatis glabris*, laciniis linearibus tubo longioribus, staminibus exsertis, foliis ellipticis glabris Banks in Davidson's *Account* in *Phil. Transf.* vol. 74. p. 453. cum fig. tab. 19. (floribus clausis) item Davidson in *Transf. of the Amer. phil. Society*, vol. 2. p. 292. *Cinchona montana*; foliis ovatis utrinque glabris, stipulis basi connato-vaginantibus, corymbo terminali, corollis glabris De Badiet in Rozier *Observat. sur la Physique*, tom. 34. p. 129. tab. 1. (floribus apertis & præstantior quam supra citata Icon). *Quinquina-Piton* ou des Montagnes, *Quinquina indigene de la Guadeloupe & de la Martinique* Gallis (De Badiet). Nomen Piton significat loco natali sum-

mitatem montium (Mallet). Arbor in insula St. Lucia, Martinicia, Hispaniola, Guadelupa, crescens.

Male a quibusdam, ut cl. Davidson (*Amer. Transf. t. c. p. 292*), item cl. Kentish (*Exper. and Obs. on the Peruvian Bark, p. 51*), Cinchona hæc & Caribæa pro iisdem declarantur, quum corticum vires æque ac arbores ipsæ differant. Nec ad Caribæum corticem, sed ad illum St. Luciae pertinent experimenta a cl. Kentish (inde a pag. 51). narrata.

Arbor æmulatur in insula Lucia staturam Cerasi, delectatur umbra, hinc sub altioribus arboribus sese abdit, & plerumque in medio monte prope rivos situ ex septentrione occidentali insulæ reperitur. Occupat vulgo argillam tenacem rubrum. Lignum leve & spongiosum est caretque amaritie corticis, sed hæcce inest foliis; & flores, semina &c. apparent hisce magis amara & adstringentia (Davidson *ll. cc.*). Arbores vetustiores tamen crassiorem truncum gerunt, quam qui a viro brachiis comprehendi possit (De Badier). In Guadelupa & Martinica haud procul a summitate montium crescit.

Circa annum 1780. detecta arbor ab Andersonio in insula S. Lucia, ubi paullo post cum cortice in nosocomio generali experimenta capta (Davidson). Ast in Galliam cortex jam anno 1777. ex Martinica a cl. De Badier parva quantitate translatus fuit. Novas dein suppetias ibidem procuravit Præfectus Martinicæ De Tacher. Sensim quoque in Angliam & parcius in Scotiam pervenit. Paucioribus tamen modo historiis in Europa de effectu constitit: in insulis Americanis crebrior ejus usus fieri videtur.

Sub epidermide grisea, hinc inde maculis albis, forsitan ex lichenis initio, difformibus latis vestita, parenchyma lateret pallide brunum fibrosum, nonnihil tenax. Specimina, quæ coram sunt ex vario fonte, convolutam formam habent, dodrantalis imo pedalis longitudinis, diametri digiti majoris, crassitie dimidiæ lineæ vel tenuioris.

Sapor ejus primum adstringens, sed superatur hicce mox insigni amaritie, Gentianæ saporem æmulante & nauseosa; odore caret, nec spirat exhalando liquida eo imprægnata ullum. Omne fere solubile aqua extrahi potest, & sola frigida infusio jam illi colorem valde rubrum & amaritiam cum adstringendi sensu ipsius corticis impertit. Idem color & sapor ex infusione aquæ calcis. Quartam extracti aquosi nigri amarissimi partem largitur (Mallet in *Mem. sur le Quinquina de la Martinique connu sous le nom de Quinquina-Piton, 4. p. 3*): quin alius $\frac{2}{3}$ coctione eruit (Willson in *Phil. Transf. vol. 74. p. 453*). Spiritus vini, cortice digestionem imprægnatus,

tus, post biduum turbatur ex gummosa materie, sed aqua commisceri potest absque pelluciditatis jactura (Id. p. 9). Tinctura spirituosa pariter grate rubra est, & extractum præbet, amaritie Aloï non cedens, quarta parte corticis gravius. Qualecunque menstruum ex dictis fit, color enascitur addito martiali aliquo præparato intense niger (Davidson). Amplior experimentorum horum aliorumque similium recensensus aliunde petendus (Ex Mallet *l. c.* Kentish *l. c.* p. 58. Dollfuss in *Crells chem. Annal.* 1787. *vol. 2.* p. 147), ubi & in comparatione chemica corticis vulgaris cum isto St. Lucie res versatur.

De viribus autem ejus in corpus humanum nonnisi immediata ejus administratione certe judicari potest. Sane vel hæc immotuerunt, quæ ne conjectura quidem comprehendere poterant. Etenim, siue oscitantius sicceatur siue majori solertia, facile vomitoria & alvi dejectiones excitat (Davidson in *Amer. Transf. l. c.* p. 291). Si in pulvere exhibetur, ventriculus non ultra grana viginti fert; hinc nunquam ultra viginti grana data (Id. in *Phil. Transf. cit.* p. 454). Quin grana octo aliquando eundem effectum excitarunt (Mallet *l. c.* p. 13). Sed eadem & decocti & boli cum syrupo Althææ parati evacuandi potestas (Mallet p. 12). Unde repugnat facile in usu pergere.

Præcipua ejus laus in febre intermittente fuit; in qua ipsa evacuandi ejus potestas permittit, ut jam secundo paroxysmo eoque nondum expirante præbæretur (Davidson in *Amer. Transf. l. c.*). Plurium casuum successum breviter exponit cl. Mallet, unde consequitur etiam in protractiori febre valuisse, & subitam vim exseruisse, modo justam continuationem non recusarent. Tutissimum est, parvis dosibus granorum quinque octo, decem, acquiescere sub justis intervallis, & Canellam albam vel aliud aroma ad ventriculum placandum addere (Kentish, p. 79). Quin in quartanis contra vulgarem corticem, item rubrum obstinatis valuit ter de die ad octo grana cum Canellæ albæ quinque granis datus (*l. c.* sq.). Sic & immorigeræ tertianæ ejus ope sublata (*l. c.*). In nosocomio Guyano Londini quum tentaretur ad drachmam dimidiam, nausea quibusdam ægris molesta fuit, nec velocitate effectus sese commendavit; hinc omisus ejus ulterior usus (Skeete *on the Peruvian Bark*, p. 352).

Præter pulverem aliis commodius visum, infusum frigida aqua, vel aqua calcis, paratum exhibere, ea proportionem, ut corticis uncia una pro aquæ pintis tribus sumerentur (Davidson in *Phil. Transf. cit.* p. 454. *Amer. Transf. l. c.* p. 291). Sufficit infundere corticis drachmæ uni, vel in quibusdam casibus dimidiæ, per duodecim horas pintam

unam aquæ (Kentish. *l. c.* p. 79). Elegans tinctura spiritui vini cum Canella alba enascitur, sed longe intensiorem saporem habet illa, quæ ex feminibus fit (Davidson *l. c.*). Extractum aquosum vel spirituosum a ventriculo melius fertur, & videtur extractum utroque menstruo paratum continere omnem corticis efficaciam (Id. in *Amer. Transf. cit.* p. 29). Decoctum (Mallet, p. 12) sine dubio reliquis omnibus præparatis ingratus capitur.

In dysenteria patrida & dysenteria febre intermittente copulata egregiam virtutem præstat, cujus non minima pars hæc est, quod evacuet (Davidson in *Amer. Transf. l. c.* p. 293.).

Efficaciæ quoque exemplum in dispepsia (Kentish, p. 80), aliud in dyspnœa (*l. c.* p. 88) exstat. Sed pauciora justo hæctenus experimenta suppetunt, quam ut hic cortex diu usitato palmam præriperet.

201. e.

Pharm. CHINCHINA DE SANTA FE.

Sub hoc nomine exstant corticis duæ species, quæ a cl. Ortega Madrito ad Baronetum Josephum Banks missæ fuerunt, item in collectione rerum naturalium Linnei, filii, post mortem deprehensæ.

Ab hoc una (A) vocata *Cinchona Peruviana*, adscriptumque fuit specimini, illud a. 1780. a Louis Née Loyæ in Peruviano regno repertum. Hujus cortex magis flavus apparet, quam alter. Refert sapore vulgarem corticem Peruvianum, non vero æque efficax visus; subinde mixtus cum eodem in iisdem cistis, quibus transmittitur, obtinet (Groschke in Blumenbach *Bibl. vol. 2.* p. 490). In meis speciminibus, quæ subplana sunt, fragmentis palmam longis lineam dimidiam crassis, sub cuticula alba verrucosa compagem fibrosam ex flavo brunam, modice tenacem conspicio, saporem sentio longe minus amarum, quam in reliquis omnibus *Cinchonæ* corticibus. Ex dictis constat Peruvianum regnum patriam agnoscere.

Alter species (B) a Linneo, filio, *Cinchona Bogerensis* (non Bogerensis) dicta. Plantæ ejus siccæ adscriptum fuit nomen cl. Mutis & Louis Née 1780, & patria St. Fè in Carthago. Colorem ejus obscuriorem esse notat cl. Groschke, quod & in meo specimine ita sese habet, tam quoad epidermidem, quam subjectum corticem, cujus superficies superior rubicunda, sapor non valde amarum, sed tanto acerbior. In mappis geographicis intra Terram firmam notatur

quæ-

dam Santa Fè de Bogeta, quæ sine dubio ad indicia dicta pro ejus loco natali habenda est.

Sunt hæc sine dubio eadem species corticum, quæ jussu Regis Hispaniæ tam ad societatem medicam R. Parisiensem (*Hist. de la Soc. R. de Med. 1779. p. 257 sq*), quam ad societatem R. Londinensem (Baker in *Med. Trans. vol. 3. p. 115*) explorationis causa per cl. Ortega, Prof. Bot. Madritensem, una cum stirpis siccis missæ fuerunt. Ex Cinchonæ genere esse agnoverant Parisienses botanici. Cl. Bucquet (*Hist. de la Soc. de Med. l. c. p. 259*) extractum ex utroque paraverat, cujus proportionem & naturam data opera hic omitto. Uterque cortex circa a. 1779. magna copia admixtus vulgari cortici Londini repertus est, & insuper simul haud parum spurii cujusdam corticis. Ex judicio saporis & externi habitus postponit istos ex Santa Fè multum vulgari cl. Baker, cui de sapore effato quoque subscribo.

Quantum scio, in Eùropa serio neuter hæcenus præscriptus ægris fuit, sed mansit in cimeliis collectorum suppellestilis medicæ. Tractatum vero peculiarem de eo conscriptum: *Memoria o Dissertazione sopra la nuova China del regno de St. Fè, nell' America meridionale; cioè alcune Riflessioni sopra la Medesima dal Dottore Asti, ed a lui scritte in due Lettere 1784. 1785. al chiar. Borsieri. In Mantua 1786. 4.* quoad titulum modo novi.

Designantur insuper aliæ species Cinchonæ in St. Fè oriundæ, a botanicis hucusque non satis determinatæ, sed in collectione ill. Banks obviæ, scil. *Cinchona corymbosa* a cl. Ortega missa, *Cinchona pubescens* ab eodem (Groschke l. c.), quarum vero cortices usu medico non inclaruerunt. Patet ex omnibus nomine St. Fè adscripto locum natalem non satis indicari, quam plurimum provinciarum australis Americæ loca extant hocce nomine insignita.

201. f.

Pbarm. CHINCHINÆ ANGUSTIFOLIÆ Cortex.

Cinchona angustifolia; foliis lanceolatis pubescentibus, floribus paniculatis Swartz in *N. Vet. Ac. Handl. 1787. pag. 119. c. iv. tab. 3.* *Cinchona angustifolia*; floribus paniculatis glabris, capsulis oblongis pentagonis, foliis lineari lanceolatis pubescentibus Id. in *Prodr. veget. Ind. occid. p. 42.* Arbustula, habitans ad ripas fluviorum insulæ Domingo.

Ibidem eam invenit cl. Swartz, qui unicus ejusdem & virtutis corticis hæcenus meminit. Cortex inferioris trun-

ei partis crassus, scaber, rimolus est, griseus præterea vel obscuri coloris, interna superficie viscosus; superioris autem partis & ramorum minus viscosus. Sapor intense amarum & præterea nonnihil dulcis cum levi aromate. In comparatione cum vulgari cortice Peruviano apparet, infusum tam aquosum calidum quam spirituolum profundiorum colorem ex eadem quantitate adsciscere, & hunc corticem breviori tempore decoctione cum aqua erogare partes suas solubiles (Swartz in *Vet. Handl. l. c. pag. 121. sq.*). Vitriolo martis mixtum nigrorem profundum contrahit. Æmulari vires vulgaris medicas paucula Swartzii experimenta suadent.

Nolo heic peculiari articulo augere numerum corticum hujus generis cortice *Cinchona corymbifera* Forsteri (*Nov. Act. scient. Upsal. vol. 3. p. 176. Linn. Suppl. plant. pag. 144. Syst. veget. ed. 14. p. 214.*) intra tropicos in insulis Tongatabu & Eaoowe maris pacifici habitantis, quoniam modo formam & saporem ejus novimus, qui amarissimus, subadstringens, simillimus cortici Peruviano describitur. Equidem mea specimina, quæ cl. Abildgaard, Professore Hafnienfi, debeo, omnibus numeris congruere specimini sub litt. (B) corticis de St. Fè reperio. Convolutam formam habent. Id modo addo, cautum esse debere medicum in eligenda præ ægris una vel altera horum novorum corticum specie, ne fallatur nomine. Nam pharmacopolæ servant sub eodem sæpe diversissimos forma, & consequenter etiam virtute, cortices, ut pluries comperi. Dono mihi quoque misit cl. Wright cortices *Cinchona alba* s. Calcarillæ Hispanorum, *Cinchona brachyura*, *Cinchona triflora*, qui omnes sapore amaro vel & simul aromatico insignes vires spondent, sed omittendi hic sunt, quum de experimentis ex instituto cum iisdem factis mihi nihil innotuerit.

De cortice *Angustura*, cortice *Chinchina* regio s. *Chinchina flavo*, item cortice *Chinchina Surinamensis* infra intra vegetabilia ignoti generis agetur.

RHODODENDRON,

LINN. *Syst. veg.* p. 337. *Gen. pl.* p. 218.

214. b.

(Vol. 2. p. 40. pone *Vaccinium Myrtillum*)*Pharm.* RHODODENDRI *Herba.*

Rhododendron Chrysanthum; foliis oblongis in punctatis supra scabris venosissimis, corolla rotata irregulari, gemma florifera ferrugineo-tomentosa Linn. *Suppl. pl.* pag. 237. *Syst. veg. ed. 14.* p. 405. *Rhododendron Chrysanthum*; foliis ovatis scabris, margine reflexis, subtus glabris, umbellis terminalibus, corollis flavis irregularibus Pallas *Flor. Ross. tom. 1.* P. 1. p. 44. *tab. 30. Reise durchs Russ. Reich. vol. 3.* p. 369. *tab. n. fig. 1. 2. Kölpin prakt. Bemerkungen üb. d. Gebrauch d. Sibir. Schneecrase 1779. cum ic. ex Pall. Itiner. cit. Andromeda foliis ovatis, utrinque venosis, corollis campanulatis obliquis longissimis Gmel. Flor. Sibir. vol. 4. p. 121. tab. 54. absque flore. Frutex crescens in summis montibus nivalibus jugi Saianensis ad Jeniseam fluvium, in elatioribus alpium inter Sibiriam & Dauriam, in alpestribus elatioribus circa lacum Baicalem; per omnem frigidam Sibiriam orientalem etiam in humilioribus montibus in Cam-schatca & insula Beringia tam in summis rupestribus, quam locis depressis muscosis ad radices montium & stagna. In alpinis pedali minor, in depressioribus sesquipedalis.*

Serioribus modo annis hac stirpe aucta fuit suppellex medica, ejusque prima in sanatione morborum laus ex patria ejus originem traxit. Inde quoque petere opus fuit herbæ quantitatem, medicis cultiorum & a Russia remotiorum regionum necessariam; quod una cum valore cariori, quo venit, in causa videtur esse, quod pauciora experimenta cum eodem facta & per partes enucleata innotuerint. Sensim cecidit Petropoli valor a novem Rublonibus (Kölpin in *Gruner Almanach für Ärzte u. Nichtärzte 1783. p. 171.*) ad unum pro libra (Pall. *Fl. Ross. p. 45.*). In Helvetia quidam *Rhododendron ferrugineum* L. illi substituere cœperunt (*N. nord. Beytr. vol. 4. p. 404.*).

Quod si vero summam efficaciam exercere debeat, sedula raro tam soli, quo crescat, quam temporis collectionis habenda est, quibus momenti haud parum a gentibus, inter quas indigena est, peccatur. Ad Baicalem enim decerpta

folia eminent sola vi narcotica, ad Lenam autem potius cathartica; ita in Camſchatea debiliora, & in inſula Beringii decoctum fruticis nec inebriat, nec alvum movet, ſed ſenſu ſuffocationis, licet poſt aliquot hoſas evanido, torquentur (Steller in Gmel. *Fl. Sib. l. c. p. 124.*). Præſtat efficacia ſtirps alpina iſti in depreſſioribus locis creſcenti. Male quoque herba nonniſi capſulis maturacioni proximis vel ſerius a Coſaccis colligitur, quo tempore flavefcere jam incipiunt folia nonnulla, minori amaritie inſtruuntur, quam dum floret (Pall. *Reiſe l. c. p. 370. Fl. Roſſ. p. 46.*). Merito itaque vel ante antheſin vel per eandem collectio fieri deberet.

Non potuerunt exteros ad uſum medicum excitare, quæ peregrinatores quidam antiquiores per Ruſſiam proficiſcentes ſuis ſchedis notarant, quum ſero tantum ex tenebris ſuis protractæ fuerint. Intelligo cl. Jo. Ge. Gmelin *Floræ Sibiria tomum quartum* (qui modo a. 1769. prodiit, editore Sam. Gottl. Gmelin), Stelleri & Meſſerſchmidii pugillares. Verum poſtquam ill. Pallas in peregrinatione ſua per Ruſſicas ditiones vires ſtirpis curatius inveſtigaveſſet & prolixius de iſdem poſtea expoſuiſſet (*Befchâftig. d. Berl. Geſellſch. naturforſch. Freunde vol. 1. 1775. pag. 421. interprete cl. Kôlpin. Neue nord. Beytr. vol. 3. p. 399. vol. 4. pag. 404. præter Itinerarium & Fl. Roſſ. II. c.*), celebrari hinc inde cœpit. In Germania inclaruit præcipue Kôlpini eleganter de eo conſcripto libello, pluribus caſibus practicis ornato. — Poſtea præter *Pharmacopœam Ruſſicam p. 43.*, *Pb. Edinb. noviffima p. 50.* eam recepit.

Ex Ruſſia tranſmittuntur in pharmaceuticum uſum non folia ſolum, ſed & ramuli circiter palmares, quibus inſident cum gemmis convolutis & ſerie ſquamarum gemmarum, ramulos undique cingentium, & ſæpe una pedunculi reſidui terminales cum receptaculo florum, prout ex ſarcina a generoſ. L. B. Ab Aſch mihi miſſa cognoſco. Deprehendo in hac quoque multa folia decoloria maculata, & folia quidem omnia verſus ramulos replicata; unde vinculum faſciculos in formam rotundato oblongam coarctat. Stipites, ut cum pharmacopolis loquor, utpote inertes ferre creditos rejicere ſuaſum (Pallas *Fl. Roſſ. p. 45.*), ſapor tamen tenellorum ramulorum licet differat ab iſto foliorum, non tamen inertiam indicat. Nempe folia ſicca aſtera ſunt cum notabili amaritie; ramuli mihi parcius amari, ſed magis aſteri apparent una cum ſenſu acrimonie manifeſto; hunc & cognovi in cortice ramulorum lignoſorum, dum in tenerioribus tota compages acri penetrari videretur. Odor in ſicca ſtirpe ad rhabarbarinum nonnihil inclinat. Decoctum bruno rubicundum eſt, & odorem ſpirat naſeoſum;

laporem vero exhibet ex austero, amaro & acri, compositum. Infusum concentratum ad Theam Beheam proxime accedit (Kölpin *l. c.* p. 24.). Adstringens natura sese etiam declarat nigredine infusi ex martialibus (Home's *clinical experiments* p. 145.).

Multa sese signa efferunt, quod in nervos eorumque fontem efficaciam exserat, narcoticorum in morem. Non brutorum naturam contra hanc omnino obduruisse exemplum capreoli mansueti testatur, qui foliis denis devoratis post aliquot minuta pr. temporis tripudiare, caput allidere, titubare cœpit, dein in genua procidit; resectus tandem somno per quatuor horas durante, ita tamen ut postea stirpem oblatam omnino repudiaret (Steller in Pallas *Fl. Ross.* p. 45.). Sed prout animantium indoles multipliciter discrepat: ita pabulum innocuum constituit cervorum & moschorum, & in horum quidem occisorum ventriculo reliquæ stirpis repertæ sunt (Pallas *Reise l. c.* p. 370.). Non culpa eam liberat, quod dilutum ejus virus homines non afficiat, præcipue si vis consuetudinis sese immisceat, prout Tataris sylvicolis ad Sajanense jugum degentibus instar Theæ quotidiano usu &, ut purant, salutaris venit (*l. c.* p. 369. *Fl. Ross. l. c.* p. 45.). Idem vero infusum, si saturatius sit, paullo inebriat, ut sint, qui grati inebriaminis instar istam usurparunt (Steller *l. c.*). Et decoctum ex ramulis & foliis clauso probe vase paratum, quod saturum amarum & brunum est, calorem febrilem, inebriationem imo mentis absentiam generat, sub qua in artubus vel interioribus partibus, dolore correptis, fornicationis sensus continuus enascitur, evanido postea dolore & reconciliata omnino pristina mentis serenitate (Pallas *Reise l. c.*). Calor, qui sub usu subinde redundat, sitim ciet sæpe intensam, quam si gelida pota restinguere tentant, emesis subsequitur vehemens & salutaris (Pallas *l. c.*). Deducto foliorum duo vel tres dies potato venatores & glaciei mariæ fossiores ad Lenam habitantes, dum primis diebus laborum defatigantur & perpetuo montium ascensu genuum dolorem contrahunt tam lassitudini quam dolori medentur, sed nonnisi prævio somno & inebriatione (Gmelin *l. c.* p. 123.).

Hæcæ phænomena alios invitarunt ad stirpem in doloribus rheumaticis & arthriticis applicandam, sub aqua administratione accesserunt haud pauca alia, quæ narcoticam naturam confirmant. Restrungenda autem ejus laus est ad chronica mala vel saltem nonnisi desæviente febre ea propinanda; nam licet in nonnullis arteria 14, 24, 30, 38 ictibus lentius & debilius post captam illam micet (Home *cas. l. c.* Conf. *cas. el. Kölpin*), item intermittat (Kölpin *cas. 1.*): aliis calor febrilis sentitur (Vid. supra & Kölpin *cas.*

13. & 14.); nec levamen ullum doloris in morbis hujus naturæ acutis subsequutum, rem dirigente cl. Home, etiam si venæsectio & medicina antiphlogistica non negligeretur, & Rhododendron tanta dosi caperetur, ut vertigo accederet. Absente febre autem quantum valeat, casibus quindecim a cl. Kölpin, quatuor a cl. Gruner (*Almanach cit. p. 172. sq.*) & duobus a cl. Starck (in Zahn. *Diss. de Rhododendro Chrysantho, Jen. p. 18. sq.*) uberius descriptis, edocemur. Symptomata capta illa emergentia non apud omnes hosce ægros eadem sunt. Id tamen evincitur, nauseam vomitionem materiæ viscidæ brunæ amaræ & alvum solutam non rarum esse, caput obnubilari facile, quibusdam ardorem & constrictionem faucium molestam esse, alios sentire oppressionem pectoris, pruritus oculorum, nasi vel cutis, vel patiensensum ustionis, fornicationem, vel punctiōnem quasi ab acubus, vel stuporem partis, quibusdam lacrymari oculos, exanthemata erumpere. Præter dictas evacuationes in aliis sudoris copiosior ejusdemque scetidi eruptio adjuvat medellam. Quibusdam quoque lotium abundantius fluxit (Home *l. c. p. 149.*). Varii ingrati sensus, de quibus dixi, acrimoniæ stirpis, quantum apparet, effectus sunt, brevis tamen durationis. Præstantiam vero suam declarat, sive dolor fixus inhæreat, sive vage oberret (Casus a Grunero propositi). Tussim & screatus pituitosos ex malo pectus occupante quoque levat. Non sufficere ischiadi nervosæ tollendæ ex casu singulari annotavit Kölpinus (*l. c. cas. 13.*). Pallasius autem meminit viri diuturna ischiade nervosa pene claudi & emaciati, sed diuturno usu Rhododendri omnino sanati (*Fl. Ross. p. 46.*). Citius & efficacius ægris robustis & integritate virium fruentibus auxilium affert, quam contrario modo sese habentibus.

Mitigat quoque dolores artuum venereos, quamvis ipsum virus in Dauria non sufflamnaverit. Sed non omni hujus generis efficacia carere, singulare exemplum persuadere videtur est (Kölpin *cas. 2.*).

Audaciores admonendi sunt, rem esse cum efficaci remedio, quod providam administrationem, tam in selectu ægrorum quam dosi & ordine præbitorum adhibendam, requirit. Attamen & exemplum præsto est continuationis per biennium protraxit & doseos quatuor unciarum infusi saturati impune capti (Pallas *Fl. Ross. p. 46.*). Sordes primarum viarum si latent, hæc ante præbia stirpis everrendæ sunt. Pro formula proponitur sequens: ℞. Stipit. & folior. Rhodod. dr. ij ad unc. ℞. Infund. cum Aqu. font. unc. ix. Stent in digestionem in vase bene obrurato per horas xxiv. ad ebullitionem usque. Colat. D. S. Capiatur cyathus dimidius vel supra pro dosi semel vel bis de die (Kölpin *l.*

c. p. 26.). Prudentis & scientis est, pro re nata infulum vel saturatius vel debilius parare, augere vel minuere dosin, tum & præbia, si opus, per tempus intermittere. Generoso A Demidof Moscuæ placuit uti pro se aliisque tinctura ex foliorum unc. ij. Spitt. Gall. & Vini Hispan. ana lib. semis per duas hebdomades infundendo parata, & cum decocto residui in libra una aquæ diluta ad cochlearia quinque mane (*Neve nord. Beytr. vol. 3. p. 399.*). Profuit multis, inter solitas molestias, in affectionibus arthriticis, etiam in hæmorrhoidibus cæcis post usum per dies duo vel tres (*Ibid.*).

Queritur medicus quidam Svecius (*Dubb in Veckoskrift för Läkare, vol. 5. p. 161.*) de inertia hujus medicinæ, & licet infusa libram unam per diem ægri ejus hauserint, hi neque bonum neque malum effectum inde experti sunt. Dijudicare causam hujus inertix, in tanta brevitate dictorum non vacat.

Commodi ex applicatione externa quædam quoque documenta adsunt. Scilicet ulcere cruris enato in arthritica fœmina fomentatio cum decocto secundario stirpis tam pus correxit quam consolidationem adjuvit (*Kölpin cas. 4.*). Dolores pariter dentium ex causâ eadem conticuerunt, eodem dolenti parti admoto (*Id. p. 114.*).

De vi foliorum in alvi profluvio cruento coercendo memorat Messerschmidius (*Pall. Fl. Ross. p. 44.*), quam vero subsequa ætas non curavit. — Nec de potestate ejus in tumoribus scirrhis & cancerosis mammarum, cujus Catharinæpoli quædam indicia observata, serius aliquid cognovimus (*Vid. Bützow in N. nord. Beytr. l. c. p. 399.*). Narratum vero, post captam unciam dimidiam, dolorem & tumorem imminutum, ichoris acrimoniam mitescere cœpisse, & unam ægram post sesquiunciam omnino convaluisse (*Ibid.*).

Pulvis scopo errhino in Sibiria contra catarrhum & in cephalalgia naribus attrahitur (*L. B. Ab Asch in litt.*). Ipse inde copiosum mucii affluxum cum subsequente sternutatione in me percepi. Quin ex fasciculis modo herbæ apertis, & in mensam vicinam repositis, pruritus singularem narium cum vellicatione ad sternutationem sensi.

Vol. 2. p. 198. pone Astragalum Tragacanthum.)

Pharm. ASTRAGALI EXSCAPI Radix.

Astragalus exscapus; acaulis exscapus leguminibus lanatis, foliis villosis Linn. *Mant. pl.* p. 275. *Syst. veg. ed.* 14. p. 685. Jacqu. *Collect. ad bot.* vol. 2. pag. 269. Icon: Ejsd. *Pl. rar.* vol. 2. fasc. 1. tab. 17. recul. in Girtanneri *Abhand. üb. d. ven. Krankh.* tom. 1. tab. ad eund. Cf. Winterl *Ind. hort. bot. Pessin.* pag. 14. *Astragalus perennis* supinus foliis & siliquis hispidis flore luteo Knauth *Fl. Hal.* pag. 41. Buxbaum *Pl. Hal.* p. 32. Cicer montanum *ακυλον* C. B. *Pin.* p. 341. *Prodr.* p. 147. *Glaux languinosa montana* acaulos Rupp. *Fl. Jen. ed.* Hall. p. 270. Planta perennis, in montibus Thuringiæ, collibus saxosis, glareosis circa Nordhulam (C. B.), in collibus Wettinensibus Halæ vicinis (Knauth), Trajecti ad Viadrum (Hartmann apud Tiez), in Hungaria spontanea.

Radix simplex, nonnisi versus apicem divisa, perpedicularis, quatuor vel plurium pedum, lente gracilescens, fibras ad latera spargens. Sicca radix multiceps, rugosa & stigmatibus fibrarum resectarum notata, epidermide bruna, parenchymate albo, in filamenta facile longitudinaliter divisibilis. Sapor ejus amaricans & subadstringens est, odor nullus. Decoctum sapore ad infusum Liquiritiæ prope accedit, hinc non ingræte capitur (Quarin *Animadv. pract.* p. 320.), alius cum Amygdalarum amararum sapore comparat (Endter *Diss. de Astragalo exscapo*, p. 12. *Götting.* 1789.) coloris subfusci. Idem vitrioli martis solutione sensum obscuratur, non vero nigrescit. Extractum aquosum pr. sesquidrachmam circiter ex uncia una constituit (Endter), alius ejus scrupulos decem obtinuit (Wegerich *Diss. de Astragali exscapi radice*, *Erf.* 1789. p. 4.), saporis extracti Dulcamaræ. Spiritus vini præbet extracti primi subamari grana triginta duo (*Diss. cit. Göt.*). Subtiliora vel magis ambigua experimenta (*Diss. Erford.*) non attinet hic repetere, ex quibus hoc etiam colligitur, acidum sacchari inesse. Nolo ex dictis expedire, quod sit resolvens, demulcens, involvens, & morbos, quibus tollendis par sit, divinare. Sed iis potius insistam, quæ arte de ejus vi explorata esse videntur.

Periodum, intra quam inclaruit radix instar medicaminis ab anno 1786. numerare convenit, quo ipso ill. L. B. A. Quarin in lectu dignissimo libro (*Animadv. pract.*) de expe-

rimentis quibusdam usui in lue venerea faventibus referret. De hoc cl. Winterl, Prof. Pestinensis, Vindobonam perscripserat, in confinibus Hungariæ: addit cl. Swediaver (*On venereal complaints*, p. 259.) Turciæ proximis a mulieribus morbos venereos decocti ope sanari. Capta igitur Vindobonæ in nosocomio magno experimenta, quorum successum exoptatum historiis quatuor confirmat. In duobus horum arthritis cum symptomatibus variis dirioribus venereis, ut thophis, ulceribus, juncta fuit; sed utrumque malum cessavit decocto ex Radicis uncia dimidia cum aquæ unciis quindecim; donec libra una remaneret, cocta, quod liquidum tepide mane & vesperi sumendum erat. Hæc formula etiam aliis, qui medicinam hanc tentarunt, pro norma fuit. Seriem experimentorum ibidem in nosocomio factorum continuat cl. Crichton Anglus, testis oculatus (in cel. Girtanner *Abb. über. d. vener. Krankh. vol. 1. p. 406. sq.*) Hæc-ec cum prioribus, nec alia, in dissertatione Gottingensi (*l. c.*) proposita sunt. Symptomata venerea, quæ Astragalo curata dicuntur, difficilioris quod partem generis sunt, ut exostoses capitis, tibiarum, costarum, claviculæ, nodique, tophi, exanthema faciei, gonorrhœa, condylomata labiorum pudendorum, bubones, scabies, exanthema squamosum superficiei corporis, bubones, tinea capitis, ulcera. Et hisce affecti ægri omnes, tam viri, quam femine, intra aliquot hebdomades vel menses valetudini restituti feruntur solo decocto radicis, & subinde applicatione ejus externa. In tinea capitis (Crichton *l. c. p. 410.*) adjumento fuit præscindere crines ante applicationem externam, unde exigua suppuratio & squamarum delapsus. Et hisce quidem nihil mercurii antea datum fuit, certe non sub decursum novæ curationis. Testis fidei experimentorum nosocomii Vindobonensis quoque existit cl. Werner (in *Diss. de virtute Saponariæ offic. Traj. ad Viadr. 1789.*). Memorabile potestatis exemplum exhibuit decoctum ore captum & linteolis externe applicatum in puella, post rebellem lue veneream exostosi diuturna costæ septimæ dextræ cum scæda exulceratione tentata (Tieltz *Diss. de virtute Astragali exscapi antivenerica memorabile exemplum, Traj. ad Viadr. 1790. p. 14.*). Aveo legere historias a cl. Carminati cincinnatas, quæ Ejsd. *Opusculorum therapeut. tomo 2. servantur*, quum a tantæ perspicaciæ, ingenii & in experimentis instituendis patientiæ, quicquid ad verum eruumendum pertinet, discussum expectari possit: consecrariis inde factis non parum usui faventibus & dicta partim confirmantibus hætenus acquiescere oportet (expositis per litteras, Ticini regit datas d. 15. Febr. 1790. in *Allegemein. Litt. Zeit. 1790. num. 60. pag. 483.*).

Quoad partem modo auxilio fuit fœminis tribus istis, de quibus cl. Wegerich (*Diss. cit. pag. 9.*) narrat. Sublata quidem varia pectoris, a morbo debilitati, mala, sed ulcera faucium & pudendorum & scabies pertinaciter potestati radicis restiterunt, excepto uno casu, quo ulcera faucium consolidata; ita ut ad alia præstantiora, quæ spem confirmarunt, transeundum esset. Non miror, quod non suffecerit casu singulari, quo yuulla & tonsilæ consumptæ erant, ossa nasi carie correpta & ulcera ichorem mali moris fundebant; prævio ptyalismo bis excitato, licet initio levamen afferret (*Crichton J. c. p. 411.*). Miror potius, quod idem cl. Crichton, qui ambiguum huncce eventum describit, nec sine elogio Vindobonensium experimenta dimisit, propriis suis ferius Londini institutis, ad contrariam partem transgredi coactus fuerit (*Arnemann Progr. de morbo venereo, 1790. p. 11.*).

Qui vere ex lue emerferunt, vel modo levati, in hisce omnium consensu post potum decoctum copiosus sudor præcipue noctu successit. Sunt, quibus uberibus lotium movit; Initio curationis quidam alvum solutam inde experti sunt: sed postea cessantem & diaphoresi & diuresi locum cedentem. Sedimentum in lotio vulgo apparuit, album, mucosum (*Werner Diss. cit. p. 4.*). Subinde effectum post dosin drachmarum duarum vel trium præstat, etiamsi quatuor vel sex & supra dari possint (*Carminati*). Mitigat symptomata; imprimis dolores nocturnos, & dissipat eos quandoquæ omnino. Nunquam dolores creat, ne in summe emaciatis & sensilibus, ut Guajacum & Lobelia aliquando faciunt (*Idem*). Ad iudicium *Carminati*, etiamsi inveteratam luen non sanet, progressui tamen ejus obicem ponit longe certius, quam omnia ligna & radices, quæ antiveneræ censentur. Dignum igitur, quæ recipiatur in suppellestem medicam, & ulterius exploretur, an recidivo malo avertendo par sit, anne valeat tum, quando mercurius iners est, & anne in connubio mercurii plura præstet, quam hic ipse solus.

Supra memini solatii ægrorum, una cum lue venerea, arthritide vel rheumatismo correptorum. Hoc forsitan ansam dedit tentandi radicem in proxime dictis malis, sola dum infestarent. In hisce satisfecit cl. Zunczowsky sæpe egregie, quum tamen in ejus apud venereos administratione voto exciderit.

PTEROCARPUS.

Linn. *Syst. veget.* p. 533. *Gen. pl.* p. 366.

313. b.

(Vol. 1. p. 202. pone *Trigonellam Fœnum græc.*)*Pharm.* SANTALI vel SANDALI RUBRI
Lignum.

Pterocarpus Santalinus; foliis ternatis subrotundis retusis glaberrimis, petalis crenatis undulatis Linn. *Suppl. plant.* p. 318. Auctore cl. König, qui ex patria specimen cum descriptione & ligno transmiserat, lignum hoc arbori præfixæ tribuit Linneus jun. in *Suppl. Hermanno* (*M. m. tom. 1. p. 236.*) non videtur omnino ignota fuisse; nam arborem indicat esse siliquosam floribus papilionaceis affinem. Sandalum rubrum Rumph. *Herb. Amb.* vol. 2. p. 47. qui tamen stirpem ipsam non vidit, sed pleraque ab aliis recensita modo, præcipue ab Herberto de Jager, colligit propria diludicatione usus. Moutouchi suberosa Aublet *Guian.* vol. 2. p. 742. tab. 200. huc a Linneo jun. ob similitudinem florum & fructus refertur. Arbor altissima in montibus Palicatensibus Indiæ intra montes Hageri & Kair. Hævram & in Zeylanicis habitans (König *l. c.*), in Golkonda, in Timor & insulis circumjacentibus (De Jager in Valentini *Hist. simpl.* pag. 386.).

Lignum. Idem ac lignum Caleaturicum (teste De Jager *l. c.* p. 406.). Plura ligna rubra Indica perperam Santali rubri nomine veniunt. Santalum dictum ob convenientiam odoris fragrantis cum reliquis lignis santalinis. Lignum, dum cæditur, odorem gratum spargit, tanto penetrantior, quo vetustior arbor est, quem odorem per tempus & exsuccum servat, radendo renovandum. Pars vero unice medullaris arboris in usum trahitur dicto nomine, quæ, prout servatur, repræsentat frustra, secundum longitudinem scissa, compacta, rubra extus nigricantia fere, interne lætius rubra, fibris mox rectis mox undatis. Censetur melius, quo floridius vel pallidius rubrum est. Saturatius rubrum, quale illud est, quod contusum venditur, vilius judicatur, vel salino quodam additamento inquinatum.

Omitti commode posset ex medicaminum censu, nempe neque sensus neque mutationes in corpore morbofo magnam potentiam produunt. Unus negat aquam tingi exinde alio co-
lo-

lore, quam in flavum inclinante (Lewis *M. m.* p. 517.); alii contra affirmant aquam inde obicura (Cartheus, *M. m.* vol. 2. p. 545.), vel grata rubedine (Berg. *M. m.* pag. 906.) imbui. Hoc notare non superfluum, quum teste cl. Lewis tingere aquam rubedine ligno Brasiliæ, quod facile cum Santalo rubro confunditur, non vero huic datum sit. Infusum hujus generis quidem insipidum & inodorum, sed extractum inde paratum, quod $\frac{1}{8}$ pendit, salsum & leviter adstringens (Cartheuser, nisi de ligno Brasiliæ loquatur) est; & ipsum infusum vitrioli martis obscurius fit. Spiritus vini autem avidius absorbet tingentes partes ad $\frac{1}{2}$ circiter usque. Adeo rubrum est extractum spirituosum, ut tantillum ejus magnam spiritus vini quantitatem rubro grato suffundat, non vero olea sive expressa sive destillata (Hoffm. *Obs. phys. chym.* pag. 71. qui resinam illud vocat), excepto tamen ex horum censu oleo Lavendulæ (Lewis *M. m.* p. 518.).

In blanda adstringendi efficacia tota ejus virtus continetur. Arabes tam hoc, quam reliqua ligna fantalina, exercitio artis dicarunt, subscribente illis subsequente ætate; ut de Indorum in eo collocata fiducia nihil commemorem, in dysenteria cum Oryzæ aqua, in mictione cruenta, vomitu sanguineo (Rumph *l. c.* p. 52.). Nisi omnino hodie excludatur, vix nisi coloris causa amplius fertur apud hosce, qui gratiam remedii vel artem celandi medicinam in rubedine quærunt.

Pluris facienda in arte tinctoria est ad texta lanæ & lintheæ, gossypina, sericea coloranda, quod eo successu sub necessario additamento fit, ut aeris injurias impune ferant (Poerners *chem. Versuche u. Bemerk.* 7. *Nutz. d. Färbekunst*, vol. 2. p. 96. sq. Vogler in *Crells chem. Annal.* 1790. vol. 1. p. 195.). Scriniarii quoque adhibent lignum pro suppellecili varia lignaria, frequentius in patria quam alibi, ubi pretium impedimentum struit, & vix nisi opificiis tessellatis locum conedit.

Succus speciem sanguinis draconis suggerit (Linn. *Suppl. plant.* p. 319.).

GEOFFROYA.

LINN. *Syst. veg. ed. 14. p. 667. Suppl. pl. p. 378.*

313. C.

(Vol. 2. p. 202. pone Pterocarpum fantal.)

Pharm. GEOFFROYÆ JAMAICENSIS Cortex.

Geoffroya Jamaicensis; inermis foliis pinnatis septemjugis (ad quindena) cum impari, pinnis oblongo-ovatis acuminatis, racemis compositis terminalibus, Mihi. Geoffrœa inermis; caule inermi arboreo, racemis compositis Schreb. in Klinglohr *Diss. de Geoffroya inermi ejusque cortice medicamento anthelmintico*, p. 11. Erlang. 1788. Geoffrœa Jamaicensis inermis, Cabbage-bark tree or Worm-bark tree Wright in *Phil. Transf. vol. 67. P. 2. pag. 512. tab. 10.* Dicitur & wild Cabbage tree, ut distinguatur ad *Areca oleracea* L. quæ simpliciter Cabbage tree vocatur. Geoffrœa inermis foliolis lanceolatis Swartz *Prodr. nov. gener. & spec. veget. Ind. occid.* p. 106. Spigelia foliis oblongis obovatis nitidi pinnatis, cortice glabro cinereo, The Bastard Cabbage tree Browne's *Nat. Hist. of Jam.* p. 367. Chamber on the efficacy of Cowbage in diseases of Worms, *Vers. German. vom Stizolobium*, p. 21. Arbor procera, sed trunco modice crasso instructa, in Jamaica frequens, præcipue in planitie graminosa depressiori parteqe occidentali.

Ligno instruitur duro, unde ad ea ædificiorum opera expetitur, quæ duratione & firmitate insigni opus habent (Chamberlain *loc. cit. pag. 20.*). Nectaria alliciunt copiam apum aliorumque insectorum. Sed in primis inclaruit cortice suo, cujus vis anthelmintica primum, quantum constat, in insula Jamaica & quidem præcipue apud nigritas explorata est. Dein hæc post pauca ista, quæ de eo a. 1775. tradiderat cl. Duguid, Chirurgus olim Jamaicensis (*Essays and Observations physical and. lit. of Edinb. vol. 2. impress. a. 1770. p. 290.*), eaque pariter pauca, quæ cl. Browne (*Nat. Hist. of Jam. 1756. App. p. 367.*) de eo memoriæ reliquit, in Britannia uberius innotuit litteris & commendatione cl. Rush, med. Professoris in Philadelphia (*Med. and. phil. Commentaires, vol. 1. 1773. p. 328.*), Mac Donalo, Chirurgi Jamaicensis (*l. c. vol. 2. 1774. p. 96. sqq.*), Anderson (*l. c. 1776. p. 84.*) ex Jamaica Edinburgum praxin suam trans-

ferentis. Præcipue autem ibidem celebritatem sibi acquisivit, postquam cl. Wright (*l. c.*) stirpem botanica descriptione & icone instrueret, id quod a. 1777. factum est, additis quæ ipse de virtutibus ejus in Jamaica cognoverat. Successerunt tempestive experimenta medicorum Scotiorum & Anglicorum, nec absque effectu probo expectato, licet multi vehementiam in vomitu & alvi purgatione cienda redarguerint (Duncan in *Comment. cit. vol. 1.*), alii in diuresi movenda (Donald Monro *l. c. vol. 2.*). Hæc in medium prolata incommoda videntur vulgatiorem corticis usum retardasse tam in Britannia quam extra eam, & in causa esse, ut vix hæcenus in libris de materia medica adoptatus exstet, nec, etiamsi in *Pharm. Edinb. a. 1783. p. 27.* receptus, in *Londinensi a. 1788.* locum obtinuerit.

Corticis memorantur duæ varietates: alter cortex coloris est multo pallidioris, saporis ceteroquin fere communis, & vehementiorem effectum edit, scilicet alvi dejectionis fluidas, nauseam insignem, tormina quin subinde deliquia animi mox post eundem ingestum (Anderson in *med. and phil. Commentaires, vol. 4. p. 85.*). Alter, qui vulgo praxin medicam in insulis Americanis intrat, colorem obscuriorem habet, quem cl. Anderson comparat cum colore Cassiæ lignæ; quidni Cassiæ caryophyllatæ, cui similior est? Ingratum est, quod descriptiones auctorum de genuino cortice tantopere variant, & quod & specimina, quæ possideo, inter sese haud parum discrepent; unde successus in medicina ipsa subinde ambiguus evadit. Amplissima descriptio corticis est, quam cl. Chamberlain, qui ipse in Jamaica fuit (*l. c. p. 19.*), dedit; nimirum esse cinereum & subinde rubri vel ferrei coloris maculis distingui, epidermidem deglubi facile, corticem subjectum, si siccus evaserit, referre ferrum rubigine correptum & superficiem internam esse cineream, comparatque eam quoad externum habitum cum cortice Cascarillæ. Hæ notæ satis bene quadrant in specimina ista, quæ ipse cl. Wright olim secum tulerat ex Jamaica & mecum liberali manu cum tot aliis materiæ medicæ & floræ Jamaicensis cimeliis communicavit. Adde, specimina ab eo mihi missa, convexa pedalem assequi longitudinem, diametro pro ætate rami differre, item crassitie, quæ aliquando lineam superat, epidermide dempta superficiem externam corticis minutis colliculis exasperatam esse, internam subtiliter striatam, frustra quædam utrinque plane cinerea vel chalybeo colore tincta, alia extrinsecus vel profundius ferruginea comparere, texturam corticis esse fibrosam & modice tenacem. Recens detractus saporem mucilaginosum dulcem & insipidum præ se fert, odorem autem ingratum subnauseosum, etiam in decoctio-

ne superflitem, unde & arbor Bulge water tree vocata est (Wright). Amaricantem subausterum reperio corticem jam mihi præsentem. Discrepat valde ab hacce descriptio ista cl. Bondt (*Diss. de cortice Geoffroyæ Surinamens.* p. 17.), qui Jamaicensem corticem innuit interne Rhabarbarum referre fere, vel colorem ex flavo & viridi mixtum habere, ubi vero lignum tangat, flavo fuscum esse, saporis valde amari. Ejusmodi specimina quoque possideo, sed non dubito eadem spuria pronunciare, comparando ea cum Wrightianis. Deglubitur cortex de ramis non tam annotinis, quam biennibus vel triennibus.

Distinguunt Indi inter arborem masculam & fœmineam, quarum illa debilior vi vermifuga; in quo autem verum discrimen arborum harum consistat, hætenus evinci nequit: utrum varietates an species adeo diversæ sint (Vid. de hac re Bondt *Diss. cit.* pag. 14. & 104. & Chamberlain *loc. cit.* p. 20.).

Cortex, prout asservatur, sensuum scrutinio subjectus, pauca modo effectus indicia prodit. Conjectura fert (Wright *l. c.* p. 509.), narcotica vi efficacem esse; nec adversatur, quod alyum expediat, quum id in quibusdam aliis narcoticorum exemplis pariter contingat. Manifestius sensus vellit præparatione varia subactus.

Etenim aqua ejus destillata subacris est, odore subnauseoso imbuta. Qui odor decocto, quod saturatione fuscum evadit, uti dixi, pariter inest. Inspissando illud ex corticis drachmis sex extracti aquosi primi grana sexaginta sex eruuntur, amari, tum nonnihil acris. Tinctura cum spiritu vini rectificatissimo & eadem, quam dixi, quantitate corticis parata, colorem vini Rhenani generosi habet, & extracti spirituosi primi grana viginti octo præbet, modice amari, acris tamen haud parum. Acrimonia singulorum tenacius ori inhæret, præcipue autem extracti spirituosi secundi, quod adeo Hydropiperi vix acrimonia cedit. Arcius nexus inter gummosas & resinosas partes obtinet. In miscela cum solutione aquosa vitrioli martis enascitur ex pulvere color purpureus parum lutescens, neutiquam vero niger (Hæsse aliaque encheireses tradit cl. Klingsohr *Diss. cit.* §. 6. 7.).

In lumbricis necandis & expellendis potestas ejus nominatim explorata. Laborant hæc magna caterva nigræ insularum Americanarum, sed sæpissime abigere istos hocce cortice succedit. Nec dubitatur etiam infantibus eundem ingerere (Mac Donald in *med. & phil. Comment.* vol. 2. p. 96. Wright *l. c.*). Subinde tamen irrita reddunt experimenta sua pertinacia (Chamberlain, p. 30.), vel assuescit natura medicamini (Wright *l. c.* p. 510.), ut vel ad alia discedere oporteat, vel alia commoda connubia facere. Qui

de nausea, vomitu, alvi purgationibus fortioribus aliisque incommodis queruntur sub usu obviis (*Med. & phil. Comm. vol. 1. p. 329. Wright l. c. p. 511.*) confusione forsitan corticum sibi imponi passi sunt, vel dosi nimia nec ætati opportuna. Ubi nigritarum vel ignorantia vel temeritati res committitur, non mirum delicti pœnas ægros luere. Commune & habet hic cortex cum aliis remediis, initio ægrius feratur, hinc plerumque initio vomitiones alvique dejectiones postea non percipiendæ, dum in progressu natura eidem assuescat. Rarior est observatio, illum, loco excretionum dictarum, diuresis potentius pellere (*Donald Monro in med. phil. & Comm. vol. 2. p. 98.*). Tanto majoris interest modum exhibendi illum probe nosse.

Confert initium parva dosi facere & eandem augere, donec æger nauseam percipiat. In pulverem cortex facile conteritur, & speciem pulveris Jalappæ præ se fert. Homo robustus ejus initio grana triginta, juvenis grana viginti, infans biennis vel triennis gr. decem fert, infans anni unius dimidium, quod valet & de reliquis præparatis in hac ætate (*Wright p. 509.*). Hac forma datus præcipue cito alvum laxat, sed non æque certo vermes tum necat, ac in decocto. — Decoctum parari potest ex corticis uncia una in unciis triginta duabus (a quart) cocta, donec colorem ambrae vel vini Maderaici assumat (*Wright*), vel (secundum consilium Donaldi Monro in *med. and phil. Comment. vol. 2. p. 96.*), donec supersint uncia octo (boiled to half a pint). Colato liquido saccharum additur. Hujus robustus quatuor cochlearia capiat, juvenis tria, infans dictæ ætatis unum (*Wright*). Mane per tres vel quatuor dies capiantur doses dictæ (*Chamberlain l. c. p. 23.*), nisi necessitas requirat, ut diutius usus continuetur in octo vel novem doses usque, quod rarum est (*Id.*). Placet & decocti alia dandi ratio, scilicet ex corticis unciis duabus & dimidia & aquæ partis duabus ad libram civilem unam & dimidiam coctis, ejus colatæ primo mane adulto detur cochleare unum, secundo cochl. unum & dimidium, sensim ascendendo ad cochlearia quatuor vel quinque & continuando octo vel novem diebus (*Anderson in Comment. cit. tom. 4. pag. 37.*). Decocti creberrimus usus fit in America & efficacissimus, sed non diu servari potest, antequam corrumpatur. — Syrupus ex hocce dupla quantitate sacchari addita fit, servarique hic impune per aliquot annos potest, & capi eadem dosi, ac ipsum decoctum (*Wright*). Est (*Rush Comm. cit. vol. 1. p. 328.*), qui hanc formam reliquis corticem dandi præfert. — Extractum evaporatione decocti in balneo mariæ conficitur. Tanta huic efficacia insidet, ut non nisi granis ejus tribus adultus indigeat, & grana quinque

gite robustum vehementius afficerent & pluries in eò alvum solverent, dein tamen grana modo decem eundem effectum exferent (Wright *l. c.*). Cl. Wright non meminit necessitatis vel subjungendi vel interpolandi purgantia. Commodum tamen aliis visum, post usum decocti per plures dies continuatum dosin Jalappæ cum paucis granis Calomelanos subjungere, unde plerumque vermes secesserunt vel vivi vel mortui (Anderson *l. c. p. 88.*); vel interferere Jalappam, Rheum, sal Glauberianum, vel quod præstat, olei Ricini unciam unam. Die autem, quo capiatur purgans, oportet corticem Geoffroyæ hujus omittere (Chamberlain *l. c. p. 23.*).

Multa vero incommoda exsurgunt, si aqua frigida bibitur durante effectu hujus medicinæ, ut nausea, vomitiones, febris, delirium; item si dosis modum excessit. Tum copia aquæ calidæ ingestæ eluendus est ventriculus, multum illico olei Ricini purgandi scopo hauriendum & succus Limoniorum large potui vulgari admiscendus, cujus vis hic, ut acidorum cum opio justo largius captò, summa (Wright *l. c. p. 510.*) est. Casu dubio in febribus, quæ corticem Peruvianum ferunt, e re est utrumque corticem commiscere; item, quando exeunte febre suspicio vermium latentium sese exferit (Wright in *Lond. med. Journ. 1787. pag. 256.*). Notatu dignissima sunt experimenta, sub moderamine cl. Wendt Etlangæ (Klingsohr *Diff. cit. §. 10.*) instituta in infantibus quatuor ad novem supraque annorum forma pulveris cum saccharo, vel pilularum ex extracto, item subinde in miscela Rhei & salini instituta, ex quibus apparet corticem hunc lumbricos quidem & ascarides, neutiquam vero tæniam (*l. c. §. 11.*), subigere.

313. d.

Pharm. GEOFFROYÆ SURINAMENSIS Cortex.

Geoffroya Surinamensis; inermis, foliis pinnatis quadrijugis cum impari, pinnis ovalibus obtusis, racemis compositis, Mihi. Condi hanc descriptionem ex ampliori cl. Bondt, quæ comparet in *Ejusd. Dissert. de cortice Geoffrææ Surinamensis cum tab. Lugd. Bat. 1788*, qui ipse tamen non vivam plantam examinavit, sed ramulos floriferos & foliiferos vel spiritui vini inditos vel siccos. Geoffrææ Surinamensis; inermis, foliolis ovalibus obtusis s. retusis, carina dipetala Bondt *l. c. p. 13.* Wewe Indis, Blakke Cabbes vel Wormhoude, i. e. Cortex anthelminticus, Nigritis.

Corticis prima notitia debetur Americano cuidam sacerdoti & medico, nomine Macari, qui ipse eodem a. 1770.

servo nigræ, a vermibus convulso & occæcato, auxilio fuit. Hunc salutarem effectum conspiciens cl. Van Stuyvesant, qui praxin medicam tum in Surinamia exercuit, a meritissimo Nepueu, tunc Surinamenis colonie Gubernatore, precibus impetravit, ut soluta liberaliter pecunia ejusdem cognitionem redimeret. Sic ad experimenta ipsius dicti medici res processit. In Europa vero primum cortex in manus pharmacopoeæ Ultrajectini Juliaans pervenit, una cum exemplis ipsius stirpis; unde copia facta fuit cl. Voltelen, Professori medicinæ Lugduno-Botavo, Juliaans M. D., De Man, Rumpel aliisque medicis Belgicis, illum apud ægros bene multos explorandi. Accessit horum a cl. Bondt collectis historiis numerosis proprium ejus in rimando cortice ejusque stirpe quoad varios respectus laudabile studium.

Cavendum maxime, ne confundatur cum cortice quodam a nigris Tinkihoude dicto, qui instar cocculorum Indicorum pisces inebriat; nec minori noxa venditus fuit sub veri nomine cortex Mezerei (Bondt *l. c. p. 18.*). Genuinus cortex ex trunco vel ramis detractus discinditur in frusta longitudinalia plana, pedem supraque longa & pollices aliquot lata, ponderosa crassitie notabilis, & diversæ vel pro arboris ætate vel parte, a qua separatus fuit. Colorem habet extrinsecus cinereum ex lichenibus innatis, quibus separatis epidermis comparet rubra, purpurea fusca intermixto cinereo pro varia ætate. Sub hacce compages conspicitur filamentosa, lamellosa coloris ferruginei fuscescentis cum intermixtis striis maculisque profundius coloratis rubri fuscis. Transversali sectione splendet & variegatus est. Prope lignum colore tingitur atro-purpureo, vel variegato vel punctis albicantibus intersperso. In pulverem contritus exhibet colorem pallide cinamomeum. Odoris expers, nisi recens, qui nauseosum odorem spirat, saporis leviter amari & nonnihil austeri; manifestior tamen amarities sentitur in strato atro-purpureo, qui cortici contiguus est (Bondt).

Destillatione humida prodit aqua oleo omni carens etsi nonnihil lactescens, odoris nauseosi, saporis sativi (Bondt *l. c. p. 20.*). Decoctum aquosum saturatius post collationem fusco rubrum est. Protrahitur autem coctio per duas saltem horas, ut omne efficax eruatur. Extractum inde paratum saporem valde amarum & acerbum habet, & sub inspissationem spirat odorem amygdalarum amararum. Unciæ corticis octo erogant extracti hujus mollis instar mellis uncias unam cum drachmis duabus præter pellicularum drachmas supra tres. Tinctura spirituosâ profunda rubra resinam dimittit ex corticis unciis octo, ponderis drachmæ unius cum granis viginti quatuor friabilem amaricantem. Terræ rha-

barbarinæ s. selenitis ex terra calcarea & acido Acetofel-
læ, quælibet uncia corticis continet grana decem (Bondt).
Taceo ea, quæ destillatione sicca eruta fuerunt (Bondt l.
c. p. 18. sq.), utpote minus usui medico accommodata.

Pleraque experimenta in lumbricis instituta sunt, ut ta-
men etiam ascaridibus cortex insensus sit, quin casu singulari
tæniam frustulatim vel per articulos expulerit (l. c. p. 89.).
Summam vero vim exercet in lumbricis necandis & extur-
bandis, qua in re vix efficacius aliud agnoscit remedium,
& nocivo omni effectu caret, modo provideatur. Juvat &
tum, quum multa anthelmintica frustra antea tentata fue-
runt (l. c. p. 54. 58. 62. 81.). Una cum vermibus pituitæ
immensam molem sursum vel deorsum (p. 40.) eliminat,
ut & fuerit qui in hac re præcipuam vim quæreret (De
Man l. c. p. 65.). Sic tamen nidi verminosi efficacissime
destruuntur, & prævertitur, ne vermium nova pullities
fiat. Præter hæc evacuationes, quarum alvi solutio mo-
dica crebrius incidere solet, lotii vias manifestius afficit.
Nempe aliquando impetuose mictionem ciet & molestissi-
mum vesicæ tenesinum & stranguriam subinde creat (Vol-
telen l. c. p. 40.). Quum mortui sæpe vermes cortice ca-
pto secedant & aliquando vivi protinus fugam eo ingesto
capiant: videtur virosa potius quadam natura ipsos vermes
aggredi, quam evacuando effectum suum præstare. Utut ve-
ro tutum sit, aliquando tamen turbas haud spernendas ex-
citât, nauseas scilicet & vomituritiones, item anxietates
nonnunquam diras (Voltelen l. c. p. 41. Rumpel l. c. pag.
65.). Contigit hoc vel a justo majori dosi, aut alvo stri-
cta, nec sub ejus effectu soluta, item in corporibus strictio-
ris habitus. Laxa contra & pituitosa corpora, uti infan-
tum, minus hisce incommodis opportuna sunt. Molestus est
quoque aliquando in sensilioribus vesicæ tenesmus. Et ipsa
muci intestinalis per anum jactura tormina aliquando susci-
tat, alvi tenesmos cum striis sanguineis mucò intermixtis
(Veirac apud Bondt p. 73.).

Varia, quæ sub administratione corticis hujus contra ver-
mes sese exserunt phænomena, ansam dederunt adhibendi
eam in variis quoque morbis chronicis, vermium sodalicio
carentibus. Nec eventus spem fefellit. Etenim valuit, ubi
labes gastrica, cruda, pituitosa subsuit, in colluvie serosa,
solidorum relaxatione, humorum inertia, speciatim in ob-
structionibus lentis, febre quartana, leucophlegmatia, ana-
lærcia, chlorosi, nephritide pituitosa, asthmate humido mu-
coso (Voltelen apud Bondt l. c. pag. 40. 74.). Ita in tussi
convulsiva & numerus & vis insultuum desæviit, & screa-
tus pituitæ levati sunt (l. c. p. 74.). In hydrope tam ana-
lærcia, quam saccato sæpe quidem frustra tentatus, sæpe

emolumentum dubium præstitit; sed visa tamen ejusdem cum alijs hydragogis miscela idonea (*l. c. p. 75.*). In univ ersum in hoc cortice præter incidendi & attenuandi vim insignem tonicam agnoscit inclytus Haaganus medicus A Thuessink (*in litt. d. 25. Aug. 1790. ad cel. Blumenbâch, ab hocce mihi amice oblatis*).

Mutari potest forma modusque corticem huncce dandi pro voluntate ægri multipliciter. Nemo exempla uberiora hujus rei dedit, quam cl. Voltelen. Acquiescere tamen licet decocto, utpote satis efficaci, cujus formula esse poterit hæc. ℞ Cort. Geoffr. Surinam. dr. iij Coqu. in Aqu. comm. q. i. colat. unc. viij add. Aquæ flor. Naph. v. simil. unc. j M. Adultus hujus totum pro dosi sumat mane, ab anno 12 ad 20 duæ tertiæ partes conducunt; ab anno 6 ad 12 dimidium; pueris a 2 ad 6 una tertia sufficit. Intra quatuor dies vermes plerumque secedunt, quodsi vero non contingit, expellente opus est (Veirac apud Bondt *p. 67.*). Quibusdam placuit decoctum saturatius exhibere e. c. ut pro colaturæ libra una corticis uncia duæ sumerentur (*l. c. p. 43. 82.*), vel pro colaturæ uncis octo, corticis uncia una (*pag. 33.*). Sponte patet & hic sine limato medici judicio ægrum salutari eventu potiri non posse. Syrupi gratie. c. Syrupi corticis aurantiorum additamento palato magis consulitur. --- Cl. A Thuessink (*l. c.*) aquæ spiritum vini pro decocto addit, scilicet ita ut corticis hujus uncia duæ coquantur in aquæ pintis duabus (puto Gallicis) additis spiritus vini uncis quatuor per quatuor horas, donec pinta una circiter remaneat. Hujus primo die uncia due ter per subsequentes horas mane exhibentur, unde duæ vel tres modo alvi dejectiones plerumque cum exigua nausea; secundo die, dum eadem quantitas præbetur, manifestior nausea incidit, raroque æger vomit, sed fæces alvinæ pituitosæ redduntur; tertio die reliquum per cyathos capitur, unde unus vel alter vomitus cum dejectionibus pituitosis & verminosis (si vermes præsto sunt); quarto die purgans rudius ex resina Jalappæ & Calomelano offertur, quod ipsum copiam pituitæ & vermium necatorum evacuat in solatium ægri haud mediocre. Et successit hæcce medelæ ratio reliquis anthelminticis irritis adhibitis.

Extractum aquosum ad grana viginti quatuor admitti potest; quod ipsum vel teritur sacchari eadem quantitate, vel aqua Menthæ solvitur, vel in pilulas compingitur (Vid. e. c. Bondt *Diss. pag. 43. sq.*). Valde extollitur extractum spirituoso aquosum in affectionibus pituitosis, scrophulis & obstructionibus glandularum (Thuessink *l. c.*). --- Locus quoque est tincturæ ex corticis uncia una & spiritus vini uncis octo ad guttas sexaginta supraque. --- Item resi-

næ saccharo mixtæ, infantibus a gr. tribus ad octo, adultis ad scrupulum unum usque. --- Pulvis rarius exhibitus fuit e. c. cum extracto Absynthii in pilulis, quo tamen validius visum electuarium ex pulvere hoc & robe Ribesiorum (Bondt p. 91.). --- Prodest etiam infusum vinosum. --- Ad debellandas ascarides plurimum confert corticem in clysmate exhibere ex corticis uncia una in aqua ad colaturam unciarum sex cocta & addita mellis uncia una (l. c. p. 45.).

Prouti vero, ut supra jam innui, nisi sola hacce medicina vermes eliminari queant, e re est quarto die laxans subjungere, e. c. ex Rheo: ita artis pariter est, in chronicis malis combinare cum cortice secundum conditiones diversas varia commoda, quorum & exempla nonnulla supeditavi. Alia auxilia desiderat vehementior ipsius medicaminis effectus, anxietates, nausea, vomitus, quibus vel diminuta dosis, vel purgans additum vel aromata, carminativa blanda, antispasmodica subveniunt; sicut emollientia mucilaginosa & oleosa molestias viarum urinarum tollunt.

M Y R O X Y L O N .

Linn. *Suppl. plant.* p. 34. *Syst. veget. ed. 14.* p. 395.

315. b.

(Vol. 2. p. 209. pone Cassiam Fistulam.)

Pharm. PERUVIANUM Balsamum.

Myroxylon peruvianum; Linn. *Suppl. pl.* pag. 233. Hoitziloxiti Hernand. *Thes. rer. med. nov. Hisp.* pag. 51. c. fig. Cabureiba Pis. *Ina. Hist. nat. et. med.* p. 119. Arbor in regno Peruviano, Brasilia, Terra firma, Mexico, habitans.

Cl. Mutis primus characterem botanicum determinandi ansam dedit, ramulo foliis floribusque instructo ex Terra firma ad Linneum jun. misso; antea enim ad medicamina ignotæ originis hoc balsamum referebatur. Ferax arboribus balsamum fundentibus America australis gignit in hoc numero arborem, Houmiri balsamifera cl. Aublet (*Hist. des plantes de la Guiane Francoise*, tom. 1. p. 564.) & Terebinthus procera balsamifera rubra cl. Barrere (*Essai sur l'Hist. nat. de la France equinoxiale*, p. 198.) dictam, quæ simile Peruviano balsamum stillat per corticem, colore rubro & odore styracem æmulans.

Du-

Duplex nomine Balsami Peruviani venit, album & nigrum.

Album rarissime in officinis nostris præsto est. Elicitur inciso cortice parca quantitate tenax subalbidum (Monard in *Clus. exot. pag. 302.*). Sensim solidescere & fragile fieri sicque intra corticem fructus cucurbitæ transferri lego (Lewis *M. m. p. 125.*). An hocce vere ex præcedente temporis mora enatum, an potius peculiarem speciem constituit (quorum videtur inclinare Neumannus in *Chym. med. vol. 2. P. 1. pag. 231.*), Balsamum Peruvianum siccum, Gallis *Beaume en coque* dictum? Odoris fragrantioris est & gratioris altero, & censetur minus calidum & purgans altero. Gutta calidæ aquæ instillata mox instar Opopalsami per superficiem aquæ se dispergit, & cuticulam format, quæ facile demitur.

Nigrum hoc præcipue loco perpendendum. Coloris ex nigro rubentis est, dum vitro illinitur pellucidi, densitate ad syrupum brunum vulgarem accedit, odoris suavis fragrantis styracini, saporis acris calidi amaricantis. Sæpe arte lucri causa effingitur. Fide cl. Hernandez & hoc (sulvo nigrum vocat) incisione corticis evocatur. Sed aliam originem etiam agnoscit, scilicet coctione concisorum furculorum cum aqua, ex cujus superficie dein aufertur; id quod perpetuo fieri in hoc ramulis imo trunco comminutis, Monardes (*l. c. pag. 302.*) edocet. Contra hoc coctionis artificium id dubium movet, quod portio balsami incidens in aquam fervidam sese dispergiat in duas partes, quarum una major fundum petat, altera subtilior saporis penetrantis per superficiem sese dispergat (Hoffm. *Opusc. med. p. 307.*). Unde forsitan alia quam dicta encheiresis pro eo obtinendo adhibetur.

Calesactum balsamum ardet flamma admota. Diuturna statione in fundo vasis generantur crystalli salinæ, quæ solutæ aqua flores Benzoes mentiuntur (Crells *chem. Journ. P. 1. p. 58.*). Spiritu vini facile solvitur. Connubium oleorum destillatorum facile intrat, sed respuit miscelam cum expressis vel pinguedine animali. Aquæ fundum petit; nec nisi mucilagine quadam vel vitello ovi addito unionem cum illa subit: attamen aqua cum balsamo hoc conquassata imprægnatur partibus odoris. Non satis constans connubium præstat saccharum, si eo excipitur. Destillatione cum aqua dat ponderis sui $\frac{1}{6}$ olei destillati, coloris rubicundi, odoris fragrantis & saporis pungentis. Destillationi siccæ debemus oleum empyreumaticum ex flavo rubrum, aquæ supernatans, cui succedit crassius ponderosum (Hoffm. *l. c. p. 307.*).

Balsamorum fama prout in univerſum ſerioribus temporibus valdopere imminuta, ita & hujus balsami. Laudes ſimiles tulit, quales alibi de Balsamo Copaiwæ attigi (*Vol. 4. p. 51. ſq.*), ut vel hocce nomine liceat eſſe brevioribus. Quales Peruvianus nominatim olim reportaverit, vel unice interprete Friderico Hoffmanno (*Diſſ. de balsamo Peruv. l. c. inde a p. 309.*), gravi alias viro, cognosci poteſt, ut ne mentionem faciam præconiorum, quæ ex patria balsami commeatu juſto liberaliori profluxerunt (*V. Hernandez, Monardes, Piſo*). Reſpiciunt hæc & vulnerariam virtutem, qua recentia vulnera consolidare absque ſuppuratione ſubſequenti & cicatricis veſtigio fertur. Locum habet hoc, ut alia balsama, quando progenies carnis tenellæ nimis lente ſuccedit, at hæcce igitur arte acceleranda eſt. In primis vero hoc celebratum ad arcenda & lenienda ſymptomata atrocia, quæ ex læſis tendinibus vel nervis conſequi ſolent, dum leniter calefactum vulnere inſtillatur, dein ſpathula calefacta admota curatur, ut undique ſeſe diſſundat; ſi nimis arctum vulnus eſt, dilatatio adeo ejus requiritur; involvendum vero poſtea eſt totum membrum cataplaſmatibus aut epithematibus, fovendum quoque oleoſo blandiſſimo (*Swieten Comment. vol. 1. p. 242.*). Sic hoc balsamo applicato vulnere ſpaſmus atrox & triſmus ex læſione tendinis Achillis, in quo opium fruſtra tentarunt, ſedatus, & idem ultra drachmæ doſin ſaccharo exceptum & primum ter dein bis quotidie, donec tres unciz conſumptæ eſſent, ingeſtum convulſiones, ex cohibita excretionem cutanea exortas, ſubito ſopivit (*Kirkland's Treatiſe on childbed fevers, p. 28. Caſ. 5. p. 32. Caſ. 6.*). Colicæ pictonum dolorem ſuſtulit Sydenhamus (*Proc. integ. in Oper. p. 605.*) guttis hujus balsami viginti, triginta vel quadraginta, ſacchari cochleari uno inſtillatis & bis vel ter de die captis; paralyſis vero inde non ceſſit. Hæc ſpecies elæoſacchari vel & tyrupus ex balsamo factus in aſthmate pituitoſo efficaciam egregiam præſtitit (*Hoffm. l. c. p. 311.*). Quicquid in hiſce boni perpetrat, videtur ſtimulante poteſtate præſtare, qua nervos vellicat & vaſa irritat.

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Effentia balsami Peruviani *Ph. Würt. p. 78.* Digellione paratur. Vires, adſcriptæ in ulceribus externis & internis, ſæculi noſtri judicio non accomodatæ ſunt. Nec pro roborando ſtomacho fidem habet calidum remedium.

Syrupus balsamicus *Ph. W. p. 204.* Ex Julapio roſato & effentia aufer dicta. Iiſdem laudibus, quales dixi, condecoratus.

Spiritus balsami Peruviani *Pb. W. pag. 188.* Destillatione cum alcohole vini addito sale tartari. Fr. Hoffmanni (*l. c. p. 206.*) encomium celebravit tanquam præstantissimum in nervorum & cerebri item glandularum affectionibus frigidis. Sed nec hocce constantiam habuit.

Balsamum Locatelli *Pb. W. pag. 29.* Balsamum Apoplecticum *Pb. Wirt. l. c. p. 28.* Emplastrum Stomachicum *l. c. p. 73.* Essentia Benzoes composita *l. c. p. 78.*

T O L V I F E R A .

Linn. *Syst. veg. p. 331. Gen. pl. p. 102.*

316. b.

(Vol. 2. p. 211. pone Guilandinam Moringam.)

Pharæ. BALSAMUM TOLUTANUM.

Tolvifera balsamum; Linn. *Sp. pl. p. 549.* Balsamum Tolutanum, foliis ceratiæ similibus C. B. Conf. Tolvifera Jussieu *pl. p. 372.* Arbor in Americæ provincia Tola pone Carthagenam sita proveniens.

Nondum rite botanicis cognita, sed celebris non solum Indig (Monard in *Clus. exot. p. 304. sq.*), verum & exteris ob balsamum, quod fundit. Præfertur ob hocce culta & domestica. Colligitur illud sauciato arboris cortice, qui tenuis est, intra supposita & arbori annexa cochlearia excera nigra illarum regionum confecta, ex quibus in alia vascula effunditur (Monard.) Qui sponte exigua quantitate erumpit liquor balsamicus in terram decidit absque usu. Transfertur ad nos alter in dimidiatis testis cucurbitarum exiguarum. Nam licet initio tenax liquidum referat, sensim indurescit, qua natura facile distinguitur a reliquis exoticis balsamis, quæ officinæ fervant. Balsamum hoc coloris est rubicundo aurei, pellucidum, ætate fragile, ut digitis in pulverem conteri queat, ejus fragilitatis miror Monardem non meminisse; odorem spargit gratum inclinantem ad citreum, masticatione emollitur & dentibus adhærescit. Igne liquatur & flammam concipit grato fumo. Aqua illud quidem non solvit, attamen per duas vel tres horas cum eo cocta apparatu recto recipit fragrantem ejus odorem; prout quoque destillatione aqua imprægnatur odorifera ejus parte. Requiritur ideo mucilaginis adjumentum, ut perfectum conubium fiat, solutione lactescente. Spiritu vini perfecte sol-

solvitur. Facile sese commiscet oleis destillatis, difficilius expressis & adipe. Destillatione absque aqua prodit non solum oleum empyreumaticum pallidum & profundioris coloris, sed subinde exigua portio salinæ materiæ, floribus Benzoes natura similis.

Tædet transcribere virtutes de balsamo de Copaiva & Peruviano memoratas, a quibus eo tantum natura differt, quod blandius est, nec ita calefacit & stimulat. Laus eadem ceteroquin & vituperium idem locum habet. Indicatæ simul optimæ illud usurpandi viæ sunt; nec dosis ex dictis difficultatem parit.

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Britannicis medicis in pretio esse, testantur formulæ novissimis adeo pharmacopœis insertæ.

Tinctura balsami Tolutani *Ph. Lond.* 1788. p. 92. Tinctura Tolutana *Ph. Ed.* 1783. p. 121. Digestione balsami cum spiritu vini rectificato.

Syrupus Tolutanus *Ph. Lond.* p. 115. Aquæ cum balsamo coctæ & colatæ saccharum admiscetur.

Syrupus balsamicus *Ph. Edinb.* p. 192. Ex syrupo communi & tinctura tolutana,

347. b.

(Vol. 3. p. 53. pone Clematidem rectam.)

Pharm. VITALBÆ Folia.

Clematis vitalba, foliis pinnatis, foliolis cordatis scandentibus Linn. *Sp. pl.* p. 766. α. *Clematis latifolia integra* Jo. Bauh. *Hist.* tom. 2. p. 125. β. *Clematis latifolia dentata* J. B. *ibid.* Variat foliolis integris & incisis sæpe in eodem individuo; hinc quidam hæcce discrimina non curant. Icon: Besler *Hort. Eystett. aest. ord.* 6. tab. 4. f. 3. Jacquin *Flor. Austr.* tom. 4. tab. 308. Partes fructificationis, microscopio indagatas sistit Von Gleichen in *auserl. microsc. Entd.* 53. 54. Planta perennis sarmentosa, sensim truncum lignosum basi crassum formans, crebra in australioribus Europæ regionibus ad sepes, locis lapidosis, acclivibus.

Quæ jam dudum elanguerat existimatio ejus medica reviviscere jam incipit. Acris haud parum stirps. Folia enim recentia linguam & fauces ardoris sensu afficiunt, ibidemque facile vesiculas cient & cutem exulcerant. Siccatione mitescunt, ut tamen etiam ex siccatis faucium ardor enascatur, sapore ceterum ex acido subdulci & adstringenté. Ex-

ter-

terna recentium applicatione cutis ruborem & vesicas contrahit. Quod in lucrum suum mendici vocant, exulcerantes crura foliis adultioribus impositis, unde l'Herbe aux gueux hæc stirps dicta fuit (Sauvages de la Croix in *Mem. de l'Ac. R. d. sc. de Paris* 1739. p. 473.). Gustatio aliarum partium stirpis acre latens pariter prodit (Müller *Diss. de Clematide Vitalba* L. *ejusque usu medico*, Erlang. 1786. pag. 9.).

Aqua ex ficcis foliis destillata lacteum colorem gerit ob oleum essenziale, quod licet præ exigua mole non possit separari, in superficie tamen sese prodit colore flavo instructum, urentis saporis. Aqua spirat odorem aquæ Anemonies Pulsatillæ, & paullo lentius ardorem in faucibus suscitatur. Ex herbæ uncia una extracti aquosi primi fusci, saporis ingrati dulcescentis, salivam provocantis uncia dimidia, granis quatuor exceptis, eruitur; & ex eadem quantitate extracti spirituosii primi fusco virescentis odoris balsamici saporis amaricantis subadstringentis, fauces nonnihil irritantis drachma una & dimidia elicitur. Decoctum aquosum bruno flavescens est; tinctura spirituososa fusco virescens. Omitto explorationes fortiori igne factas & examen partium hocce auxilio erutarum (quæ ut reliquæ analyses cl. Müllero *l. c.* debentur). Solutione vitrioli martis infusum aquosum nigrescit (*Ibid.* p. 17.). Folia fortiori siccatione & vetustate acredinem suam perdunt & effœta sunt, cujus rei ratio in volatilibus partibus evanidis, quas & chemia revelat, quærenda.

Revellendi potestatem cum aliis acribus stirpibus sub externa applicatione communem habet. Hinc folia hujus contusa & in calyculo podagricæ parti imposita dolorem in viro quodam superaverunt (Chesneau *Obs. med.* p. 421.). Eundem in finem incolæ insularum Hebridum in dolore capitis & artuum eadem imponunt (Martin *Descr. of the Western Islands of Scotland*, p. 77. 178.), prout jam Matthiolus (in Diosc. ed. Bauh. pag. 681.). --- Scabiem a contactu plebs Avione (Avignon) in Gallia brevi sanat herba recente dissecta & contusa, demum pauxillo olei olivarum remixta, qua ipsa partes affectæ perunguntur, unde cutis inflammatur & rubescit, item calor febrisque accedunt, assentiente medico experto (Vicary in *Mem. de la Soc. R. de med.* tom. 3. p. 186.).

Tutus tamen quoque ejus internus usus est, cujus vestigia quædam Majores nostri reliquerunt, quorum narratio Matthioli de efficacia in quartana & Tragi de virtute in hydropse pertinet. Sed quæ magis medicos ad imitationem invitant, sunt pericula lectu digna, quæ ill. Wendt auctorem habent, testem successus cl. Müllerum (V. *Ejusd. Diss.*

cit. p. 22. sq.). Nimirum, isto auspice, Vitalba acrimoniam scrophulosam mitigavit, cephalæam diram rheumaticam sustulit, luem veneream inveteratam & ulceribus emaciatione corporis, vitiato pectore, diarrhœa, insudatione rel. stipatam sanavit. Videntur pauciora hæcenus experimenta cum illa fuisse capta, attamen consuetudina deduci potuerunt hæc, quod aliis vere medelam attulerit, aliis modo mite levamen, subinde quoque spem sefellerit. In binis losium largius ex usu fluxit. Infusum vero ad cyathos ternos quotidie haustum est.

Tanto tutius usurpatur in medicina, quum in Gallia turiones ejus in cibum recipiantur (Sauvages de la Croix l. 6.), ut alia obscurius de usu cibario dicta omittam, sub quo simul subinde alvum movendi scopus fuit.

374. b.

(Vol. 3. p. 108. ponè Prunum Laurocerasum.)

Pharm. PADI Cortex; Bacca.

Prunus Pedus; floribus racemosis, foliis deciduis basi subtus biglandulosis Linn. *Sp. pl. pag. 677.* Cerasus racemosa sylvestris, fructu non eduli C. B. Icon; *Flor. Dan. tab. 205.* Arbor Europæa, in sylvis, præcipue locis depressis, crescens, in Svecia ad sepes pagosque crebra.

Placet fragranti florum vere erumpentium odore & elegantia, sed hisce denatis ob aphides, quibus conspurcatur, tædium parit. Fastidiunt herbam equi, quin capræ (Linn. *Fl. Svec. p. 166.*). Lignum nonnisi flexilitate & lævitate sese commendat. Rarissimi usus medici, sed non spernendi. Hinc locis, ubi deficit, per depactos ramos propagare eam, quod facile, operæ pretium est.

Corticis præcipue mentio faciènda est. Recens ex ramis separatus fragrante odore instruitur, sapore autem amaro & subadstringente ad amygdalas amaras accedente. In sicco similia vestigia remanent. Stratum ejus externum præfertur interno, quoniam istud minus lignosum & magis resinosum est (Coste & Willemet *Essais sur quelques plantes indigenes p. 63.*). Decoctum corticis pallide luteum est, odoris quasi amygdalarum amararum contusarum vel florum Perficorum, saporis amaris. Ex uncia corticis redundant drachmæ duæ cum granis quadraginta extracti aquosi; & ex eadem quantitate corticis grana 116. s. drachmæ duæ fere extracti resinosi primi (l. c.). Hieme collectus cortex decoctum præbet rubrum, quod vitriolo martis nigrescit (Berg. *M. m. p. 402.*).

In-

Intermittentes febres corticem subigere, non ambigua fide nititur. Celebratus autem triginta supraque annos scriptione academiæ scientiarum Nanceianæ oblata; ab eo tempore pauperibus plerumque optimo successu exhibitus; nec in autumnalibus febribus ægros sine ope dimisit. Etiam in quartana & tertiana duplici auxilium præstitit constans. In pulvere datur ad corticis Peruviani modum vel & in electuario, in quo salis ammoniaci additamentum dubium quoddammodo reddit solum corticis meritum; cuiuslibet electuarii præbio superbibita est portio decocti corticis (Coste & Willemet *l. c.* p. 62.). Non vero in Lotharingia sola, sed etiam in Svecia vis febrifuga ejus enituit (Lundmarck *Diss. de usu Linnaei medico, præf.* Acrel, p. 4.).

Fennones moliri curationem syphilidis decocto saturatissimo corticis, jam dudum notatum (Ex Gaddio Linn. *Fl. Svec.* p. 166.): ast paucos modo ante annos per experimenta curatius exposita certiores de virtute ista redditi sumus (auctore Björnlund in *Vet. Acad. Andl.* 1784. p. 209. sq.). In affectionibus venereis lenioribus, ut exanthematibus genitalium, oris, gonorrhœa, decoctum solum videtur sanationem absolvisse; graviores mitigavit vel ante connubium mercurii, ejus vero junctum curationis tempus abbreviavit. Vile etiam, quo venditur, pretium, prærogativam præ aliis decoctis, quæ cum mercurii usu combinari solent, tribuit. Reliquis insuper tollendis idoneum censendum. Paratur vero decoctum ex corticis sicci vel recentis concisi unciis sex ad octo, & aquæ cantharo uno ad dimidium coctis, dein collatis. Hujus quotidie libra una haustibus quatuor diversis bibitur, majus præbium fastidium parit: quod alias quoque in quibusdam incidit primis diebus donec ventriculus decocto assuescat. Præter vim in ipsum virus solatur ægros, qui una cum hoc inquinamentum scorbuticum vel labem concoctionis virium patiuntur (*Ibid.*). Balneis quoque ex decocto Padi contigit, ut pessima symptomata venerea tollerentur, donec subsequente mercurialium administratione perfecte ægri convalescerent (Lundmarck in *Veckoskrift för Läkare*, vol. 7. p. 67. sq. Conf. vol. 8. p. 115.)

Bacca sic dicta drupa est nigra, pili magnitudinis, saporis acidulo subadstringentis, nauseosi, nuce ovata rugosa, intra quam nucleus saporis, qualis in Persicæ nucleo. Vix nisi pueris in deliciis esse potest, prout in Nortlandia pauxillo salis ab hisce ingeritur (Linn. *Fl. Lapp.* p. 115.). Ast baccae recentes sive siccatae cum nucleis contusæ atque vino albo perfusæ vinum largiuntur Cerasorum vino sapidius. Fermentationi commissæ spiritum erogant tanta ubertate, ut ex baccharum congiis duodecim spiritus libræ novem redundant (Von Aken in Berg. *M. m.* pag. 401.). Baccis in dysenteria Fennones utuntur (Gadd *l. c.*).

MESENBRYANTHEMUM.

LINN. *Syst. veget.* p. 389. *Gen. pl.* p. 252.

389. b.

(Vol. 3. p. 163. pone Cactum Opuntiam.)

Mesembryanthemum crystallinum; foliis alternis ovatis papulosis, floribus sessilibus, calycibus late ovatis acutis retusis Linn. *Suppl. plant.* p. 259. *Mesembryanthemum crystallinum*, plantaginis folio undulato Dill. *Hort. Elth.* p. 231. *tab.* 180. *fig.* 221. Planta annua, de qua adhuc dubium, an ex Africa sit (Linn. *Sp. pl.* p. 688.).

Collitur in vaporariis ob gratum popularum, præcipue caulibus infidentium, pellucidarum, earumque ibidem insigniter prominentium aspectum, qui remotius speciem fert stirpis crystallis glacialibus, obfessæ; unde Germanicum nomen *Eispflanze*. Si major ejus copia requiritur, feri poterunt semina in olla, & plantulæ inde enatæ in aeream austro obversam transferri. Semina haud ægre intra vaporarium apud nos maturescunt.

Sapor *herba* blande salinus, refrigerans. Est, qui eum cum sapore terræ foliatæ tartari comparat (Lieb).

Tractatulus, de quo mox agam, ansam dedit experimentis quibusdam chemicis cum herba institutis a cl. (Crells *chem. Annal.* 1787. *vol.* 1. p. 503. *sq.*) & C. A. Hoffmann (*Almanach für Scheidekünstler u. Apotheker* 1788. p. 81. *sq.*), quorum hic mucilaginem, pauxillum tartari vitriolati haud parum vero salis digestivi & longe minorem quantitatem nitri, elicit. Transeo experimenta ope vehementioris ignis facta.

Commendatio cl. Lieb (in tractatulo: *Die Eispflanze als ein fast specifisches Arzneymittel empfohlen*, 1785. 8.) in causa præcipue est, quod ejus hic mentionem injiciam. Hic ipse eam adhibuit in infarctu pituitæ abdominali, lotio suppresso vel dolorose missio, spasmo vesicæ urinario, item tussi convulsiva, uti quidem casus quatuor de succo declarant, dosi cochlearis, cujus integrum pro adulto, dimidium pro infante sexenni fuit. Mirum paucas doses & tam exiguum quantitatem tam pertinacibus malis suffecisse. Nolo hic disquirere, an ex tam paucis documentis tamque breviter expositis tuto satis istæ virtutes colligi possint, & dubito adhuc conjecturis additis de virtute ejus in corrigenda bile aliisque morbis tollendis subscribere. Attamen ad iteranda experimenta excitat quoque exemplum cl. Mohring, medi-

dici Jeveram, fenis venerabilis, qui de auxilio, quod sibi in proprio morbo hac herba attulit (*Litteris d. 26. Sept. 1786.*) me olim certiore reddidit. Querebatur tum, se per tres annos cruciatus dirissimos ex spasmo vesicæ urinariæ absque calculo vel hæmorrhoidibus perpessum. Post multa frustra tentata, cognita scriptione supra dicta, usus fuit succo plantæ expresso, pauxillo sacchari mixto, eo eventu, ut capto ter vel quater omni bihorio cochleari ejusdem lotium longe facilius manaret cum dolorum decremento. Continuatus ad tria vel quatuor cochlearia per diem usus solatium confirmavit, unde ad tempus usque, quo scribebat, supra quinquaginta uncias consumpserat.

Vix videtur herba hujus stirpis viribus ab assinium, Telephii, Sempervivi, Portulacæ, Rhodiolæ, herbis differre, quæ omnes succo aquoso, subfalso, refrigerante, turgent.

F A G A R A.

Linn. *Syst. veg.* p. 134. *Gen. pl.* p. 60.

430. b.

(Vol. 4. p. 23. pone Amyridem Opopalsamum.)

Pharm. TACAMAHACÆ Gummi.

Fagara oclandra; foliolis tomentosis Linn. *Mant. pl.* p. 40. Elaphrium tomentosum Jacqu. *Hist. pl.* p. 105. *tab. 71. fig. 1. 3.* Arbor in Curaçao Americæ habitans; item in insula Franciæ (Sonnerat *Voyage aux Indes orient. tom. 2. p. 27.*).

Olim (*Appar. medic. vol. 1. p. 50.*) suadente Linneo (*Mat. med. p. 215.*) Populo balsamiferæ gummi hocce sic dictum adscripsi. Jam ex plurium consensu refero ad arborem præfixam. Huic tribuit eandem Jacquinus (Linn. *Diss. Observ. in Mat. med. p. 7.*); assentitur Bergius (*M. m. p. 71.*). Nec ullibi legitur, ex gemmis arboris resinam originem trahere, sed vel sponte vel inciso cortice exsudare.

Quam inique autem ejusmodi mala rheumatica chronica, qualia (*loc. cit.*) recensui, suffimigiis variis generis tradentur, crebre experientia edocet, ut ipsa sæpe stasis vel pertinacior evadit, & loco exoptatæ discussionis in abscessus & fistulas sive gangrænam transit, vel materia stagnans ad interiora repellitur, unde ossa vicina exostosi vel carie vltiantur, vel hæmoptysis, asthma, colici dolores aliæque viscerum internorum injuriæ emergunt.

S W I E T E N I A.

Linn. *Syst. veg.* p. 332. *Gen. pl.* p. 209.

431. b.

(Vol. 4. p. 36. ante Aesculum.)

Pharm. SWIETENIE Cortex.

Swietenia Mahagoni; Linn. *Spec. pl.* p. 548. Jacquin *select. stirp. americ. Hist.* p. 127. *Swietenia* foliis abrupte pinnatis ovato lanceolatis obliquis: floribus ramosis (racemosi dicantur) minimis Cavanill. *Diff. bor.* 7. p. 365. *tab.* 209. *Cedrela* foliis pinnatis floribus sparsis ligno graviori Browne's *Nat. Hist. of Jam.* p. 158. Arbor foliis pinnatis nullo impari, nervo ad latus &c. Catesby's *Nat. Hist. of Carol. vol. 2.* p. 81. Arbor in insulis Caribæis majoribus spontanea. Procerâ, habitus ob comam amplam elegantemque spectabilis, & ob lignum nitidum magni habitum. Digna nomine, quod Jacquinus in memoriam viri, commendatione & consiliis de re herbaria quoque meritissimi, illi impertit, digna gratò Jacquini animo & ejusdem sensu pulchri.

Lignum ejus rubro brunum, durum, polituræ obsequens, hinc in America non solum, sed & in Europa reliquis lignis pro suppellectili varia palmam fere præripit. Quoniam aqua ægrius corrumpitur nec facile a vermibus consumitur, pro navibus illud eligunt, ob pondus vero insigne nonnisi pro earum inferiori parte adhiberi potest, pro superiori levius lignum eligitur. Cavendum follerter, ne substituatur aliud simile lignum sub ejusdem nomine, ut a fabris lignariis in Germania sæpe fit, e. c. ex *Cedrela odorata* L. quæ pallidius lignum præbet, ex *Mimosis* variis.

Corticis vero hic nominatim res agitur; nam non ad lignum, ut perperam a peregrinatore Londino ad nos præscriptum, sed ad corticem vires medicæ pertinent. Hic in trunco extrinsecus asper describitur & brunus, in ramis & furculis griseus & lævior. Quæ liberalitati cl. Wright debeo numerosa specimina, videntur deglubita de trunco esse vel saltim a ramis majoribus. Nempe plano convexa sunt, pedem circiter longa, a tegmine spongioso, extimo plurimam partem cultro liberata, rubicundo bruna, texturæ lamellosæ, tenacis, lineam circiter crassa. Siccatus cortex sapore adstringente & amaro refert corticem Peruvianum,

sed amarior est. Deficiente hoc ipso pulvis corticis Swieten-
niæ pro curandis febribus intermittentibus commode surro-
gatur (Wright in *Lond. med. Journ.* 1787. p. 287.). Probo
succesfu in Jamaica id factum est (Lind on the *Diseas. in hot
climates* p. 308. Wilson's litt. ad cel. Loder in Saunders
Beob. über die rothe Peruv. Rin. de). Nempe apyrexia tem-
pore eadem norma, qua Chinchina capitur, nec obstructio-
nes viscerum vel ulla alia mala sequela inde metuenda est
(Lauder, Chirurgus olim ad classem Jamaic. in *litt. citt.*).
Iterarunt quoque eandem medelam Londini. Significatur in
fidem rei nomen cl. Baker (Michaelis in *Richt. chir. Bibl.
vol. 5. p. 530.*). Accesserunt alia experimenta æque felici-
cia cll. Wilson, Sheldon, Freake; quibus elucet, quatuor
ægris in dolore capitis periodico opem tulisse, & unum a
febte tertiana liberasse (Wilson). In sano corpore neque
pulvis nec decoctum nec infusum nec extractum vel mini-
mum molestiæ excitavit (Id.). Ampla drachmæ unius do-
sis tædium facile ægro parit, sed jam ex paucis tam ma-
gnus effectus exspectatus redundavit, sensim declinante pa-
roxyfmo.

Fraude pluries Swietenia cortex a venditoribus Peruvia-
no admixtus est (Lind *l. c.*).

Hæcce novisse juvat, donec per iterata tentamina de pre-
tio ejus certiores reddamur.

M Y R I S T I C A.

SWARTZ *Prodr. veget. Ind. occid.* 1788. p. 96.
THUNBERG *Diss. Nov. gen. pl. P. 5. p. 83.*
EJUSD. *Diss. de Myristica moschata* 1789.
DE JUSSIEU *Gen. plant. p. 81.*

483. b.

(Vol. 4. p. 251. ante Winteram.)

Pharm. NUX (potius nucleus) MOSCHATA.
S. MYRISTICA MACIS.

Myristica aromatica; foliis ellipticis subtus pubescentibus,
calycibus ovatis, fructibus lævibus Swartz *l. c.* qui ad Mo-
nadelphiam Triandriam refert, flores tamen dioicos agno-
scens. Copia illi facta flores ex insula Banda & Isle de
France allatos examinandi ad exempla multa, quæ intra
spiritum vini in museo ill. Jos. Banks servantur. Myristica
moscha-

moschata foliis lanceolatis fructu glabro Thunberg in *Verh. Acad. Handl.* 1782. p. 49. & *Monogr. cit.*, qui monocamam facit. Descripsit florem & fructum ex partibus spiritui vini inditis, ut tamen & novum lumen de floribus a posteris exspectet. Nooten-Moskaat Boom ex speciminibus, spiritui vini immeris Houuttuyn & Swagerman in *Verhand. door de Hollandsche Maatschappij der Wetens. to Harlem vol.* 26. p. 222. ubi gynandra declaratur cum tab. florem representante. Hisce varii errores in Linn. *Suppl. pl.* p. 40. 265. *Syst. veg. ed.* 14. p. 493. corriguntur. Ne in novos incidam, omitto Le Muscadier Sonnerat, cui icosandra monogyna videtur, in *Voyage a la nouvelle Guinée* p. 194. sq. tab. 116. ubi ramus cum fructu absque flore, qui nec describitur, & tab. 117. 118. fig. 1. 2. Nux myristica, Pala Rumph. *Herb. Amb. vol.* 2. p. 14. tab. 4. Arbor magnitudine Pyri vel ultra, in insulis Moluccanis spontanea, hodie præcipue in Banda & tribus exiguis ejus ditionis insulis, nimirum Neyra, Lantoer & Pulo ay colitur. In reliquis Moluccis ex pacto cum incolis insularum inchoatus cultus Myristicæ negligitur, prout rursus Bandenses nullos Caryophyllos colunt, Neyraschenfes nuces optimæ sunt; Pulo-ay autem maximas & elegantissimas arbores producit.

Excludere ex systematibus oportuerat arborem ob ignorantiam floris ad novissima usque tempora. Attamen discrimina characterum, quæ adhuc supersunt, testantur, scrutinium ejus in loco natali nondum superfluum esse. Species veræ plures quam seriùs detectæ fuerint (Thunberg *l. c.* Swartz *l. c.*): difficile dijudicatur, an Myristicæ, alibi visæ, sint prædicta aromatica, nec ne. Ita Capitaneus Fofest (*Voyage to new Guinea* 1779. p. 108.) in insula Manalwary septentrionem versus a nova Guinea sita Myristicam se detexisse narrat. In insula parva littore australi Novæ Guineæ haud procul remota cl. Cook arbores pro veris habitas detexit, quarum duodecim arbutulas in insulam Otahete transplantavit (*London Magazin* 1780. p. 307.) Quæ in Pulo Candor crescunt arbores, harum fructus carent sapore & odore (Ita quidem ab anonymo auctore libri *Journal of Captain Cook's last voyage* 1781. *Verf. germ.* p. 355.) Sed tacet omnino de hoece invento cl. navarchus King in *vol.* 3. itinerarii *Voyage to the pacific ocean*, Lond. 1785. In ipsa insula Nova Guinea apud nationem Papoux vidit cl. Sonnerat (*Voyage à la nouvelle Guinée*, p. 194. sq.) duas Myristicæ varietates, aromate præditas, quarum una fructum & nucem gerit sphericam (Myristica mas dicta), altera fructum & nucem oblongam (Myristica femina), item tertiam fructu extus rugoso, magnitudine ovi gallinacei, nuce minori & graciliori absque aromate. Præter M.

aromaticam in India nonnunquam usurpata *M. tomentosa*; foliis ovatis fructu tomentoso Thunb. *Diff. cit.* p. 4. Nux myristica mas, Pala Lacki-Lacki Rumph. *l. c.* p. 24. tab. 5.

Propagandi sese auxilium arbori afferunt columbæ, quæ nuces deglutitas consumpta modo Macide & pulpa integras per alvum dejiciunt (Rumph. *l. c.* p. 20.). Avi quoque paradisiacæ in deliciis est, quæ vero inde inebriatur & mortua decedit, quibus factis formicæ adrepunt & pedes consumunt. In insula Tanna maris australis vidit cl. Forster (*Observations during a Voyage round the world* p. 171.) nucem suo tegmine inclusam in columba sclopeto transfixa, sed magis oblongam & inodoram. Ast æque certum est, Belgas fructus integros ferere, & arbusculas inde enatas transponere commodis stationibus. Hac montosis locis præcipue delectantur, & umbroso & contra ventos muniente aliarum arborum tegmine. Fructus anno quinto vel sexto ferre incipiunt, octavo autem vel nono uberrimam messem concedunt. Hæc fit, dum ad maturitatem pervenerunt, quam præsto esse cognoscitur colore epidermidis rufescente & fissuras agente. Tum arbores confcendunt, fructus longis hamis attrahunt & avulsos in terram projiciunt. Messis vero ter quotannis fit ob diversum florendi tempus, novem vero menses pro maturatione requiruntur. Lucrum mercaturæ nucum myristicarum inde ab a. 1621. quo tota ista regio in foederati Belgii provinciam redacta fuit, in manibus Belgarum fuit. Ast diu Gallo-Franci, invidi tanti thesauri, lucrum hoc in suas partes trahere allaborarunt. Fructus, quos a. 1768. ex insulis Philippinis in insulam Franciæ adferri, adjutore cl. Provost, curarunt, tertiam a me commemoratam varietatem fuisse, (cl. Sonnerat *l. c.* p. 196.) existimat. Sed dein in ipsas Moluccanas instituerunt expeditiones suas, rem consiliis promovente cl. Poivre (Vid. *Netice sur la Vie de Mr. Poivre in Gött. Anz.* 1787. p. 477.), primum a. 1770., ex qua vero plurimam partem nuces spurias h. e. magnas oblongas, quales in Manilla occurrunt, exigui odoris reportarunt, quum genuinæ sint parvæ & rotundæ; harum quidem quinta modo pars translata. Altera expeditio a. 1771. felicior, quum in hac ex judicio commodorum arbitrorum participes verarum facti fuerint (*Le Gentil Voyage dans les mers de l'Inde, tom. 6. p. 688.*). Translatio autem in insulas Isle de France, Bourbon & Seichelles facta est, & successus testimonium dedit academia scientiarum Parisiensis *Mem. de l'Acad. de sc. de Paris* 1772. P. 1. p. 56.).

Fructus drupa est, pyriformis, sulco longitudinali notata, magnitudine fere Persicæ fructus. Extima ejus pellicula in hac specie glabra est, initio læte virens, maturescendo gilva.

va. Dehiscit sensim una cum carne substrata, quam vestit, albicante, duriuscula, attamen succo tenui repleta; tumque in conspectum venit membrana pulposa subpinguis chermesini coloris in lacinias lineares ramosas fissa, quæ Macis vocatur. Male igitur in plerisque linguis Europæis hæc membrana floris nomine venit e. c. Muskotblomma, Fleur de Muscade. Hæc immediate cingit nucem, cujus putamen nigrum sine pedunculo obverso obtusum est, altero instructum acumine exiguo. Inter hoc, quod tenuius nonnihil est cortice nucis avellanæ, latet nucleus subrotundus pallide cinereo brunus, reticulate rugosus, utrinque obtusus, qui ex parenchymate carnosio pingui consistit, ex acu infixâ oleum emittente. Atque hæc ipsa pars in vita communi nux moschata s. myristica audit, *nucleus* majori jure dicenda. Figuras elegantes omnium harum partium præstitit cl. Gaertner (*de fructibus & seminibus plant. tab. 41. c. explanatione p. 194.*). Sponte patet descriptionem a me dictam ad recentem fructum pertinere.

Transmittitur vero ad nos unice nucleus, qui siccus subdurus est, cultro facile discinditur, interne flavescens venis fuscis; & Macis, quæ siccatione luteo sanguineum colorem adipiscitur. Fructibus collectis cultro extimum putamen aufertur & in sylvis, ut putrescat, relinquatur. Domi Macis primum separatur caute, & sole super quadratis receptaculis exstructis siccatur; tum ipsæ nuces per tres dies solis ope siccantur; quidam in eundem finem in ædibus per mensis spatium super tabulatis eadem exponunt. Ita luridæ factæ fistibus vel saxo supervolvendo contunduntur, quo putamen frangatur. Sequitur tum nucleorum dispersio in tres cumulos; quorum primus maximos & optimos in Europam transmittendos complectitur, alter viliores, in Indiis consumendos, tertius minores & vilissimos, oleo eliciendo potissimum destinatos. Nucleis libratis emptor eos intra corbulos in cupam aqua calcis repletam bis vel ter immergit, quo a putredine muniatur, tumque in promptuariis in acervum excutiuntur.

Macis vero siccata aqua marina conspergitur, ne ob fragilem naturam comminatur in exigua frustula, vel quod probabilius, ut putredo & insecta arceantur; tum ponderatur & sacco inditur ad libras usque 161., pedibus firmiter compingendo, alioque sacco prior obvelatur, ut in Belgium transmitti queat.

Cultum vel messis & confarcinationis rationem penitus cognoscendi avidius prolixiori rerum omnium enarratione satisfaciunt Rumphius (*l. c.*), & testes digniores forsitan adhuc fide, commissarii jurati Boudenius & Hauptius (in Valentini *Hist. simpl. p. 461. sq.*), qui ex inquisitione in

Banda ipsa facta a. 1682. rationem omnium momentorum reddunt, & calculis per decennia subductis lucrum infligunt, in societatem istam ex nucleis & macide redundans describunt.

Olim distinguebatur sedulo inter *nucem moschatam matrem*, sive spuriam, quæ specie altera longe major, oblongo rotunda erat, nullius vel exigui modo saporis & odoris, ex Malabaria (Panem Palka Rheed. *Hort. Malab. tom. 4. p. 9. tab. 5.*); & *fœminam*, quæ nostra est: hodie hæc unice in usum trahitur, & ridemus sexuale nomen.

Odor *nuclei* noviter dissecti vel rasi grate fragrans, sapor aromaticus subpinguis, linguam blande pungens & os grato calore replens. Destillatione cum aqua, prævia digestionem, prodit cohobatione aqua lactea simulque oleum subflavum in superficie aquæ residens, una cum glebulis albidis, quæ non camphora sunt, sed oleum congelatum (Gaub. *Advers. p. 37. sq.*). Oleum istud æthereum $\frac{1}{2}$ secundum Cartheuseum, $\frac{1}{3}$ secundum Neugannum (Chem. vol. 2. P. 3. pag. 431.), $\frac{1}{6}$ autem secundum Spielmannum (M. m. p. 282.) constituit. Præter hoc autem largior longe copia olei unguinosi in nucleis residet, scilicet ultra $\frac{1}{4}$ (Neumann) vel $\frac{1}{3}$ (Cartheus.), vel $\frac{1}{2}$ (Spielmann.); & hoc quidem expressione eruitur & densitatem butyri habet, unde majori jure butyrum nucis moschatæ diceretur, quam, ut vulgo fit, oleum nucistæ. Estque hoc unctuosum, opacum, albo rubellum, odoris saporisque aromatici, sed levioris comprehendens tam volatiles partes odoras & sapidas, quam sebaceas, incodras, insipidas (Vid. Gaub. l. c. pag. 42.); hæque instar vehiculi sunt priorum. Spiritus vini solvit $\frac{1}{4}$ (Neum l. c. p. 432.), quippe hoc pondus extractum spirituosum efficit, quod linguam & nares efficaciter ferit. Aqua rursus extracti pr. $\frac{1}{6}$ reddit odore saporeque omnino carentis. Sponte igitur elucet, quale menstruum eligas. Partes terræ supra tertiam partem constituunt.

Macis olei ætherei odorati $\frac{1}{6}$; & olei unguinosi brunii odoratissimi, unguenti consistentiæ $\frac{1}{2}$ exhibuit (Spielmann.); extracti aquosi pr. $\frac{1}{4}$, spirituosi pr. autem plus (Neum. l. c. p. 437.), scil. ejus uncias quatuor & dimidiam ex libra civili macidis.

Inter veteres medicos nuclei primam mentionem Arabes iniecerunt, & inter hæc Avicenna. Hodie & ille & Macis condimentum vulgare in cibis ditiorum sunt. Macis magis aromatica est. Atque sic omne aromatum meritum in palato grate stimulando & viribus digestionis ventriculi sollicitandis continent. Saccharo condire fructus nondum maturos Belgæ in India solent; item muria condire encheirefi & faciliori & minus pretioso (Rumph. l. c. p. 22.).

Saccharo conditi solent etiam in Europam transferri, ut delicias secundæ mensæ ditiorum augeant; licet nec suo commodo careant in stomacho roborando.

Ob calidam naturam nonnisi in chronicis quibusdam morbis admitti dictæ istæ partes possunt; & nucleorum præcipue ratio habetur. Non pugnat contra nucleos, quod largius ingesti vertiginem, deliria, pectoris oppressionem, attulerint, quum omne nimium in vitium vertatur. Dictorum incommodorum exempla varia recenset Rumphius (*l. c. p. 21. sq.*), delirii nominatim Lobellus (*Obs. 570.*), & una cum hoc stuporis, somnolentiæ aliorumque vitiati systematis nervosi symptomatum Schmid (*in Misc. n. curios. Dec. 2. ann. 2. p. 278.*) & Cullen (*Treatise of the Mat. med. vol. 2. pag. 204.*). Vaporum arboris effectus noxii in iis, qui sub ea pernoctantur, tamen suspicionem latentis in arbore veneni movent. Ventriculum & intestina relaxata egregie roborat, & flatus inde collectos dissipat, vomitus quoque ex sensilitate nimia enatos compescit. Præsertim alvi profluvia, diarrhæam nimiam & dysenteriam stimulo prius ejecto coercet. Augetur hæcce vis tostione nucleorum, quæ olim magis, quam hodie, in usu fuit. Rarius sola nuclei aliqua portio exhibetur, quam in miscela commoda, vel in præparatorum jam recensendorum aliquo genere, quorum quædam nonnisi extrinsecus adhibentur. In reliquis æmulatur aliorum aromatum virtutes, modo memineris, multum unguinosi reconditum habere.

Macidis vires iuppares, cujus tamen oleum æthereum magis volatile & nonnihil acrius.

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Oleum Destillatum nucis moschatæ *Ph. omn.* Vide de natura & præparatione supra dicta. Ad paucas guttulas contra affectiones primarum viarum dictas instar Elæosacchari capi potest. Abdomini quoque inungitur, & partibus paralyticis.

Oleum Expressum nucis moschatæ *Ph. omn. c. c. Ph. Wirt. p. 126.* Ex contusis nucleis & per vapores aquæ emollitis. De hoc quoque ad partem supra dictum. Transmittitur ex India plerumque in urceis terreis, & molle & fragrantius est, coloris lutei. Aliud solidas massas refert, plerumque planas & quadratas, odoris debilioris & coloris pallidioris, idque ex Belgio petitur. Sæpe corrumpitur spermate ceti, scilicet contunduntur nuclei ruditer, admiscetur spermaceti & digestis iis exprimitur pingue (*Ferber n. mineral. Beytr. vol. 1. p. 336.*). Externe unice in torminibus, vomitu, alvi fluxu, abdomini illinitur, & linimentis unguentisque

ner-

nervinis stomachicis additur. Balsamis odoris sæpe quasi fundamentum præbet, a quo reliqua recipiuntur.

Balsamus nucistæ *Ph. W. p. 30.* Paratur ex combinatione utriusque dictorum oleorum. Usus externus in iisdem affectionibus.

Oleum destillatum macidis *Ph. omn. Vid. supra.* In vultu generantur crysalli pellucidæ flavescentes, saccharo cando similes, ardentes flammæ candelæ admotæ; spiritu vini, oleo terebinthinæ & amygdalarum nonnisi prævia ebullitione solubiles, sed refrigerio rursus menstruum reliquentes; aquæ ebullientis nonnisi magna quantitate solubiles (*Wiegleb in not. ad Vogels Lehrsätze der Chemie pag. 221.*).

Aqua melissæ spirituosa *Ph. Würt. p. 20.* Aqua carminativa spirituosa *l. c. p. 11.* Aqua anhaltina *l. c. p. 8.* Aqua mastichina *l. c. p. 19.* Elixir balsamicum spirituosum Hoffm *l. c. p. 53.* Elixir vitrioli mynsichti *l. c. p. 58.* Emplastrum de crusta panis *l. c. pag. 61.* &c. nucem moschatam continent; species imperatois *l. c. p. 178.* etiam Macidem. — Olea alterutrius occurrunt in balsamo stomachico *Ph. W. p. 31.* Balsamo succini *l. c.*

Tædet vel titulos transcribere omnium & singularum formularum, Germanorum dispensatoriis insertarum, a quarum usu jam multitudine receptorum absterremur.

B.

PARTES VEGETABILES.

Ignoti generis vel speciei.

I. RADICES.

I.

Pharm. CALAGUALÆ s. CALAGUELLÆ Radix.

Radix Americam meridionalem & nominatim ditionem regni Peruviani Quito patriam habet. Præter Indos apud Italos celebritatem nostro tempore obtinuit. De stirpe ipsa hæcenus modo rescivimus, quod folia gerat, Asplenii Scolopendrii foliis similia, sed minora, & filicis species sit, quantum ex descriptione obscura colligi potest, Polypodii generi associanda.

Radix genuina (quam hæcenus non vidi) nodosa est, qualis in Polypodio vulgari vel Osmunda regali, saporis expers. Et hæc quidem unice efficax; nam cavendum, ne confundatur cum duabus aliis inertibus; quarum una dicta Calagualæ femineæ radix foliis largissimis instructa, & femineibus, ut fertur, destituta; alia Calagualæ spurie nomine venit, ex lucro aliquando substituta (V. *Della radice di Calagualla Lettera del Sig. Dott. Domenico Luigi Galletti al chiar. Sig. Dott. Giannaria Mazzi*, quæ epistola inserta legitur in *Giornali della Medicina*, tom. 5. pag. 409. sq. & *Brugnatelli Biblioteca fisica d'Europa*, P. 5. pag. 135. sq.).

Prima ejus, quoad sciam, mentio fit in diario medico Londinensi (*Lond. med. Journal. vol. 5. ex recens. Michael. Bibl. vol. 1. p. 186.*) ubi posterior nominis scripta obtinet & Romæ contra hydropem usurpatam radicem fuisse,

se, optimo successu traditur. Reliqua clarissimo Gelmetti debentur. Indi decocto radicis in pleuritide, contusionibus & apostemate interno utuntur. Hisce cognitis prima experimenta Mantuæ capta. Quatuor exemplis per partes expositis in Italia, duce viro cl. dicto, salutarem effectum præstitit. Unum spectat ad affectiones varias pectoris ex contusione molestas & chronicas; alterum ad febrem hecticam ex pleuritide; tertium ad pleuritidem dīram; quartum ad colicam convullivam cum febre, vomitu bilioso & obstructione alvina. Conficitur ex dictis, vim aperientem attenuantem, resolventem illi inesse. Ratio autem radicem exhibendi in decocto est, parato ex radicis drachmis duabus & aquæ communis quantum satis, sive libra sesquialtera ad tertiæ vel quartæ partis consumptionem coctis. Et hujus quidem cyathi aliquot instar Theæ bibuntur. Unde diuresis copiosa absque ardore tamen vel dolore in viis urinaris.

Certiora jam expectamus ex commentatione extra Italiam hæcenus non dispersita, quam cl. Carminati de radice Calagualæ novissime Ticini regii edidit, in qua, tam propria quam ill. Franck (*Litt. Ejusd.* ad me 1791. vernæ) experientia suffultus inertiam hujus radicis demonstrare narratur.

2.

Pharm. CASSUMNIAR. s. CASUMUNAR, s. RISAGON, s. BENGALÆ Radix.

Nomina tria priora fictitia sunt ad celandam stirpem, quarto autem sive Bengalæ in India innotescit (*Raii Hist. plant. tom. 3. p. 649.*). Nempe ex India orientali transfertur.

Radix comparatè divisa in varia segmenta, mox secundum longitudinem, mox transversum in orbiculos, qui diametro circiter digitum æquantè & a linea ad pollicem crassi sunt. Adhæret parenchymati interno, pallidiori, albido flavo, cortex nodosus, hinc inde circulis horizontalibus distinctus, cinereo flavus. Decennio septimo præteriti sæculi in Angliam pervenit, & commentantiuncula de ejus virtutibus tum typis impressa ad commendationem multum tunc temporis contulit medicus Peachy, qui nomen Cassumniar illi dedit (*Sloane in Phil. Transf. n. 264. pag. 580.*), aliusque Marlow (*Dale Pharmacolog. p. 276.*) focius indicatur. Cel. Mead quoque illi multum tribuit (*Quincy Pharm. p. 84.*).

Hinc

Hinc diu in *Pharmacopœa Lond. & Edinburg.* locum obtinuit, exclusa tamen in novissimis.

Sapore proxime ad Zedoariam vulgarem venit, amaricante & aromatico, ut & sensum camphoraceum linguæ imprimat; ideo forsitan illi adscriptum fuit a Daleo aliisque nomen Zedoariæ radice lutea ex Breynio (*Prodr.* 2. p. 207.), qui tamen de stirpe ipsa nihil certi constituit. Odor fragrans Zingiberis. Spiritus vini vires maxime evolvit indeque asciscit colorem profunde croceum, prout ipsum extractum inspissando tincturam. Hoc gratam amaritiam & calorem constantiorem gustanti impertit.

Stomachicam vim inesse radici, quilibet facile dabit. Præco qui ejus olim fuit, cl. Peachy extulit eam, ut solent alii similes medicamentorum laudatores, in morbis multiplicis diversitatis, in apoplexia, paralyfi, vertigine, motibus convulsivis, affectionibus hystericis, torminibus (*Rajus loc. cit.*). Sed, post cognitam naturam remedii cujusdam, sanior pathologia optime docet, quando illud proficiat, quando noceat. Corrigi corticem Peruvianum ejus ope idem venditavit (*l.c.*): sed nihil ille cortex mali continet, si a scito medico administratur.

3.

Pharm. CHYNLEN Radix.

Ex China attulit illam peritissimus in arte sua & scientia physices & historiæ naturalis pariter inclytus navarchus Svecicus Ekeberg & cel. Bergium (*Mat. med.* p. 908.) de usu medico ibidem obvio certiore reddidit. Nec alios fontes hæctenus adire licet notitiæ ejus cupidis.

Radix describitur cylindrica, subtoruloso flexuosa, crassitie pennæ anserinæ vel angustiori rugosa, subsquamata setis subulatis frequenter exasperata, fragilis ex luteo rubra. Prostat frustulis pollicem vel ultra longis.

Odore caret, sed sapore valde amaro & tenaci instruitur, salivam tingit colore croceo. Chineses magno eam pretio vendunt, ejusque stomachicam virtutem præcipue deprædicant, quam infusione radice cum vino sibi in usum vertunt in colica, concoctione ciborum labefactata similibusque vitiis. Confirmat egregiam efficaciam ex sua experientia cl. Bergius, qui tamen quibusdam emesin excitasse observavit.

Pharm. COLUMBO, alijs CALOMBÆ, COLOMBÆ, COLUMBÆ,
CALUMBÆ Radix.

Primus, qui radicis Calumbæ, ut eam nominat, quantum novi, meminit Franciscus Redi (*Experimenta circa varias res naturales* 1685. p. 142.) est, qui ad nova experimenta cum eadem excitat & alexipharmacum maxime laude distinguit, absque alia ulla de ista commemoratione. Eodem forsitan tempore Jo. Curvus Semmedus (*Pugill. rer. indic. s. Hist. varior. simpl. ex Ind. orient. Amer. Verf. Väteri* 1722. p. 37. Quando archetypus prodierit lingua Lusitanica nescio, auctor vero alium librum jam edidit a. 1697.) eam memorat, qui licet plurimis virtutibus eam ornet, quam sobrio iudicio respondent, laudat tamen etiam in affectionibus vero magis consentaneis, ut doloribus colicis, contra pravas digestionem ventriculi, in diarrhœa, in flatulentia. Arbitror utrumque significasse eandem, quæ, recentius Anglorum præcipue præconio, apparatus medicaminum auxit.

Quantum hactenus erui potuit, ex testibus idoneis, qui diu in India orientali versati sunt, stirps in continente Asiæ parte crescit, & inde in urbem Columbo insulæ Zeylonæ transplantata est, unde per totam jam Indiam dispergitur. Memorabile est, quod horum unus indicaverit in Zeylona & Anglicis coloniis lingua Lusitanica *Rays de Mozambique* vocari (*Percival's Essays medical and experimental. vol. 2. p. 3. sq.*). Respicit hoc nomen aliam, quam Asiaticam patriam, scilicet Africanam. Cognitum enim recentius est, radicem a Lusitanis e Mozambique Tranquebariam adduci, ibi a Caffris in continenti emptam proflare & mercem lucrosam esse (*König litt. in Retz. Obs. bot. fasc. 4. p. 5.*).

Iusta fuisset expectatio, fore, ut radix per Belgas potius priusque, ut in quorum possessione urbs Columbo est, quam per Anglos in medicorum notitiam venisset. Ast in Anglia jam per quinquaginta circiter annos cognita & passim usitata fuit (*White's Treatise on the management of. and lying in Women, ed. 2. p. 75.*). . . . eo autem tempore imprimis celebrata in nostra Europa est, quo cl. Percival experimentorum ingeniosorum cum ea captorum recensum evulgaret (*Lit. cit.*, cujus primum caput inscribitur: *On the Columbo Root.*), adeo ut jam in recentissimis desi-

gnationibus pharmaceuticis tantum non omnibus, iis adeo, qui selectu rigidiori delectantur, ut *Pharm. Lond. Edinb. Rossica* locum obtineat, & in quolibet lautiori pharmacopolio jam obviam veniat.

Radix transfertur dissecta vel in orbiculos, qui pollicem dimidium ad tres diametro æquant, vel in frusta quartam pollicis partem ad duos usque pollices longa. Extrinsecus vestitur sub hacce forma cortice rugoso, crasso, ex viridi profundius bruno. Interna pars pallide flava est & medio contrahitur, ita ut intra tumidum marginem concavitatem formet rugosam centro, ut videtur siccationis adjuvandæ causa, perforato. Discerni oculis in orbiculis facile possunt tria strata, cortex, pars lignea & medulla, quæ ipsa blandior est reliquis & masticata copiam macilaginis effert. In pulverem redacta viridescentem colorem induit & humiditatem attrahit. Fricta cultro aroma spirat, gustata ingrata amara ad modice pungens sentitur. Sapor ingratus corrigitur additamento corticis Aurantiorum in utriusque infusione (Percival *l. c. exper. 2. p. 20.*).

In putredine carnis bovinæ arcenda Radix hæc cortice Peruviano inferior est (*l. c. exper. 4. p. 22.*), etsi omnino in infuso radice caro diutius illæsa persistat, quam in mera aqua. In corrigenda putredine jam enata cedere quoque cortici dicto debet (*l. c. exper. 5.*). Felli bovino autem putredine corrupto illico integritatem restituit, quum contra ea infusum corticis Peruviani fœtorem manifeste auget & coagulum illi inferret (*l. c. exp. 6.*). Euntes adhibita bile recente hominis violenta morte absumpti in fœtore corrigendo idem fuit Bertand De La Gresie in *Hist. de la Soc. de Med. tom. 2. p. 293.*) Elegans inde conclusio deduci potest ad efficaciam illustrandam, quam in cholera aliisque malis abundantia & depravatione bilis copulatis præstat, de quibus infra uberius, & ad salutarem usum hujus medicinæ, etiamsi evacuationes necessariæ non præcesserint. Simul elucet, cur in ejusmodi morbis cortex minus salutaris sit. Addendum tamen magni viri ill. Cullen (*Treatise on the Mat. med. vol. 2. p. 78.*) dubium, an vere specificam virtutem in bilem exerat. In fermentatione & acore ciborum coerenda radicem valere cognoscitur mixtura ex mica panis, carne vervecina assata & infuso radice Columbo parata, quæ ipsa ne post decimum quidem diem acorem manifestavit, quum contra miscela, in qua omissa erat radix, fermentationem subiret post duodecim horas & post quadraginta octo horas acorem contraheret (*Percival l. c. exp. 8.*). Arteriæ ictus non auget ore capta, ut igitur non amarum calefacientibus annumerari possit,

fit, nec heclicis & phthificis, quando amara ventriculus labefactatus requirit, noceat (*l. c. exp. 10.*).

Destillatio radicis cum aqua nullum olei vestigium prodit, attamen debilem saporem balsamicum habet & odorem quasi ex Cumino (Carteuf. *Diss. de radice Colomba* 1773. recus. in Ejsd. *Diss. phys. chym. med. p. 149.*). Ex radicis uncia una, digesta cum aqua sufficiente, infusum redundat valde amarum & blanda evaporatione extracti drachma una cum granis viginti quatuor, quod ipsum valde amarum, sed odoris descripti debilis. Tinctura cum spiritu vini facta saturate flava odoris balsamici grati, ad moschum vel Hyacinthum accedentis, & saporis intense amari; extracti spirituosum primi grana modo viginti quatuor ex uncia radicis evolvuntur (Carteuf. *l. c.*). Vinum cum radice digestum mediocriter amarum est. Extractum ex spiritu vini & ex aqua junctim moderatioris ignis ope ad judicium narium & linguæ virtute non cedit pulveri radicis ipsius; quod & ipsa administratio in ægris confirmat, nisi extractum præstantius habendum sit (Percival *l. c. p. 22.*). Minutiæ sub hisce experimentis obviæ, vel alia remotioris usus sunt aliunde petenda (ex Carteuf. *Diss. cit. & Hist. de la soc. de med. de Paris, tom. 3. pag. 243. sq.* auctore pharmacopola Josse.). Id tamen ex hisce consequitur, quod odoræ partes, licet in reliquis primaria virtus resideat, avidius a spiritu vini, quam aqua excipiantur, & gummosarum plus quam resinolarum radici insit. Infusum radicis aquosum celerius corruptelam inicit, quam illud reliquorum amarorum, nam intra nycthemerum sedimentum in eo apparet copiosum & intra bideum viscosum & vapidum evasit (Percival *l. c. p. 20.*).

Ab Indis jam dudum eximium remedium in affectionibus variis ventriculi & intestinorum habita radix fuit. Subscribit recentior experientia, quæ & in bilis vitiis corrigendis excellere docet. Indi radicem concisam vel rasam cum vino Maderaico ingerunt (Percival *l. c. p. 4.*).

Ad coercenda alvi profluvia effrena & vomitus pertinares sedandos magni nominis est. In dysenteria tam apud Anglos (Pringle in Gaub. *Advers. Percival.*) quam Batavos multum valuit (Carteuf. *l. c. p. 142.*), nec in Gallia spem fefellit (Bertrand De La Gresse *l. c. tom. 1. Hist. p. 344. tom. 2. p. 292.*). Imo jam initio diarrhœæ vel dysentericæ, quo adstringentia nocent, hæc radix & cum fructu præcipitur, & tum antispasmodicam virtutem exserere videtur, quum constet multas turbas nonnisi irregularibus primarum viarum motibus excitari; declinante tamen morbo convenientior est (Percival *l. c. p. 8.*). --- Nauseæ & vomitui gravidarum (White *l. c. p. 75. Percival l. c. pag.*

13.) & puerperarum egregie subvenit; in hisce febre puerperi exitente ob vim bilem vitiatam & exundantem temperandi confert ad scrupulum vel drachmam dimidiam in pulvere, vel in extracto vel in infuso ter vel quater de die data; tantoque magis conducit, si simul alvus nimium fluxa est (Conf. Verryft est *Verhandel. door de Hollandsche Maatschappye der Weet. te Haarlem, P. 21. p. 6.*). Vomitus qui biliolam colicam comitatur, prævio emetico hujus radicis infuso comescitur (Percival *l. c. p. 8.*). Nec infanti ætati adversa est, quæ sæpe sub dentitione vomitu & diarrhœa tentatur; hosque tanto feliciter juvat, si ad acidum frangendum cum paxillo creatæ vel magnesiæ jungitur (*l. c. p. 11.*). Imo in habituali vomitu, si a debilitate vel nimia irritabilitate ventriculi, acore, bili acri, secretionem vel justo uberiori vel depravatam succi pancreatici, enascitur in connubio aromatum, martialium vel absorbentium levamen insigne affert (*l. c. p. 12.*). Supprimat quoque in intermittentibus febribus autumnalibus vomitum, quo frequenter stipantur; & si cortex Peruvianus ob emesin crebram inanis est, opii vices in delendo vitioso isto ventriculi sensu agit (Verryft *l. c.*). Queritur tamen Cullen (*Treatise of the Mat. med. vol. 2. p. 78.*), licet multis medelam vomitus attulerit, haud paucos tamen spe excidisse; quin iis casibus, in quibus redundantia bilis subsuit. -- Cholerae obicem ponere, sæpe exploratum est, & in hac simul cum evacuantibus torminum sævitiam frangit, bilem corruptam emendat, motus præternaturales sopit, & vires erigit. Nautis drachma dimidia ad duas pulveris omni trihorio vel quadrihorio data (Jonhson apud Percival *l. c. pag. 6.*). Aliis sufficit in hoc morbo minor dosis decem (Makittrick *de febre Ind. occid. maligna flava in coll. diss. Balding. vol. 1. p. 143.*), quindecim, vel viginti granorum, in cochleari uno vel altero aquæ Cinnamomi vel Menthæ simpl. (Gardiner *on the animal economy, p. 347. sq.*). Profruit in cholera ex eodem fonte orta, post præmissos lapides cancrorum cum succo Citri eandem adhibere (*Vecko-skrift för Läkare, vol. 2. p. 77.*). -- In hisce morbis sanatis prout manifesta sæpe bilis vitia præsto fuerunt, ita in febribus biliosis ipsis salutem affert. Laudatur connubium tartari vitriolati & quidem utriusque ad grana quindecim, vel viginti (Percival *l. c. p. 9.*); evacuantibus præmissis nihil efficacius est ad nauseam & vomitionem sedandam; & etiam si remissiones manifestæ sint, longe tutius exhibetur in hisce quam cortex Peruvianus, & efficaciter bilem corrigit, ventriculum roborat & vires restaurat (Haygarth apud Percival *p. 10.*).

Absentibus quoque vitiis, quæ dixi, bilis & spasticis con-

strictionibus, stomachicum primi ordinis considerandum est, languente vigore ventriculi & primarum viarum indeque proficiscentibus cibi appetitus iactura, concoctione læta, flatibus, nausea. Placuit simplex decoctum aqua factum, cochleatim pluries sumptum (*Selle Handb. d. med. Prax. p. 683.*), item pulvis ejus aromatæ quodam commixtus, vel infusum vino Maderaico paratum; deficiente autem bile, miscela pulveris cum felle bovino pilularum forma ægris consultum est (*Percival l. c. p. 12.*).

5.

Pharm. IKAN Radix.

Ex speciminibus, quæ coram habeo, descriptionem Radicis exarare licet. Sunt hæc ovato oblonga, nonnihil compressa, utrinque attenuata, magnitudine nucis olivæ, vel paullo exiliora, altero extremo desinentia in filum tenue duorum supraque pollicum, quod videtur fibrilla esse. Epidermide externe obducuntur ex luteo grisea, rugosa, arcte adhærente parenchymati, interne duro, corneo, subpellucido, quod media parte comprehendit similem radicem contiguam, cuticula sua limitem denotantem. Bulbus videtur radix quasi ex orchidea planta, & simili modo inter dentes commansa sese habet, & diuturniori ibidem mora mucilaginis aliquid exundat. Bulbulum tamen innatum majori in radice Saleb saltim non conspicio. Odoris expers, nec equidem aliquid acre illi inesse sentio. In provincia Chinesis Suchuan, ex qua provenit, planta crescere fertur (*Hagen Ieberbuch der Apothekerkunst, ed. 2. p. 386.*).

De morbo, in quo adhibeatur, nihil habeo, quod tradam. Servant modo pharmacopolæ nostri radicem inter rariora exotica.

6.

Pharm. LOPEZ s. LOPEZIANA Radix.

Nomen duxit a Joanne Lopez Pigneiro (Juan Lopez Pignerio) Luhtano. Prima de hac radice narratio mihi obvenit apud Franciscum Redi (*Experimenta circa varias res naturales, p. 138.*), nisi illi coævus censendus Semmedus (*Hist. variorum simplicium exoticor. p. 40*), de quo dubio supra (p. 78.) dixi, qui hanc quoque radicem significat. Redio teste in provincia Zanguebar Africæ in ripa fluminis

nis Cuama Lopezius hanc radicem invenit. Ex alia relatione Asiam patriam habet, & ex Goa in insulam Malaccam, indeque Bataviam transfertur (Gaubii *Advers. varii argument. p. 80.*); alius iterum edixit, Malaccæ insulæ propriam esse, mutuoque commercio tam Goam ad Lusitanos, quam ad emporium Batavorum Indicum pervenire (*l. c. p. 89.*).

Ex arbore originem traxisse, visu facile cognoscitur; nec videtur ex arbusculo, ut quidem cl. Redi indicatum, colligi, quum aliquando ramos insignis crassitie repræsentet. Proletarie valde hactenus modo arbor descripta est (apud Redi), ut soli radici inhærere necesse sit. Hæc ipsa inter Europæos medicos non nisi ab anno inde 1771. inclaudit, quo Gaubius illam ex tenebris suis protraxit, & propria & aliorum medicorum in Belgio degentium experientia pretium ejus constituit. Jam & in officinis largius instructis copia illam ægris præcipiendi exstat, per Belgas in Europam transecta.

Servantur bacilli diversæ longitudinis, octo adeo vel novem pollicum, crassi pollicem unum, imo duos, sæpe exiliiores, lignosi, quorum lignorum colorem stramineum præ se fert, leve & transversim dissectum, porosum est, excepta medulla, quæ durior, densior & ex albo subrusa comparet. Cingitur hoc cortice fusco, tegmine molli, spongioso; luteo, per strata obsito. In quodam mihi obvio specimine supra lineam illud crassum deprehendo. Non multum ad notitiam ejus confert figura cl. Redi (*l. c. p. 138.*). Bacilli exiliiores præstant crassioribus virtute. Odoris expers est, & saporis pariter ad judicium Gaubii (*l. c. p. 90.*); equidem tamen amaricantem inveni, manifestius autem in pulpa spongiosa corticis externa. Perquam amaram perpetuam Redi facit.

Neque decoctum aqua factum, quod flavi coloris, nisi modicam amaritiam prodit. Salis essentialis quædam indicia adsunt, tam in hoc decocto, quam in tinctura, quæ fuscam colorem habet, & abstracto spiritu vini, balsamici aliquid ardentis saporis, quasi opii amaricantis, prodit. Solutione vitrioli martis non fuscatur decoctum (Conf. cum Gaubianis experimentis *l. c. p. 90. sq.* alia ejusdem naturæ & eventus cl. Josse in *Hist. de la Societè de Medecine, tom. 3. p. 246.*). Nihil neque sensuum exploratione, neque chemico scrutinio dicto detegitur, ex quo divinari possit egregia in sistendis alvi pertinacioribus profluviis efficacia. Nempe hæcce est, quæ hodiæ attentionem medicorum suscitavit. Nullam enim fidem meretur ejusdem contra morsus vel puncturas animalium venenatorum olim prolata laus, vel in febribus intermittentibus extin-

guendis item vulneribus consolidandis pristinum præconium (V. Redi *l. c.*). Verior modo indicata virtus Indis quoque nota hodie est, qui ipsi radicem super porphyrite cum aqua contritam in alvi profluviis ægris propinant.

Hanc exhibendi illam rationem in lienteria pertinaci & diarrhœa cum successu amplexus est Gaubius (*l. cit. p. 79. sq.*), quem nunquam radix fesellit, nisi in sene decrepito, viribus exhausto, & fluxum cœliacum perpesso. Imo profuit illi radix in diarrhœis tabi pulmonali supervenientibus, quin consummata phthisi alvum coercescit (*l. c. p. 82.*). Æque felici eventu experti sunt eam cll. inter Belgas medici De Monchy, Boude, Wynsen & Patyn, quorum interpretem Gaubius agit. Ille quidem præprimis in diarrhœa colliquativa phtylicorum reliquis omnibus eam præfert (*l. c. p. 83.*), quod & præter Gaubium cl. Patyn (*l. c. p. 36.*) confirmat, quin præsentibus jam aphthis mali moris. Sic diarrhœam habitualement radicem in decocto panis cum pauco vini remixto compescuit (*l. c. p. 84.*). Æque prodest puerili ætati (*l. c.*), quam senili (*l. c. p. 87.*), & nominatim diarrhœæ puerperarum syptomaticæ accommodata est (Verryst in *Verband. door de Hollandsche Maatschappye der Weetenf. vol. 21. p. 7.*). Habet etiam hanc non spernendam vim, quod cortex Peruvianus si alvum laxet, suo additamento diarrhœam inde enatam compescat, & sic beneficio corticis frui ægrotum permittat absque subsequa alvi obstructione (*Id. l. c.*). Mira celeritate effectum suum exserit, ut sint, quibus a paucis modo dosibus turbæ jam notabiliter sopitæ, & frequentes dejectiones alvinæ ad paucas redactæ fuerint (Gaub. *p. 84. sq.*).

Datur opportune in pulvere sive syrupo, sive mucilagine aut apto electuario in pilulas efficta, dosi granorum quindecim ad triginta, ter quaterve de die. Febris si abest, vel stomachus torpet, spiritus vini cochlear exiguum superdari poterit. Tincturæ quoque locus est, scilicet ex radicis drachma sesquialtera, spiritus vini unciis duabus cum semisse, cujus ter de die cochlear exiguum, pauco vino rubro dilutum, ingeritur. Haud exiguum emolumentum quoque spondet decoctum aquosum, modo digestio præcesserit.

Semmedus pro suo more multas fide destitutas vires illi adscribit, ex quibus hic modo recenseo, miraculi instar curare a vipera commorsos, scilicet ita, ut vulnereretur vertex capitis lanceolata, & plagæ paucillimum pulveris ejus applicetur (V. *l. c. p. 40. sq.*).

7.

Pharm. MATALISTA Radix.

Hujus specimina in officinis vulgo occurrunt in orbiculos mox crassiores aliquot linearum, mox tenuiores dissecta. Amplitudo pariter variat, nam sunt, qui diametro pollices quinque excedunt. Externe superficiem cineream valde rugosam formant, interne albidiora comparent, & undas concentricas effingunt, & hinc inde aliquando porosa conspiciuntur, ut fere erosionem a vermibus suspicareris, nisi major adesset regularitas. Substantia mediocriter compacta & notabiliter ponderosa. Negligitur hodie omnino.

Stirpem Americam inhabitare lego, ubi non additum, radicem alvum purgare, debilius Jalappa, paullo fortius Mechoacanna, dosi drachmarum duarum (Vogel *Mat. med.* pag. 240).

8.

Pharm. TIMAC Radix.

Caribæis dicitur Timac, Hispanis Liane a coureux. Quæ de hac novimus, debentur medico Gerard, qui eandem in insula St. Dominge in hydrope utiliter tentavit, & Regiam societatem medicam Parisiensem de successu certiorrem fecit (*V. Hist. de la Société Royale de Médecine, tom. 1. p. 341.*). Numquam eam vidi, nec iste descriptionem ejus concinnavit. Censetur Aurantiis vel Terebinthis congnatione jungi. Deest hætenus in pharmacopoliis.

Decoquantur radicis unciam duam in tribus pintis aquæ (= lib. vj. civil.), cujus decocti ægri primis diebus vitra tria ingerunt (= unciis quatuor cum semisse circiter); augetur dosis quarto die, & si æger fortioris naturæ est, additur uncia una rasuræ Guajaci, aliquot grana Scillæ & paxillum Canellæ, ut potus aromate imbuatur.

Accedat oportet nova experimentorum series.

II. CORTICES.

9.

Pharm. ANGELINÆ Cortex.

Arbor hujus corticis procera est, insulæ Americanæ Grenada incola. Anno 1785. Chirurgus Grieve ibidem commorans in Scotiam (Vid. Duncan's *Medical commentaries*, vol. 9. p. 365.) virtutem ejus anthelminticam perscripsit. Explorata hæc fuit ab eo in infantibus dysenteria verminosa correptis, quæ multis antea exitio fuit. Corticis hujus unciam quatuor in quartis tribus (= lib. vj. civil.) aquæ coquebantur, donec duæ superessent. Hujus decocti mane cochleare majus infantibus ingestum, biennio minoribus, & sesquialterum, vel duo, infantibus hac ætate majoribus. Abstinendum ab omni potu ciboque ad meridiem usque. Tormina excitat, qualia subinde a Jalappa. Subsequente die opus purgante est. --- Sic stupenda vermium caterva per alvum eliminatur. Lumbricorum ratio nominatim videtur habita esse.

10.

Pharm. ANGUSTURÆ Cortex.

Aliis scriptura corticis *Augustini* placet (*Cötingische Anzeigen* 1790. n. 4.), quæ aliam patriam, scilicet urbem St. Augustin, in Florida orientali sitam, assignat. Quantum constat, prior rectior est, ex Angustura Americæ australis, unde Hispani illum in insulam Trinitatis (Trinidad) transvexerunt. Ex quam arbore proveniat, nondum evulgum; ex specie *Magnoliæ* esse conjectura tulit (*Littera Londino scriptæ in Braunschv. Magazin* 1790. n. 5. p. 74.), & ulterior divinatio ex *Magnolia glauca* L. (Brande in *Hannöv. Magazin.* 1790. n. 15. p. 235. sqq.). Nuperrime (ex litteris cl. Brande in *Hannöv. Magazin.* 1790. n. 69. p. 1099. sq.) tamen momenta quædam probabilia suadere visa sunt, ex abyssinico frutice *Wooginoos* in Abyssinia dicto, s. *Brucea antidysenterica* Jo: Frid. Mill. 36. *coloured Plants*, tab. 25. ; quæ eadem est ac *Brucea ferruginea* (L'Heretier *sirp. nov. tab.* 10. Aiton *Hort. Kewens.* vol. 3. pag. 397.), peti. Descriptio enim corticis, quam Bruce (Tra-

(*Travels to discover the Source of the Nile, vol. 5. p. 70.*)
de dicta planta præstitit, congruit cum ista corticis Angu-
sturæ, & ipse ille agnovit, convenire utrumque; & cor-
tex fructus vivi in horto Kewensi obvii, in plerisque quo-
que convenit.

Primam ejus cognitionem dederunt anni 1788. altera par-
te medici duo insulæ Trinitatis, cl. Ewer & Williams,
litteris Londinum missis, & insertis periodicæ descriptioni
(*London medical Journal 1789. P. 2. p. 154. (9.)*), quarum
copia ibidem facta adolescente anno 1789. & nunciatum,
Londini suppetere eam corticis quantitatem, quæ experi-
mentis sufficeret. Sensim quoque per alia pharmacopolia di-
tiora cortex hic distributus fuit, nec deficit in nostris.

Affertur hic cortex fructis convexis, diametri circiter
sesquipollicis, vel minoris, longitudinis plurium ad sex pol-
licum, lineam circiter dimidiam crassi. Epidermide albida
inæquali vestitur substantia luteo bruna, dura, firma, nec
in fibras discernenda. Pulvis, in quem contunditur, flave-
dine Rhabarbarum fere refert. In lingua amaritiam mox
prodit cum aromate, quod diu calorem in lingua relinquit.
Odor recentis ingratus describitur, cujus vero nullam ve-
stigiū reperio in sicco præsentē. Tam aqua, quam spiri-
tus vini tingitur infundendo colore pallide aureo. Aqua ni-
hil nisi amaras partes eruit, spiritus vini autem aromati-
cas siml. Ex corticis uncia una alcohol vini digestionē
drachmas duas extracti resinosi primi, valde amari, eruit;
aqua autem ex eadem quantitate decoctione extracti gum-
mosi circiter drachmas tres cum semisse, paullo minus ama-
ri; infusione autem extracti scrupulos quatuor, quod cla-
rum est, & saporis fere ejusdem, ac sal Chinchinæ (Heyer
in *Braunschm. Magazin, l. c. p. 76.*). Decoctum ejus vide-
batur pulmones vituli contra putredinem paullo diutius tue-
ri, quam decoctum corticis Peruviani (*ibid. p. 78.*).

Pauca hæcenus experimenta, publici juris facta, virtutes
ejus uberius enucleant. Multum vero jam promittit sapor.
In insula Trinitatis adhibetur omnibus casibus, quibus cor-
tex Peruvianus alias opportunus est; qui antistare in eo
illi ibidem creditur, quod minori dosi idem præstet (*Lon-
don medic. Journal, l. c. p. 155.*). Hæc laus ad febrem
intermittentem inprimis spectat, in qua plerumque sex aut
octo doses suffecerunt; quin unica aliquando sufficit (*loc. c.
p. 159. 161.*). Modice intra usum alvus lubricatur. Exi-
mia ista febrifuga virtus etiam Londini in tertiana confir-
mata, plusculis pulveribus ponderis granorum quinde-
cim datis (Brande in *Hannöv. Magaz. 1790. pag. 238.*).
Suffecerunt drachmæ duæ, vel tres, etiam pertinacissimis
cujuscunque generis, dum post evacuationem præmissam

quindecim ad viginti grana omni trihorio darentur; & in quartam quinque mensium doses duodecim, quarum singulæ grana quindecim continerunt, perfectam sanationem effecerunt (Idem in *Hannöv. Mag.* 1790. p. 1104.). --- Similis potestas sese exferuit in affinibus periodicis quibusdam morbis, scilicet deliquio animi periodico, cephalalgia & odontalgia ejusdem naturæ (Conf. Brande in *Hannöv. Mag.* p. 238. item Idem in *Lond. med. Journ.* 1790. p. 41.). --- Valuit & in febribus insigni debilitate & labe primarum viarum junctis. --- In febre putrida casu singulari antisepticam vim vel fomentatione externa declaravit (*Lond. med. Journ.* 1789. p. 146.).

In diarrhœis & dysenteriis Nigritis frequenter in insula Trinitatis exhibent (*l. c.* p. 159.). Nec fesellit Europæos usus in hisce malis (Brande in *Hannöv. Mag.* 1790. p. 238. 1103. item in *London med. Journ.* 1790. p. 44. item Anonymus in *Crell's chem. Annal.* 1790. vol. 1. 248.), omnique casu conducit, quo laxitas & atonia subest. Concinne præmittuntur per alvum vel os purgantia, subsequente ejusdem infuso (Brande *Hann. Mag.* *l. c.* p. 238.). Non tamen in diarrhœis colliquativis videtur tutus. Omnia conveniunt, in stomacho roborando & viribus digestionis restituendis valere eximie.

Protegit etiam in habitu scrophuloso & in eruptionibus cutaneis, quæ vulgo scorbuticæ dicuntur (Brande in *Lond. med. Journ.* 1790. p. 45.).

Pulvis corticis a granis decem ad viginti pro dosi capitur, a qua proxime dicta tamen delicatioris unq vel duplici casu nauseam contraxerunt, ut itaq; minores doses ventriculo magis amicæ sint, & gratum caloris sensum afferant. Extractum a granis quatuor ad octo exhibetur. Decocti aquosi, ex pulveris drachma una cum aquæ unciis quatuor parati, unciam vel sesquiunciam fert æger ter vel quater de die. Gratius sumitur decoctum ejus vel infusum additamento leviter aromatico: octo scil. unciis liquidi (ex tribus vel quatuor drachmis corticis pro aquæ unciis sexdecim præparati) additur Syrupi corticum aurantium uncia dimidia & tincturæ Lavendulæ compositæ drachma una (Brande in *Lond. med. Journ.* 1790. p. 40.). Tincturæ, ex corticis uncia una & spiritus vini unciis sexdecim, drachma una pro dosi concedi potest. Doses experientiæ cl. Brande debentur.

Nisi conjectura fallat, in fidem virtutis antidysentericæ ipsum exen plum cl. Bruce (*l. c.* p. 71.) in medium proferri potest, qui cortice Wooginoos, ad cochleare exiguum pro Thea bis quotidie cum lacte camelino ingesto, subjuncto mane cyatho infusi corticis cum lacte eodem calido,

se a dysenteria liberavit, aliisque etiam tam pulvere, quam infuso aquoso & tinctura spirituosa præsidio fuit.

II.

Pharm. BELA-AYE Cortex.

Nomen præfixum gerit arbor in Madagascar in montibus decem miliaribus a mare remotis. Cortex ejus hæcenus nonnisi observationibus cl. Sonnerat, per cl. Mauduyt evulgatis (in *Mem. de la Soc. R. de Medec. vol. 3. p. 689.*), in ea qua vivimus plaga innotuit. Neque proprio nec alieno ausu mihi suppetiit characteres ejus proponere.

Indi corticem addunt potulento cuidam ex arundine saccharifera parato, Tok ab illis dicto. Hujus vero loci præprimis est ob vim in alvi profluviis cognitam. Ipse Sonneratus in India eo infuso capto dejectiones cruentas (flux de-sang), quibus laboravit, sopivit, item plures alios, qui per duos vel tres annos easdem sustinuerunt. In hisce videtur malum hæmorrhoidum potius cruentarum, quam dysentericæ nomine insigniendum esse.

Hujus in pulverem redacti post præviam alvi purgationem exhibentur grana viginti quatuor, mane in cyatho infusi theæ vel pauxillo vini, & toridem grana vesperi. Exactis diebus septem aut octo, augenda dosis, ejusque grana triginta sex mane danda, ad perfectam curationem usque. Repetita Parisiis experimenta eodem successu. Diarrhæis diuturnis & contra alia rebellibus mederi ibidem pariter contigit.

12.

Pharm. CORTEX CHINÆ vel CHINCHINÆ REGIUS s. CORTEX CHINÆ FLAVUS.

Hic cortex hæud ita pridem sub priori nomine Londino petitus. Patriam ignoro; sed mense Junio a. 1790. quum Francofurti ad Mœnum versarer, specimina vidi apud expertissimum pharmacopolam Salzwedel. cui & horum unum debeo, dein quoque in pharmacopolio Wisbadensi. Carum pretio adhuc vendebatur, & quidem ab aromatariis Francofurtensibus, fratribus Ettlring, libra una thaleris sexdecim.

Cortex hic constat frustis subplanis, digitum circiter longis, pollicem latis & lineam crassis. Color ferrugineo flavus

vus est. Extrinsecus magis ad ferrugineum inclinatus, ex epidermide tenaciter cortici intexta, quam in superficie interna. In fractura, quin & superficie, fibrillosus apparet. Discerpitur facile digitis, imo in pulverem conteritur flavum. Sapor intense amarus cum leviori adstrictione.

Francosurtani aliquot medici in intermittente febre superiorem longe vi vulgo adhibitis corticibus reppererunt.

Non dubito pro eodem illum habere, quem mihi nuperime mittere placuit per Ill. L. B. Ab Asch sub nomine *Corticis Chinæ flavi*; qui tamen nonnihil ponderosior & compactior mihi altero visus est; facie tamen illum referens, nec amaritie illi cedens.

Opus erit confusionis vitandæ causa in posterum hunc corticem Chinæ *regium flavum* dicere, quum Amstelodami cortex aliquis nomine corticis Chinæ regii nuper venditus fuerit pretio florenorum quatuordecim pro libra una, qui ex speciminibus a me visis in omnibus refert corticem Peruvianum rubrum, modo quod nonnihil pallidior rubro sit. Retulerat de hoc cl. A Theuessink (in litt. ad cel. Blumenbach d. 25. Aug. 1790.) Regium dici, quod usui familiæ Regiæ Hispanicæ destinatus sit, & superiorem longe vulgari cortice Chinchinæ virtute esse, ex propriis experimentis. Ferrugineum potius colorem, quam flavum, gerit.

Meminerunt quidem corticis in regno Peruviano obvii, cujusdam flavi De La Condamine (*Mem. de l'ac. R. d. sc. de Paris* 1783. p. 228.) & Josephus de Justieu (*Hist. de la Soc. R. de Medecine* 1779. p. 253.), & flavescens (Yellowish s. Cascarilla amarylla) Arrot (*Philos. Transact. vol. 40. p. 81. sq.*). Sed ex descriptionibus eorum non ex enucleari notæ possunt, quæ in hunc quadrent.

Pharm. CORTEX CHINÆ vel CHINCHINÆ SURINAMENSIS.

Nomine corticis Chinæ novi misit cl. A Theuessink Haga-comitum ejus specimen ad cel. Blumenbach, quod una cum litteris (d. 25. Aug. 1790.) lustrare mihi concessum. Ex colonia Belgarum Surinamensis transfertur hic cortex. Specimen præfens spithamam longitudine, digitum diametro, lineam dimidiam crassitie æquat; fere tubulosum est, vestitum epidermide profundius & sordide bruna, hinc inde cinerea, lineis prominulis longitudinalibus notata. Parenchyma pallidius brunum in festucas fragiles discerpi se patitur. Sapor ejus intense amarus, ut in iis febribus in-

intermittentibus conducere videatur, quæ amaris potissimum cedunt. At specificum nihil inest, & vulgari cortice longe in hisce superatur (A Thuefink).

14.

Pharm. JUBABÆ Cortex.

Fragmenta coram habeo, aliquot pollices longa, vel minora, corticis fragilis, pallide bruni, convoluti & flexuosi, item subinde ramosi, vel per longitudinem dissecti ex ramis, ut videtur, mox angustioribus, mox crassioribus, e. c. diametri duarum linearum, deglubiti. Epidermide rugis longitudinalibus distincta, grisea, vestitur, cui quæ subjacet pars corticis profundius bruna est, quam parenchyma, quod albidum est. Ex India transvehi dicitur.

Comparari video (in Spielm. *Pharm. generali* p. 126.) quoad saporem odoremque cum Vanigliis. De odore, etsi debiliori, id largio: præcipue si manu incalescit; non de sapore, qui mihi modo amaricans est.

Vis nervina jactata & ratio, cur Vanigliis substituta fuerit, aliis documentis (l. c.) comprobanda restat.

15.

Pharm. MASOY Cortex.

Innotuit Rumphii litteris a. 1680. ex Amboina exaratis (Vid. *Misc. nat. curios. Dec. 2. ann. 1. Obs. 22. p. 55.*). Provenit in Nova Guinea, ejusque occidentali parte, quæ Onim dicitur.

Tenuis est, fere planus, coloris cinnamomei obscurioris, cortice (nonne epidermide?) griseo striato tectus, suaveolens, saporis dulcis cui gratum Cinnamomi aroma immixtum. Atque hæc fere Spielmanni (*Pharm. gener. p. 141.*). Nam mihi non suppetunt; nec Dale (*Pharmacolog. p. 378.*), qui eam receperat, notas ulla in medium profert. Indi eo trito & in pulvem cum aqua redacto inungunt corpus tempestate frigida & pluviosa, quoniam calefacit, tormina ventris sedat & gratum odorem spirat (Rumph l. c.).

Destituuntur eo nostræ officinæ pharmaceuticæ.

16.

Pharm. POCGEREBÆ Cortex.

Exempla hujus nuperrime (a. 1790.) mihi misit L. B. Ab Afch. Hactenus enim modo pauculis istis, quæ de eo tradiderant paucissimi de materia medica libri, mihi acquiescendum fuit. Jam possideo fragmenta a diametro pennæ anserinæ ad pollicarem crassa, quorum crassissima lineam assequuntur, convoluta, passim ramosa, bura, ponderosa, compacta, mox distorta, mox rectiora. Externe hæc sunt rugosa, in quibusdam speciminibus annulata, epidermide tenaciter affixa & profundius bruna, quam substratum parenchyma. Adstrictionis & salsedinis subaluminosæ mitem sensum mihi in lingua excitat; in junioribus speciminibus amantorem levem quoque animadverti; nares vero nullo modo ferit.

A. 1758. (Vogel *Mat. med.* p. 295.) notatum, ex America aliquot annos antea translatum fuisse, nullo sapore instrui, aut alvi fluxus egregie sistere, eoque sine Americanis acceptum existere. Additur Parisiis quoque vim in diarrhæis, dysenteris & fluxu hepatico confirmatam, & tres uncias adulto sufficere, & intra biduum morbum tolli.

Rosionum a vermibus crebra vestigia, quæ in speciminibus deprehendi, præcipue crassioribus, de neglectu hujus corticis hodierno testantur.

III. L I G N A.

Pharm. Lignum ALOËS s. AGALLOCHI VERI; CALAMBAC; ASPALATHI.

Junctim propono hæc ligna, etsi nondum omnino evictum, an ejusdem arboris progenies sint. Aloexylum Agallochum vocat cl. Laureiro (*Flor. Cochinch. tom. 1.*) arborem, cui lignum Aloës & Calambac adscribit, & ad plantas decandras refert. Excoecariæ Agallochæ L. lignum tamen genuino Agallocho tam prope venit, ut loco hujus vendatur. Quin præparatione a Sinensibus refert Agallochum optimum, quod Calamba v. Calambac nomine insignitur

gnitur (Rumph. *Herb. Amb.* vol. 2. p. 238., quod repetiit Houttuyn *natuurlykt Historie*, vol. 2. P. 3. p. 480.). Agallochum spurium vocat Rumphius. Huic arbori Moluccanæ insulæ præcipue patria sunt. Quæ ab aromatariis emuntur, vel inter cimelia collectionum rerum naturalium ostenduntur, exempla, sub diversis istis nominibus, differunt quidem subinde colore, duritie aliisque notis; sæpe tamen eodem redeunt. Quæ de vero Aloës & Calambaci ligno narrantur, non in quavis arbore reperiri &, id quod in eo præcipuum est, resinofam materiem, odoris, post exsiccationem ligni, gratissimi, colligi in cavis internis, erosione quasi enatis (Garcias Ab Horto in *Clus. exoo.* p. 172. sq. Kämpf. *Amoen. exot.* p. 904.); hæc & de Excoecariæ ligno valent, quod Agallochum verum imitatur, adeo ut istud quoque suffimigiis inferviat. Odore arbor genuina initio desinitur, morbosa autem mutatione eundem adsciscit, qua ipsa partes resinofæ peculiaribus locis stagnant, & arbor sensim perit, ante quod tempus eam cædere, operæ pretium non est (Laureiro).

Selectissimum itaque lignum Aloës dicitur *Calambac*. Rarissime hoc ob insignem valorem in Europam pervenit. Hinc inter pretiosissima munera, a rege Siamensis Galliæ Regi, Ludovico XIV. oblata, ligni Calambac portio numerabatur (Savary *Diët.* vol. 1. p. 93.). Auro suppar censetur vel duplo s. triplo argenti ponderis in China venditur (Rumph. in *Misc. nat. cur. Dec.* 2. *Ann.* 3. p. 74.). Memini, fragmento mihi a B. Ottone A Muncchaulen olim moneri dato generosissimum virum adscripsisse, esse partem frusti digitum longi, pro ducato aureo a se empti. Possideo majora, minora, ejus fragmenta, in quæ quadrant characteres optimo Calambac adscripti. Præfertur nimirum nigricans, cinereis venis percursum, plurima resina prægnans (Garcias Ab Horto *l. c.*). Nodosa varia specimina offendit, ut inde videatur assertio Kämpferi firmamentum obtinere, circa nodos resinam colligi. Præsto est frustum, quod una parte putredine quasi excavatum cernitur, & in fovea resina rubicundo bruna repletur. Optima nota præstantiæ ligni est, quod igne accensum multum humoris exsudet; falluntur, qui eam inde dijudicant, quod in aqua coniectum fundum petat, nam selectissimum aliquando natat. Quidam pretium quoque a magnitudine frustorum dijudicant. Aliud criterium hoc indicatur, quod vitro fortius affricum, vestigia resinofa relinquat, quæ nec aqua, vel saliva, vel oleo expresso, nec lixivio alcalino, abluî sese patiuntur, sed tantum spiritu vini (Bergius *Mat. med.* p. 904.). Sapor ejus resinoso amaricans est, nec ipsam resinam valde amaram inveni; a colore igitur, quo refert Aloën succo-

trinam

trinam potius, quam a sapore, nomen ligni Aloës petatum videtur. Venale lignum Aloës vel Agallochi vario gradu a dicto defleat.

Nolo memet in antiquitates horum lignorum demittere, quum prævideam, me in hac indagine subtilitate Garciae Ab Horto victum iri, qui ipse effata Dioscoridis, Plinii, Arabum, inter sese comparat & dijudicat.

In Malacca, Cambodia, regno Siamensi & Sinensi, aliisque Indiæ locis reperiunda arbor est, ad cujus lignum quærendum mercenarii sylvas adeunt, vetustissimas arbores & carie scædas prostratasque findunt, & ex hisce fragmenta resinosa eximunt (Vid. Rumph. l. c. p. 29. & Kämpfer.)

Fateor, ex apparatu medicamentorum facile lignum Calambac omitti posse. Attamen in potu halitum oris corrigere, stomachum heparque roborare, dysenteriam sedare &c. quidam censent (Paludanus, nota ad Lin. Schoten *Hist. de la navigation aux Indes orient.* p. 126.). Pulvis quoque ad scrupulum captus in cholera prodesse referunt, item ascarides puerorum necare (Bont. *Hist. natural. & medic.* p. 43.). Ditiorem est, sphæulas proprecibus ad numerum recitandis inde effingere, ut subinde factum (Clus. *exot.* p. 173.). Maximum autem hujus ligni impendium est pro suffimigiis in terris orientalibus, quo ipso utuntur in sacrificiis, aulisque (Bontius). Imo magnates Sinæ & Japoniæ vix ullum convivium celebrant, quin, ut magnificentiam affectent, hocce pretioso suffimento multum aeris prodigant (Kämpfer.). Eo etiam in festucas dissecto & in acerram coniecto, advenis appropinquant, honorem testificaturi & vires totius corporis restauraturi (Demagnet *Nouvelle Histoire de l'Afrique Franc.* tom. 2. p. 153. sq.). Turcæ subinde Tabacum futuri ejus festucam in caput fistulæ immittunt (Ex litt. L. B. Ab Afch a. 1778.).

Lignum *Aspalathi* distincte quasi ab alia arbore a quibusdam, ut Dale, Geoffroy, Alston, Linne' proponitur. Describitur a cl. Dale (*Pharmacolog.* p. 379.), quam & alii secuti sunt, bituminosum, Ligno Aloës laxius & crassius, pallidius, saporis amaricantis pinguis & resinosi odoris debilioris. Ut discernatur a ligno Aloës, notat cl. Bergius (*M. m.* p. 905.), majoribus *Aspalathi* Lignum frustis obtinere, odorem ejus fragrantem non esse, fumum minime gratum spargere, ponderosius esse magisque æquale, colorem obscure fuscum præ se ferre, nec vitro affictum vestigia relinquere. Viribus suppar habetur priori, modo debilius. Ex India orientali ad nos transfertur.

III. GUMMI & RESINÆ.

18.

Pharm. Gummi AMMONIACUM.

Dolendum, de medicina efficaci & usitata tractatione carere iis momentis, quæ medicaminis cujusvis historię basis vera & fulcrum sunt, nempe neque constare, ex quonam genere vel specie hoc concrementum petatur; nec quomodo, vel ex qua parte eliciatur; nec quænam, vera ejus patria sit.

Umbellatę stirpi debere suam originem eatenus probabile est, quod illi intermissa compareant sæpe semina, Anethi semen referentia, ast nonnihil illo majora. Quodsi illud idem vere sit, ac Ammoniacum Veterum, cujus jam meminit Hippocrates & Dioscorides: in Africę ea parte nascitur, quę Aegypto ad occasum adjacet, & hodie regnum Barca nominatur, in quo delubrum istud inclytum Jovi Ammoni sacratum olim fuit. Per Turciam ad nos transfertur, item ex India orientali.

Occurrit vulgo magnis massis, duplicis coloris, dum in substantia flavescente grana lactei coloris (Amygdalas s. ungues varii illa dicunt) immerfa, sed cum altera unita deprehenduntur. Utraque pars opaca est, & utriusque superficies externa ex attactu aëris rufescere solet. Gravem fortemque odorem spirat, Galbano tamen gratiorem; saporem vero subdulcem & subamaricantem nauseosum edit. Calore digitorum mollescit, iisque adhæret. Frigore autem fragile. Funditur facile cochleari ferreo. Candelę admota ardet, spumescitque. Quo pluribus granis lacteis distinguitur, eo præstantius hoc gummi est. Hinc & hæcæ sola si segregantur, unde emergit id, quod Gummi amygdalodes dicitur, deputatione ejus non opus est. Quam ipsam alias requirunt arenę, lapides, semina, aliaque heterogenea admixta.

Non verum gummi, sed gummi-resina est, quę plus gummosarum, quam resinofarum partium continet. Quam amico connubio autem utręque jungantur, inde elucet, quod æque libenter fere hæc aquę ac spiritui vini auscultent. Ita ex gummi ammoniaci uncia una extracti resinosi primi drachmę sex eruntur; & ex eadem quantitate extracti gummosi pr. drachmę sex scrupuli duo cum semisse (Neum. *Chemie vol. 2. P. 2. p. 387.*). Aqua si teritur, in emulsionis

nis speciem seu liquidum lacteum resolvitur, quod tamen Paullo post copiam resinæ in fundum vasis demittit & clarum fit. Spiritus vini ab hoc gummi tingitur colore rubicundo luteo. Solvitur & triturationis ope aceto, vino, cerevisia. Nihil plane olei destillatione cum aqua erogat. Et exiguum modo odoræ partis ab aqua excipitur.

Resolvendi vi insigni instruitur. Et hæc quidem pituita pulmones gravante & tussim, raucedinem, respirationis difficultatem creante cognoscitur, quibus ipsis in malis screatus levat. Ideo in peripneumoniam notha opportunum est. Ita si sputa in inflammationibus pectoris moram trahunt vel supprimuntur, pectus liberat. Quin ipsis phthificis opportunum, si puris ejecto non succedit. Quando a stimulo nihil metuendum, elegans connubium est hujus gummi cum Oxymelle scillitico addita aqua destillata & syrupo. Liquida forma in universum placet in pectoris affectionibus. Vereor, ne ill. Cullen (*Treatise of the Mat. med. vol. 2. p. 309.*) justo timidior in administrando eo in scopum expectorantem, calidam ejus naturam accusans. Commode quoque in obstructionibus viscerum usurpatur, in quibus forma pilularum solum, vel in miscela aliorum efficacium, ut extracti Taraxaci, vel amari cujusdam, saponis, antimonialis, &c. adhibetur, dosi scrupuli, vel majori. Largius sumptum alvum movet.

Non minoris præstantiæ est in tumoribus, qui emollientibus & solventibus, cum leni stimulo junctis, opus habent; id quod de tumoribus frigidis valet, nam in calidis non conducit. Varia ideo emplastra officinarum intrat. Quoniam vero hæc magis composita sunt, tanto manifestior ejus vis elucet, dum modo gummi ammoniacum aceto solutum applicatur. Hocce gummi, aceto scillitico subactum, & in emplastrum densatum, intra quatuor hebdomades fungum articuli in genu sinistro, auctore Clossio, dissipavit (Plenk *Mat. chir. p. 153.*). Ita rigiditas manus post fracturam radii eodem disparuit (Schneider in *Richt. chir. Bibl. tom. 7. p. 605. sq.*). Simili emplastro, ad quod vero solum acetum vini adhibitum, crassius corio superdato, & per duodecim dies una serie relicto, dein pro ratione necessitatis repetito, cl. Evers (*Bemerkungen und. Erjaibr. d. Wundarzn. p. 112. sq.*) pluries fungum articulare s. hydrodem genu curavit; quum demeretur emplastrum, semper copia lymphæ exfudasse apparuit. Ganglia & metastatici tumores variolarum æque feliciter hacce medela dissipantur (Id. p. 115.). Unguento vero ex gummi hocce & aceto scillitico, ter de die inuncto, præmissa quavis vice suffragio ex bacis Juniperi, tumor insignis albus genu, ex cautia arthritica enatus, binis exemplis evanuit (Michaelis in

Biblioth. cit. tom. 6. p. 146. Fieliz l. c. tom. 7. p. 778.) In commoda miscela adeo hoc gummi ad discutiendos tumores cysticos valet (*Girard Lupiologie. Richt. chir. Bibl. tom. 3. p. 449.*).

Recentius emplatri ex hoc gummi & aceto viai beneficium in tinea capitis tollenda constitit. Quo sine vel ope corii crassius illitum applicatur, vel calide ipsi capillitio illinitur, superimposito dein corio, tandem mitra. Præcindi vel abradi autem prius debent capilli, & crusta unguento nutrita vel axungia porcina emolliari & auferri. Relinquitur emplastrum hoc per sex vel octo hebdomades. Videtur hac ratione liquidum tenax in bulbulis capillorum & folliculis sebaceis stagnans attenuari & ad exitum provocari (*V. de hoc cl. Evers consilium in Gött. Anzeig. 1790. n. 41.*).

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Gummi ammoniacum colatum *Pb. Lond. ed. 1761. p. 23.* Paratur solvendo gummi ammoniacum in aqua frigida & post colationem inspissando. Sic exiit vel purgatur quidam quisquiliis variis, sed iacturam odororum partium patitur. Hinc forsitan omisit hoc præparatum *ed. a. 1788.* Erit tamen, ni fallor, ex usu, quando exæstuationis ex hoc gummi subsequituræ metus exurgit.

Lac ammoniacum *Pb. Lond. 1788. p. 107.* Hodie solutio Gummi ammoniaci in simplici aqua destillata fit.

Pilulæ de ammoniaco *Pb. würi. p. 236.* Nimis compositæ; ob copiam Aloes, quæ dimidium fere constituit, aloeticæ potius dicendæ, hinc calidæ. Deprædicantur vi resolvente & incidente.

Emplastrum de ammoniaco *Pb. W. p. 59.* In tumoribus frigidis emolliendis & discutiendis omnino confert. In parotidibus post peripneumoniam dissipandis e re fuit, hoc emplastrum, quinta parte vesicatorii mixtum, applicare, imponendo desuper cataplasma emolliens; hac ratione in paucis modo suppuratio orta (*Quarin Method. mendend. inflamm. p. 92.*).

Emplastrum diachylon compositum *Pb. W. p. 63.* Empl. de cicuta *l. c. p. 60.* Empl. de meliloto *l. c. p. 67.* Empl. oxycroceum *l. c. p. 69.* aliaque emplastra; item pilulæ scilicæ, syrupus de ammoniaco, multaque alia composita pharmacopolorum, præcipue Germanicorum, gummi nostrum comprehendunt.

Pharm. BDELLIUM A. Gummi BDELLIUM.

Si Bdeillum Dioscoridis (*M. m. lib. 1. cap. 80.*) & Plinii (*Hist. nat. lib. 12. cap. 9.*) idem cum eo, quod hodie in officinis fervatur, est, ex arbore provenit. Id omne est, quod de origine scimus. Ex Arabia & India orientali petitur.

Massis transfertur solidis variæ magnitudinis & figuræ, fragilibus, fracturæ specificè aspera, coloris profunde brunni, hinc inde pellucidis, festucarum ex ramulis, membranularum, aliarumque vegetabilium partium, inquinamento fœdis; odoris haud ingrati, subfragrantis; saporis amari & leviter pungentis, calidique. Emollitur calore digitorum, dentibusque sub masticatione adhæret; flagrat admotum candelæ, etsi ægrius, odore balsamico, simulque crepitat, & liquidam materiem ex superficie exsudat, remanente carbone atro. Tentaminibus cum aqua vel spiritu vini factis elucescit facile, esse gummi resinam, & gummi ejus plurimam partem efficere. Nam aqua pro prima solutione adhibita, sibi vindicat extracti $\frac{1}{6}$; spiritus vini vero extracti spirituosi primi $\frac{1}{4}$ (saltim ad explorationem Neumannii *Chym. vol. 2. P. 2. p. 399.*). Solutio aquosa colorem glaucum præ se fert, spirituosam rubicundum. Destillatione aquam fragrantia sub imbut.

Vires ejus solent ad Myrrham a multis exigi, cui tamen multum cedit amaritie. Desuevit usus ejus nostra ætate, & vix unquam ore hodie capitur; qua via tamen sumptum olim instar deobstruentis, bechhici, diuretici, emmenagogi celebratum fuit. Externe subinde discutendi & emolliendi scopo adhibetur. Memoriam ejus servant emplastra varia obvia, e. c. Empl. diaphor. myrsichti, sticticum, opodeldoch, item unguentum Apostolorum &c., quæ quidem tantam sarraginem continent, ut inde dijudicari Bdeilli virtus nequeat.

Pharm. CARANNA S. CARANNÆ Gummi.

Tlaneliloca quahoiti (i. e. Arbor insanix) Caragna vocata Hernandez *Per. med. nov. Hisp. 1bes. p. 56.* Gomme Caranna Des Marchais *Voyage en Guinée & a Caranne* tom. 3.

tom. 3. p. 259. Palmæ species ad assertionem auctoris proxime dicti.

Ex cortice ejus vel sponte, vel eodem vulnerato, gummi hocce provenit. Transfertur ex nova Hispania aliisque regionibus Americæ. Oscitanter modo ejus meminit Monardes (in Clus. exot. p. 298.), qui illud, uti Hernandez, comparat cum Tacamahaca, sed liquidiorum vocat, & paulo post adglutinantem naturam illi adscribit. Quod forsitan a juniore ætate dependet. Caranna in officinis nostris obvia solida & fragilis est. Massis arte complanatis, variæ figuræ, reliquis foliorum Junci vel Arundinis hinc inde obtectis, ad nos pervenit, opacis extrinsecus, profundius brunis, interne pallidioribus, & quasi variegatis. Facile frangitur, superficie inæquall subnitente, vel digitis conteritur. Vidi tamen & specimina compaciora, viridi nigra, quæ sola sine dubio Spielmannus (*M. m. p. 312.*) ante oculos habuit. Saporis resinosi debilis. Accenditur flammæ admota facile, & ardet odore balsamico. Inter dentes non emollitur, nec compingi se patitur, sed arenosam naturam mentitur; salivam tamen tingit. Aqua tingitur eadem colore aureo, & extracti gummosi pr. eruit circiter $\frac{3}{8}$. Similem colorem spiritus vini inde contrahit, qui extracti resinosi $\frac{3}{4}$ fere evoluit. Prævalet igitur resina in ejus miscella. Accedit ad hæc partes oleum essentielle subtile, acre, aurantiaci coloris & fragrans, destillatione Carannæ cum aqua evolvendum (*Geoffroy Mat. med. Traité tom. 4. p. 35.*). Item sub inspissatione tincturæ spirituosæ exurgit oleum in superficiem aromaticum & modice amarum (*Lewis M. m. p. 179.*).

Hodie exolevit hoc gummi, quod olim externa applicatione ad tumores inveteratos solvendo, dolores tollendo, vulnera consolidanda, defluxiones revellendas efficacis censebatur (Monardes). Calore facile in emplastrum pro hisce scopis emollitur. Temporibus in patria applicatur ad odontalgiam tollendam (*Des Marchais l. c.*). Sufficit quoque ad corrigendum aerem.

21.

Pharm. GALDA Gummi.

Aliena unice luce hic uti cogor; nam gummi hoc ipse non vidi, raroque existat in pharmacopoliis, & paucissimi auctores de materia medica illud commemorant. Certe vix hodie amplius a medicis præcipitur. Variant insuper auctores

Stores in descriptione ejus; etenim e. c. alius (Büchner C. resp. Seelmatter *Dissert. de Gummi resinis Kikekunemalo, Look & Galda, p. 18.*) subgriseum describit, lactescens, friabile, lamellolum, inodorum, saporis fortiter amari & acris; alius (*Spielm. Pharm. gener. p. 100.*), extus nigricans, intus album, durum, odoris & saporis Elemi; adjungitur, inter dentes lentescere, ad flammam liquari, & ardens odorem haud ingratum spargere.

Nihil olei destillati erogat, sed aqua prodestillatione adhibita valde debilem modo odorem & saporem balsamicum suscipit (Büchner *l. c.*). Etiam hoc gummi-resina est, sed prævalet resina, nimirum gummi hujus uncia una extracti gummosi grana quindecim, extracti autem resinosi drachmas sex suggerit. Amarities supra commemorata extracto etiam inhæret, item acrimonia (*l. c.*).

Abhorreo a recensu virtutum conjecturæ tantum vagæ ex hisce judiciis superstruendarum, in quo *Dissertatio* academica citata prodiga est: scilicet prodesse in morbis variis, incidendo, humores deaurando, leniter alvum subducendo, & lotium movendo. Ex Gerhardi experientia (*l. c.*) profecit ad expectorationem puris in phthisi ex inflammatione levandam, & ulceris depurationem & consolidationem, præcipue forma electuarii cum melle rosarum. Sed de ejusmodi consiliis jam alibi judicavi. Alius (*Spielm. l. c.*) vim roborandi illi adscribit, qua de causa emplastra & unguenta intravit. Haud parum itaque iudicium de Galda variat.

Pharm. KINO Gummi s. GUMMI ADSTRINGENS GAMBIENSE
Fotherg. & Ph. Edinb. s. GUMMI
GAMBIENSE Ph. Lond.

Arbor, quæ hoc gummi fundit, in loco natali *Pau a Paolo* Lusitan de sanguine dicitur, & crescit ad fluvium Gambia Africae. Quantum constat, prima gummi hujus mentio fit a cl. Moor (*Travels into the inland parts of Africa, ed. 2. p. 113.*). Eo teste oculato ex cortice, post præviam incisionem, copiose guttatim promanat, moxque confluit &, adjuvante calore solari, in massam indurescit. Perperam quidam pro sanguine draconis purissimo illud habuerunt, & pari errore gummi Senegal verum reputatum est.

Ex tenebris suis a. 1757. illud protraxit meritissimus practicus Jo. Fothergill (*Med. Observations and Inquir. vol. 1. ed. 4. p. 358.*), eoque, descriptione, variisque historicis mo-

momentis in medium prolatis, apparatus medicum auxit; ipse vero fatetur, medicum quendam Anglicum, Oldfield, narratione sua de potentia ejus in sistendis alvi profluviis inveteratis se primum in ejus favorem incitasse. Jam in Anglia & Scotia probabile, non inluetum in praxi medica esse, quum in utriusque regionis Pharmacopœam receptum, & in *Pb. Edinb. noviss.* insuper in formulis compareat. Rarius alibi præcipi videtur, etli tantus ejus commeatus contigerit, ut eo & germanicis officinis bene provisum fuerit. Ita *Pharmacopœa Würtenb.* serius (*Ed. 1786. p. 126.*) illud adoptavit. In nundinis autumnalibus Francosurt. a. 1790. libra una florenis 4 $\frac{1}{2}$ venalis fuit.

Massas diffformes constituit, duras, non pellucas, quibus sæpe folia arundinacæ stirpis adglutinata extrinsecus cernuntur, coloris ex rubro nigri, fracturæ splendentis & sæpe cellulosa. Fragile tantopere est, ut facile inter digitos conteri possit. In pulvèrem redactum manifestiorem rubedinem, sed profundam, declarat. Masticatum stridet primum, dein adhæret dentibus, mox saliva solvitur, quam colore profunde rubro tingit. Sapor tum sentitur valde adstringens, subsequa dulcedine miti. Odore omnino caret. Flamma ægre accenditur, nec liquatur, sed igitur modo relictis tandem cineribus griseis. Solvitur tam aqua, quam spiritu vini, & utrumque menstruum inde coloratur, spirituosum tamen profundius, ita & hoc paullo plus solvit, quam aqua. Solutiones hæ vitriolo martis mixtæ mox intense nigrescunt. Et hisce quidem notis facile a sanguine draconis (*Conf. Appar. med. vol. 5.*) discernitur, cui primo aspectu simile est; nam sanguis draconis non adstringit linguam, nec aqua solvitur. A Catechu (*Conf. Appar. med. vol. 2.*) quoque differt, quum hoc multum mucilaginis prodât, quod non in gummi Kino reperio.

Supra jam innui, istud obstinatas chronicas diarrhœas egregie compescere (*Oldfield*). Jo. Fothergill (*l. c.*), qui tum temporis non videtur illud in usum traxisse, commendat in diarrhœis habitualibus, fluore albo, fluxu menstruo immodico, & in universum omnibus morbis a laxitate & acrimonia provenientibus.

En documenta, quousque ejus augurium eventui responderit. Recentius diarrhœas & dysenterias, prævia necessaria evacuatione, eo compescere contigit cl. Antonio Fothergil (*Mem. of the med. Society of London, vol. 2. pag. 106.*). Ita eo levamen quoque subinde manifestum attulit in profusione nimia menstruorum. Porro puer quatuordecim annorum ab ineunte ætate incontinentia urinæ tentatus, solatium haud exiguum expertus est quotidiano usu gummi hujus, in electuarium cum syrupo e meconio redacti. Fru-

stra vero in chronica dysenteria, diabete, debilitate seminali, singularibus casibus & contra alia quoque rebellibus tentatum est (*l. c. p. 107.*).

Sed sigillatim de efficacia, quam iste in sistendis febribus intermittentibus de eo casibus quodecim expertus est, jam dicendum est. Aemulari corticem Peruvianum natura sua aromatica & adstringente existimat, quam serioreni equidem in Kino non reperio. Quicquid sit, in obstinatis febribus intermittentibus varii typi, inque varia ætate medellam aliquando præstitit, cortice Peruviano antea frustra ingesto. Præmisso emetico, vel eo pro conditione varia omisso, pulveris ejus scrupulus unus, vel drachma dimidia, omni quadrihorio sub apyrexia in infuso quodam theæformi datur, vel tincturæ (ex Gummi Kino unciis duabus & spiritus vini tenuioris libra una per sex dies digestis & colatis) uncia dimidia, sive drachmis sex, omni trihorio vel quadrihorio. Eidem confirmat ingenua confessio, quod tribus aliis casibus, a reliquis fortunatis non discrepantibus, voto non satisfecerit, sed corticem Peruvianum gloriam sanationis deportasse (*l. c. p.*).

In fluore albo pertinaci, non venereo, ex relaxatione locali tam magna, ut per interna remedia tolli nequeat, injectiones ex gummi Kino, in aqua calcis soluto, conducunt; vel intrudere convenit spongiam hacce solutione madidam (*Thilen. med. und. chir. Bemerk. p. 148.*),

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Tinctura e Kino *Pb. Edinb. 1783. p. 112.* Ex Gummi Kino unciis duabus & spiritus vini tenuioris sesquilibra, per octo dies digestis & colatis.

Pulvis stypticus *loc. cit. pag. 203.* Ex alumine & Gummi Kino.

Electuarium Japonicum vulgo confectio japonica *l. c. pag. 206.* Succo Catechu, aromatibus, Opio, Gummi Kino additur; denique syrupus, formæ causa.

Pharm. KIKEKUNEWALO Gummi.

Ex America advehi (Büchneri & Seelmateri *Dissert. de gummi-resinis Kikokunemalo &c.* p. 9. *Pharm. Würt.* pag. 125.) lego; sed, ex quam ejus plaga vel regione, reticetur. Tanto minus arbor, quæ illam fundit, nota est. Quid permoverit Weinmannum (*Phytanth. tab.* 294.), quod cuidam arbori, Cancemum ab illo dictæ, quæ pariter ignota est, adscribit, adjungens, ex illo Kikokunemalo Dioscoridis profluere, ignoro.

Molestum in hoc gummi, ut aliis rarioribus ignoti generis est, quod auctorum descriptio adeo variet, nec specimina, quæ ex variis fontibus coram habeo, cum eorum effatis bene congruant, licet mea tanquam genuina mihi tradita fuerint. Qui ejus inter primos meminit, Schendo Van Der Beck (in *Act. nat. curios.* vol. 1. 1727. *Append. p.* 120.), Gummi Copal album declarat, unde colligitur, istum illi colorem album adscribere. Ita & flavicans, semipellucidum, extus crusta tenuissima nigricante obductum pronunciat Spielmannus (*Pharm. general.* p. 127.). Melius cum speciminibus meis conspirat descriptio Büchneri (*l.c.*), colorem habere viridescentem, magis opacum esse, quam pellucidum, æmulari aspectu gummi Guajaci; addit esse valde fragile. In meis hinc inde glebas exiguas, pellucas, albas vel flavescens, reliquæ massæ opacæ immeras, conspicio; inquinata quoque sunt festucis corticis vel ligni. Naribus offert odorem gravem & debilem balsamicum, carbonibus injectum autem fortem non ingratum odorem. Inter dentes stridet, quasi arenulæ inessent, cujus vestigia visu in superficie comparent, nec compingi se patitur. Lucida flamma candelæ admota ardet, simulque liquatur, relicto, ubi consumptum fuit, carbone griseo. Saporem vix nisi resinofum cum levi acrimonia linguæ imprimit.

Cum aqua destillatum hanc odore furti balsamico gratoque imbuit, cui oleum æthereum albicans, odoris vel saporis balsamici, & leniter acré innatat. Ex libra dimidia ejus drachmæ fere duæ eliciuntur. Resinosæ fere naturæ totum est, ita ut ex uncia ejus una scrupulus modo unus gummosi extracti obtineatur. Aqua coctione ejus fusca evadit, amaricans, & saporis acrisculi; item spiritus vini fuscus evadit solutione, odoris saporisque balsamici, cum leviuscula

la acredine. Resina inspissata ejusdem saporis & coloris albicantis est. Et hæc quidem fide Büchneri.

Utinam æque certa essent, quæ inde concludit ad virtutem roborantem, nervinam, resolventem, discutientem, antispasmodicam in variis morbis, quorum recensio ex ejus assertis petendi; qui & pro interno usu vel ejus pulverem, vel olei ætherei aliquot guttulas commendat. Ne vero deficiant vera experimenta, en exemplum tetani in virgine ex refrigerio contracti, qui per quatuor dies duraverat, sed gutta una olei destillati per bihora data, post decimum præbium sublatus est pedissequo largo sudore (Gerhard in *Diss. cit.* p. 13.); & aliud mali hysterici, quod ejusdem olei ope, juncto suffimigio uterino, ex hac resina cessit (*Id. l. c.*).

Commendabile quoque est pro vernice alba, maxime nitida, & fere crystallina (*Van Der Beck l. c.*).

24.

Look Gummi.

Hoc quoque sic dictum gummi vix alio fine in officinis servatur, quam ut materiæ medicæ studio deditis præstolentur. De arbore, quæ illud fundit, nihil constat. Quin ipsa patria mox Japonia indicatur (Büchneri & Seelmatteri *Diss. de gummi-resinis Kikokunemalo, Look & Galda, p. 15.*), mox Africa (Spielman. *Pharm. gener. p. 126.* item *Pharm. Wirt. p. 126.*). Refert primo intuitu succinum. Est nempe durum, ut in superficie nihil deradi unguibus possit, pelucidum, in flavedinem inclinans, mox pallidiorem, mox profundiorum, fracturæ superficie splendida. Obtinet frustis multiformibus, subinde fere hemisphæricis & superficie convexa, quasi lima rasa fuissent. Equidem nullum saporem acrem, amaricantem, vel aromaticum in eo sentio, quod tamen in dissertatione Büchneriana asseritur. Debilem resinolum odorem spirat. Stridet comminuta inter dentes, nec mihi lentescere sub masticando visum. Ardet illico, admotum candelæ, flamma lucida, simulque spumescendo liquatur inter halitus non ingratos, ablque cineribus relictis. Oleum destillatum erogat, sed parca quantitate, ut gummi libra diridia scrupulum unum modo eructet. Uncia ejus una continet extracti resinosi drachmas quinque; gummosi autem modo grana quindecim (*Büchner l. c. p. 16.*): hinc resina justius vocatur. Utrique acrimonia adjudicatur.

Au-

Auctor dissertationis allegatæ ex hisce judiciis hariolatur virtutem multiplicem in chronicis morbis, resolventem, aperientem, discutientem, depurantem, antispasmodicam; omiſſis documentis ipsa experientia suffultis. Pluries iteratur, temporibus applicatum odontalgiam & capitis dolores sanare.

25.

Pharm. MYRRHA s. Gummi MYRRHÆ.

Ex quam arbore petatur, etiamnum nos latet. Nec sitim extinxit cl. Bruce itinerario suo, quod vel hocce argumento magnam sui expectationem excitaverat, quum botanica descriptione accurata arboris & figura omne de hac re dissidium in futurum diremptum iri, spes summa obtinuerat. Verum repetiit modo iisdem verbis serius (*Travels to discover the source of the Nile, 1790. vol. 5. p. 27.*), quæ jam multos annos antea (1775. in *Phil. Transact. vol. 65. P. 1. p. 408.*) legenda dederat, & nomine Sassa non delineavit (in *Travels*) arborem Myrrhæ, sed aliam, cujus gummi ad augendum pondus Myrrhæ addi fraude solet; de qua infra pluribus. Huic cl. peregrinatori multa historica momenta de myrrha debemus. Esse ex genere Mimosa, & quidem specie, Acaciæ veræ propiori, suadent unice folia, utut mutilata, item cortex & spinæ, quæ in faccis, quibus includitur Myrrha, nonnunquam reperiuntur (*Bruce's Travels, vol. 5. p. 27.*). Alio igitur peregrinatori relictum est, hancce lacunam, supplere. Ex Mimosa esse, alii tamen prius subolsecerunt. Dioscorides (*M. m. lib. 1. cap. 75.*) jam similem esse Aegyptiacæ spinæ edixit.

Συμρα Dioscoridis, Theophrasti, Galeni. Vox Myrrhæ Arabicæ originis est. Nostra Myrrha cum ista Veterum eadem est. Et hodie ex iisdem regionibus petitur, scilicet ex Arabiæ fellicis orientali littore, & ea Abyſſiniæ regione prope mare rubrum sita, quæ Troglodytia appellatur (Conf. Diosc. cum Bruce in *Phil. Trans. cit.*). Prout olim ita & hodie Myrrha Troglodytica s. Abyſſinica Arabicæ præferatur. Maxima prioris copia ex Massowa, insula exigua Abyſſinica, transfertur; at in univèrsum tam exigua quantitate ob commercium gentis hujus cum aliis infrequens foras venit, ut plerumque Arabica, in Chinam missa, acquiescere oporteat. Accedit, quod penuria ejus sensum, ex usu quoti-

tidiano ligni arboris hujus pro foco & operibus lignariis, metuenda sit.

Integritas gummi hujus ab ætate vigoreque arboris, item colligendi gummi modo, dependet. Ut optimum obtineatur, eligitur arbor juvenis, muscoso, alioque adventitiorum stirpium tegmine libera, & supra primos ramos crassiores securi vulnerant arborem mox post cessans tempus pluviosum, & tres menses post Myrrha extillat. Myrrha, quæ primo anno per hoc vulnus affluit, est illa primi proventus, nec unquam magna copia promanat. Succus, qui semel exundare assuevit, per hanc plagam sponte fluere pergit quovis anno eodem tempore; sed pluvix tropicæ tantum fordium & aquæ insnuant plagæ, ut secundo anno arbor putredinem eo loco concipiat, & integritate gummi inferius sit priori, ejusdemque pretium tertia parte vilius sit. Ita Myrrha ex vulneribus radici vicinis, & in truncis arborum vetustarum, secundi gradus est, & subinde pejoris indolis. Hæc vulgo in Italicis officinis venalis est, tanquam proba; coloris ex rubro nigricantis, fordidi; solida & gravis, & mora paucillum modo ponderis perdit, nec facile ab Arabica discernitur. Tertium & pessimum genus est, quod colligitur ex vetustis plagis, olim grandævus arboribus inflicis, vel quod derelictum per totum annum adhæsit arbori; estque nigrum & terrei coloris ponderosum cum exiguo odore & amaritie. Indurefcit Myrrha illico, postquam profluxerit, aeris tactu, nec in fluido statu remanet, etsi recentior facilius aqua solvitur (Bruce *l. c. p. 411.*). Significat quoque Dioscorides plures Myrrhæ species, integritate & pretio discrepantes & numerosiores dictis; sed difficile est discrimen ad dicta referre.

Myrrha recens, nec diu servata, odorem spirat fortem, mucidum, oleosum, & in aquam projecta globulos emittit oleosos in superficie. Hoc non tribuendum ipsi Myrrhæ, sed pellibus caprinis butyro oblitis, in quas sub collectione Myrrham indunt, & intra quas in nundinas eam transferunt. Ita volatiles partes Myrrhæ recentis collectæ servantur, quæ alias facile in jacturam ponderis, quidni & pretii, aufererent Bruce *l. c. p. 412.*).

Commiscetur sæpe Myrrha gummi quodam vero, ponderis augendi causa. Ita in regione Troglodytica, ubi arbor myrrhæfera crescit, alia arbor prodit, gummi cujusdam saturate bruni ferax, Sassa dicta, & depicta a cl. Bruce (*Travels vol. cit. duabus figuris ad p. 28.*), quæ Mimosæ species videtur. Valde probabile est, gummi hocce esse Opocalpasum Galeni, quo ipso commisceri aliquando innuit Myrrham, licet venenatum pronunciet, quod quidem non

verissimile est. Proxime venit hoc ad naturam gummi Tragacanthæ, nempe intumescit aqua, unde & additamentum hæc nota detegi potest (ID.). Miscella eius quomodo facta fuerit, neque Galenus, neque Bruce exponit. Credidissimam eam semper solo additamento frustulorum fieri, nisi Dioscorides notasset. Myrrham adulterari gummi macerato aqua, in qua Myrrha maduerit, ac permixto. Hæc adulteratio aliam, quæ in Belgio fit, in memoriam revocat, nempe Myrrham gummi Ceralorum commisceri (Ferber *novæ Beytr. zur Mineralgeschichte, vol. 1. p. 366. not.*). Jam intelligitur, undenam advenerint frustula ista dura, splendentia, gummi Arabicum referentia, sapore & odore destituta, quæ sæpe intermixta reliquis veræ Myrrhæ, coloris profundioris, deprehendimus, & quæ reticere longe facilius est, quam si gummi verum impactum ipsi Myrrhæ perpetuo esset. Bdellium additum pariter aliquando inter Myrrham conspectum est (Lewis *Mat. med. p. 391.*). Memorant & alia additamenta, ad quæ lucri cupido anam dedit (Vid. Cartheuf.). Cavendum vero, ne imponat ætas arboris vel gummi diveria, de quibus disserui, vel pinguedo obvolvens.

Genuina myrrha constat ex glebis varizæ magnitudinis & figuræ, subinde nuce juglandæ majoribus sæpius minoribus, vel multiformibus, vel stalactitiis instar, ex condensatis depluentibus guttis induratis, rubro brunis, subpellucidis, solidis, fragilibus, externa superficie inæqualibus; fractura subnitente. Specimina majora interne subinde distinguuntur particulis albidis, quæ vel maculas in fractura s. ungues, vel strias semicirculares referunt. Sponte fragrantem gratumque odorem, saporem vero intente amarum, pungentem, cum aromatis nonnullis vestigiis, edit. Masticata dentibus sensim adhæret, dein plurimam partem saliva solvit, quæ inde lætescit. Flammæ admota, saltim in meis speciminibus, difficulter ardet cum flamma fuliginosa, strepitu, & relicto carbone griseo. Digestione calida cum aqua integre solvitur; sed prout refrigerat liquida, pars resinosa materiæ fundum petit. Solutio aquosa colata profunde flavicat, sed turbida est. Extractum inde inspissatione paratum supra $\frac{7}{8}$ constituit, servatque odorem saporemque Myrrhæ (Cartheuf. *M. m. p. 225.*). Spiritus vini tingitur Myrrha colore ex flavo rubicundo, dicto modo sensus feriens; inspissatione tincturæ ex Myrrhæ uncia una redundat extracti uncia dimidia, unde patet, gummosas partes bene multas illi immixtas fuisse (l. c. p. 226.). Conferendo autem extractorum proportionem elucet, plus longe gummi, quam resinæ, Myrrhæ inesse. Insidet insuper illi oleum æthereum; aqua enim, in qua destillatur, non solum ascen-

ascendit lactescens, sed oleum secum vehit, partim aquæ innatans, partim fundum petens (Hoffmann.); etenim ex optimæ Myrrhæ libra una quidam olei drachmas duas (Hoffm. *Obs. phys. sel.* p. 220.), alius (Neum. *Chymie vol. 2. P. 3. p. 381.*) drachmas tres obtinuit. Alii pauciores ejus quantitatem modo elicuerunt, prout Spielmannus (*Mat. med.* p. 221.), qui ex dicta quantitate aliquot modo guttas olei butyracei eruit, & cl. Thielbein (*Grell's neueste Edideck. in der Chemie, P. 11. p. 118.*), qui vix grana quindecim olei ætherei, odoris Fœniculi, post aliquot hebdomades spissi, & rancidi, obtinuit. Oleo hocce separato, odor omnis Myrrhæ perit.

Myrrha efficax antisepticum est, nam soluta in aqua ad minimum duodecies magis antisepticum est, quam sal marinum (Pringle *Obs. on the Diseases of the Army, p. XII.*), quin sub alio experimento trigiesies (*l. c. p. XVIII.*). Integre ope aquæ calcis solvitur, sicque commode variis in calibus ægris offertur.

Apud Veteres potentia ejus medica in magna existimatione fuit, eique vires adscripserunt, quarum quædam vel hodie apud multos medicos celebrantur. Attamen & nostro tempore divisos eos tenet judicium. Nec diffidendum, calidam & acrem ejus naturam cautionem injungere, si ea forma sumitur, qua omnes partes, quibus conflatur, junctæ exstant, vel justo largius ingeritur. Ita ad drachmam dimidiam vel duos scrupulos ingesta, ingratum caloris sensum in ventriculo ciet, pulsus celerem reddit, & calorem per totum corpus dispergit (Cullen *Treatise of the Mat. med. vol. 2. p. 193.*). In plethoricis igitur, cholericis, biliosis, hæmorrhagiæ opportunis, gravidis, febrientibus, inflammatione præterente, concedi nequit. Locum vero in flacciditate fibrarum, stimulo suo & resolvente vi; tenaces humores attenuat, & obstructions refecat. Quibusdam præterea calibus anteputredinosa sua virtute juvat.

Modica ejus quantitas cibi appetitum auget, & digestionem & assimilationem promovet. Tantum tribuit beneficæ ejus in primas vias virtuti Cartheuserus (*l. c. p. 43.*), ut nullum agnoscat Myrrha in hac re superius remedium, laudemque exemplo hypochondriaci confirmat.

Pectoris affectionibus chronicis, ut tussi inveteratæ, asthmatis, dicavit eam vetustas. Accessit serioribus temporibus fiducia quorundam in hectica, a causa pulmonali & exulcerationibus pulmonum; item in aliis. In diagnosi horum morborum quum labi facile sit, & gradus eorum varii, naturaque ipsius ægri diversa, non uni tramiti insistere concedat: non mirum, de salubritate hujus disputari valdepe. Sualu Cartheuseri (*l. c. p. 37. sq.*) usus est Myrrha creber-

berime manducata vir quidam litteratus, ad phthisin ex hereditate proclivis, & respiratione difficili, cum tussi mox sicca mox salsa & mucosa stipata, dein hæmoptysi correctus, & phthisi proximus, eo successu, ut hac sola, in connubio probæ diætæ, valetudinem recuperaret; quo in casu & aliis similibus, quibus hic medicus illam exhibuit, ob restauratum tonum partium solidarum, nominatim pulmonum, effectum suum exferere visa est. In Anglia pluribus medicis celebrati nominis accepta in tabificis morbis medela est. Displicet mihi connubium Myrrhæ & spermatis ceti, diu in nosocomio Guy usitatum (Vid. Saunders in notâ ad Simmons's *Pract. Observ. on the treatment of consumptions*, p. 38.); nec mixturæ Myrrhæ cum nitro & vitriolo martis, vel similes, Mirrham continentés, quibus indulsit cl. Grifich (*Observ. on the cure of hectic and slow Fevers, and the pulmonary consumption*, Lond. 1776.), quibus multi in Anglia subscribunt, censura sua caruerunt (V. Saunders *l. c.* Paulizky *medicin. pract. Beobacht. 2. Samml. p. 111.*). Placet tamen Myrrha cl. Saunders ex sæpissime repetita experientia, in hecticis febris ex debilitate, in quibus pulsus debilis & celer, & æger valde irritabilis est; cui tribui adjudicat hecticam puerperarum; item in aliis hecticis, quæ virium prostrationem comitem habent, & præternaturalem calorem cutis absque violenta febris accessione; item in iis, quæ ex apparente respiratione puris ulcerum mali moris, amputatorum membrorum &c. exortæ sunt, in quibus ex usu interno Myrrhæ pus correctum fuit. Facile concipitur, quod ille, hæmoptysi incidente, vel sub inflammatoria periodo pulmonalium morborum, concedi non potuerit, attamen suppuratione & periodo debilitatis jam præsentē conducere, iste putat; in vera phthisi autem rarissime succedere vidit, & in multis omittere Myrrham coactus fuit, & ad tutiora transgredi. Cl. Reid (*Essay on the nature and cure of the Phthisis pulmonalis*, ed. 2. p. 211.), qui aliquando Myrrham probo eventu affectionibus pulmonum obtulit, negat tamen, in confirmata hectica levamen ullum afferre, indeque potius symptomata augeri, prout in qualibet inflammatoria affectione; conducere aliquando in hoc malo tonica sua virtute, quam in primis viis exferit; & in magna infirmitate & languore infusum Myrrhæ cum aqua calcis factum commendat. Multum extracto aquoso ad drachmam unam cum sacchari albi uncia dimidia vel integra trito, in phthisi pulmonali tam propria, quam aliorum, quibus præcipit, tribuit Löske (*Abhandl. der auferles. Arzneymittel*, ed. 3. p. 404.), licet peculiariora momenta non determinet. Et cl. Fritze (*Medix. Annalen*, vol. 1. p. 212.) eo tantum stadio illam exhibet,

quo inflammatio pulmonum in suppurationem transit, pulsu non celeri, absente tussi & hæmoptysi, plerumque admixtam decocto lichenis Islandici. Negari enim nequit, gummosum extractum minori gradu calefacere, quam Myrrham integram, vel essentiam; ut tamen memineris, nec istud destitui omnibus resinosis & oleosis particulis. Excludere videtur ill. Cullen (*l. c. p. 194.*) Myrrham omnino ab hæctica & phthisica febre, metuens calidam ejus naturam, & profiteretur, nunquam beneficium inde percepisse, sæpe autem manifestum damnum.

Inter emmenagoga multorum consensu potiore aliquem locum sibi vindicat, ita ut sub horum capite in libris, qui medicamenta secundum vires dispartunt, plerumque comprehendatur. In flaciditate fibrarum stimulo suo, & pituitosa diathesi vi sua roborante aliquando in menstruis ciendis valet. Vix vero potentiam aliquam peculiarem ad uterinas vias sanguinem determinandi habet (Conf. Cullen *l. c. pag. 193.*). De usu in lochiis idem sentiendum est.

In febre alba Sydenhami s. cholorosi conducti sæpe connubium ejus cum martialibus, & subinde Myrrha cum successu usurpatur doloribus acutis tenerarum sceminarum, vago intervallo redeuntibus; cujus census sunt cephalalgia, affectiones musculorum, rheumatismos simulantes apud hystericas (Saunders apud Simmons *l. c.*).

Ulcerum sanationem adjuvat sæpe egregie. Constitit id in aliquot empycis post paracentesin pectoris, essentia Myrrhæ injecta; item in suppuratione hepatis ex lapsu, eadem medicina adhibita (Schlichting in *Aët. nat. curios. vol. 6. p. 115.*). Ulcus ex bombardæ explosione in manu natum immorigerum valdeque fetens, diluitori essentia applicata coaluit; virum autem correptum ulcere renis dextro cum lotio pus fundente, Myrrha vel masticata, vel cum melle Rosarum in electuarium redacta, curavit (Cartheus *l. c. p. 49.*). Inspersitur etiam pulvis ejus ulceribus cariosis, putridis, quin gangræna affectis. Magni in hisce casibus facienda est ejus depurandi ulcus & putredinem refrænandi vis; nocet vero aliquando stimulo suo.

Pluribus exemplis jam significavi, qua ratione tam interne quam externe administrari queat. Sed junctim proponendi diversi eam adhibendi modi, quorum haud pauci intra præparata locum habent. Simplicissima ratio hæc est, quod ore teneatur, nec alia pars deglutiat, quam quæ saliva solvatur, reliquum solutioni resistens exspuat. Sic, præter indissolubilem terram, & resinæ bona pars, quæ irritat & calefacit, segregatur. Eundem finem extracti aquosi præparatio habet, quod Myrrha longe mitius est. Pulveres, solutiones, pilulæ, trochisci sub vario connubio, quod

quod scopum promovet, parari possunt. Præter solutionem Myrrhæ in aqua calcis, placet quibuldam solutio in cerevisia saturata (Vid. Bernhard *chem. Erfabr. p. 234. sq.*).

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Essentia Myrrhæ *Pharm. Wirt. p. 83.* Ex Myrrha digesta spiritu vini. Valde calida; hinc interno usui non opportuna. Externi varia supra documenta adfuerunt, quæ tamen cautionem superfluum non reddunt. Ne spiritus irretet, e re est, ejus supra dimidium antea evaporare. Conferat roborando in ulceribus nimis suppurantibus, item in vulneribus partium nervosarum & aponeuroticarum.

Essentia Myrrhæ alcalifata *l. c. p. 83.* Præter aquosum & spirituosum menstruum & alcali adhibetur. Ob alcalini stimulum nonnisi in putridis lardosisque ulceribus locum habet.

Extractum Myrrhæ aquosum *Pb. W. p. 93.* Ibi paratur ope Liquoris nitri fixi; unde & multum resinæ contineat, necesse est. Magis placet præparatio *Pb. Brunsv. p. 255.*, quæ alcali omittit, hinc ea extractum a resina magis liberatum existat.

Elæosaccharum Myrrhæ *Pb. Brunsv. p. 213.* Ex extracto dicto & saccharo.

Oleum seu liquor Myrrhæ per deliquium *Pb. W. p. 126.* Solvitur pars Myrrhæ, illam ovo ad duritiem cocto & discisso, postquam vitellus exemptus fuerit, immittendo. In putredinem valde proclive est; hinc servari diu non potest. Fissuras labiorum & pupillarum & œdematosarum partium consolidat, & ulcera abstergit sanatque. Cutem quoque splendidum reddit cosmetico usu.

Oleum Myrrhæ destillatum. A Fr. Hoffmanno *l. cit. p. 20.* magni sit. Saccharo exceptum elæosaccharum præbet, ex ejus judicio balsamicum & pectorale, in commodo liquido contra chronica pectoris vitia, in tussi inveterata, asthmate humido, eximium. Casus sine dubio & naturæ diversæ cautionem injungunt.

Trochisci de Myrrha; elixiria proprietatis; elixir aperitivum Clauderi; elixir balsamicum spirituosum Hoffm.; elixir pectorale Wedelii; flores sulphuris compositi; pilulæ polychrestæ balsamicæ; pulvis dentifricius; unguentum digestivum; emplastrum de baccis lauri & sexcenta alia largæ sæpe compositionis officin. Germ. Myrrham recipiunt.

Electuarium pro dentibus Ehrenreichii in Rosensteinii *Huf. och Rescapotegus, p. 100. R.* Pulv. Myrrhæ unc. ij. Coccinell. unc. ℥. Spirit. vin. rectific. lib. j. Digestione F. Tinctura saturatissima; coletur. Hujus tinct. unc. iij. add.

Oxym.

Oxym. e Crem. tart. lib. j. Ol. destill. Cinnam. gtt. xx. Cajeput gtt. x. M. D. Incomparabile illud Rosensteinius vocat pro censervandis gingivis; scil. paucillum ejus mane illis illinatur, & remaneat per tria ad quatuor minuta pr. vel spongia madida exceptum affricetur gingivis & dentibus, dein abluendum aqua, cujus libræ unum additum cochlear spiritus vini, & salis ammoniaci drachma dimidia. Hoc etiam halitum oris fœtidum nonnihil corrigit, ut tamen vera ejus causa negligenda non sit.

26.

Pharm. OLAMPI Gummi.

Mihi ne aspectu quidem cognitum est. *Pharmacopœa W.* p. 127. illud catalogo suo inferuit, ex quo, quæ de eo narrat Vogelius (*Mat. med.* p. 318.), exscripta sunt. Mihi non aliud jam suppetit negotium, dum Spielmannum (*Pharm. gener.* p. 156.), qui plenius paullo de eo agit, ducem sequor. „ Prostat, inquit, in frustis minoribus extus griseis, intus splendidis, subdiaphanis, fuscis; friabile est, trituum dentium non lentescit, insipidum, inodorum, aqua non solubile, calore non liquendum; flammæ admotum ardet, suavemque odorem resinofum spirat. Ex America advehi fama est. Incongrue gummi arabico æquiparatur. „

27.

Pharm. RESINA LUTEA NOVI BELGII.

Ita significo succum concretum luteum, in novo Belgio maris australis, & nominatim in Nova Walia australi (New South Wales) obvium, qui in expeditione incluta Gubernatoris Arthur Phillip ad Botany-bay & portum Jackson beneficium sese exhibuit.

Fundit illum arbor humilis, foliis gramineis trunco suffultis, ex quorum centro scapus emergit simplicissimus pedum duodecim vel quatuordecim, spica terminali ovato oblonga. Descripta paucis hisce & depicta, reperitur sub nomine *Yellow Gumplant* in *Voyage of Governor. Philipp to Botany bay 1789. pag. 60. cum tab. 11.*, quæ inscribitur: *View of a Hill in new South Wales* (Conf. etiam *John White's Journal of a Voyage to New South Wales 1790. Göttingen Anzeigen 1791. n. 6. p. 52.*).

Ex scapis parant vulgo inquilini hastas suas. Succus iste sub

sub trunco ex terra effoditur, nec ex arbore ipsa colligitur, & conjectura fert. eundem esse, quem Tasman vocat *Gum lac of the ground* (V. Phillip's *Voyage*).

Resinosæ naturæ est, nam plane non aqua solvitur, & Gummi guttæ primo aspectu refert, sed non inquinat. In dysenteria efficaciam suam advenis istis Anglis comprobavit, licet debiliori vi, quam alia resina ejus regionis, rubra, sanguinem draconis mentiens (*l. c.*). Londini postea a cl. Blane, medico Nosocomii St. Thomæ, crebra cum ea in profluviiis alvinis pertinacibus experimenta capta sunt; nec caruerunt successu maxime conspicuo (*Voyage cit. p. 294.*).

28.

Pharm. RACKASIRA Balsamum.

In cucurbitis ex India afferri traditur (*Spielm. Pharm. gener. p. 176.*). Equidem modo possideo ejus glebas planas. Est subpellucidum luteo brunum, frigore fragile, sed calore modico emollitur; hinc inter digitos in placitas formas compingi potest, & dentibus masticando adhæret. Sapor debilis amarus. Solidum nullum odorem spirat; aut emollitum, vel accensum, grate balsamicum ad Tolutanum nonnihil accedens. Resina merito habetur. --- Sunt, qui conjiciunt, esse balsamum factitium, & forte paratum ad imitationem Balsami Commendatoris (*Rieger Introductio in novit. rer. natural. tom. 2. p. 87.*).

Ex hodierna praxi medica nihil de ejus virtutibus suppetit dicere. Est, qui illud Copaivæ balsamo prætulit, & una alterave dosi gonorrhœam sanare affirmavit (*Schendo Van Der Beck in Act. nat. curios. vol. 1. Append. p. 123.*). Quousque locus ejusmodi balsamicis in hocce effluvio sit, alibi (*Capp. de Terebinthina, balsamo Copaivæ*) indicavi. Hoc vero balsamum vel nomine paucissimis medicis notum est.

29.

Pharm. SAGAPENUM s. SAGAPENI Gummi.

De stirpe hujus gummi id modo novimus, quod ad umbellatas pertineat. Saltim semina, quæ frequenter immixta cernuntur, & licet sæpius contracta compareant, tamen hinc inde integra sunt, id suadent. Nimirum ovata repe-

rio, complanata, marginata, striata, magnitudine fere feminis Heraclei Sphondylii. Ex Alexandria & Persia transfertur.

Græcis notum fuit, & a Dioscoride adscriptum plantæ ferulaceæ.

Specimina, quæ coram habeo; difformes massas repræsentant, coagmentatas ex glebis multiplicis coloris, albidis, vel rubicundis, vel saturate viridis, & magnitudinis diversæ, mox magis mox minus pellucidis, quibus festucæ multæ lignosæ vel fragmenta seminum, seu semina integra impacta sunt. Unde concludi potest, hæc particulas olim distinctas, dum gummi adhuc molle esset, accedente compressione qualicunque, in unum corpus leviori nexu coivisse. Glebas istas mox duriores & fere fragiles, mox molliores instar ceræ, invenio. Lego & subinde obtinere frustulis minoribus distinctis, homogeneis, rubris. Et hoc quidem selectum & purius censendum. Hoc mollescit calore, & durius evadit frigore. Bdelio adjecto Sagapenum aliquando corrumpitur.

Odor Sagapeni fortis, ingratus, alliaceus, illi, quem assa foetida spirat, non valde dissimilis, sapor ejus non adeo tamen nauseosus est, ceterum amaricans, calorisque & acrimoniæ sensu linguam vellicans. Ructus quoque alliaceos post se trahit. Sub masticatione dentibus adhæret, emollescit, albescit, deliquescit. Igne facile accenditur, ardetque flamma fuliginosa, remanente carbone nigro. Etiam hoc ex resina gummiq; commixtis constat. Resina prævalet; nam ex Sagapeni uncia una eliciuntur extracti resinosi primi drachmæ quinque cum granis sex; ex eadem quantitate autem extracti gummosi primi drachmæ modo duæ cum scrupulis duobus & dimidio (Neuman. *Chimie* vol. 2. P. 3. p. 33.). Utrumque extractum & odore & sapore debilius est ipso Sagapeno. Destillatione cum aqua etiam oleum æthereum emittit: Lactescit aqua, qua solvitur.

Propius venit ad naturam Assæ foetidæ, & in virtutibus istius djudicandis pariter tam ad odoras partes, quibus nervos afficit, quam ad resolvendi potentiam, respiciendum est. Hodie rarius præcipitur, nec, si aliorum vestigiis modo infusas, documenta efficaciar, nisi ex mixtis, depromi possunt. Arabes inter purgantia referunt, id quod de largiori modo copia locum habet. Quidni vero illud reponamus inter antispasmodica efficaciora, & ea, quæ pituitam alicubi collectam, & obstructa vasa referant. Inter hæc commemoranda seorsim ejus menstrua referandi facultas. Extrinsecus quoque emplastri forma tumoribus frigidis applicatur, & in iis, quæ suppurationem desiderant, maturationem adjuvat.

PRÆPARATA ET COMPOSITA.

Pillulæ deobstruentes cum Gummatibus *Ph. Brunsv. pag. 298.* Pilulæ foetidæ *Ph. Würt. p. 69.* Unguentum fuscum *l. c.* Emplastrum magneticum *l. c.* &c. illud continent. Sed quis dijudicabit vires singulorum in tanta farragine?

V. FRUCTUS ET SEMINA.

30.

Pharm. MYROBALANI BELLERICÆ - CITRINÆ -
CHEBULÆ - INDICÆ.

Numerum Myrobalanorum augent in materia medica *em-blica*, de quibus, utpote fructu stirpis jam cognitæ, alibi iusta serie jam dictum est (*V. Appar. med. vol. 4.*). De reliquarum specie botanica nihil certi pronunciarı potest, quin adhuc disputatur, utrum ex diversis arboribus petita sint, prout inter alios Veslingius (in *Observat. in Alpini pl. Ægypti. p. 61.*) censet, an potius ex eadem, prout Jerem. Kerner (apud Hasselquist, *Resa p. 537.*). Adanson (*Familles des plantes, vol. 2. p. 442.*) ex arbore Malabarica, Pakel, colligi, sed dispari anni tempore, auctor est. Omnes hi fructus drupacæ naturæ sunt, qui quidem, prout nosmet eos exsiccatos servamus, magis corrugati & angulati apparent, necesse est, quam recentes. In India orientali proveniunt.

Myrobalanus Bellerica s. *Bellerica*. Jac. Breyn. *icon. & descr. rarior. plant. p. 18. tab. 4.* quæ ramulum foliiferum cum fructu silit. Tani Rheed. *Hort. Malab. vol. 4. p. 13. tab. 10.* Aliis est *Idon* mulli Rheed. *Hort. Mal. vol. 4. tab. 18.*

Prostat in officinis forma oblonga s. subrotunda, angulis quinque longitudinalibus, griseo bruna, magnitudine fere olivæ.

Myrobalanus citrina. Pluken. *Mant. 132.*

Major priori, rugis rarioribus, angulis quinque prominulis. Coloris in citrinum inclinantis; figuræ in meis specimenibus pyriformis.

Myrobalanus chebula. Vesling. in *Alpin. de pl. Ægypti. p. 61. tab. 62.* Agihalid *Alpin. de plant. Ægypti. p. 39.*

Reliquarum maxima, ex tenui cervice ovato oblonga, angulis longitudinalibus decem, quorum alterni prominentiores, atro bruna.

Myrobalanus Indica s. *Inda*. Pamel. *Hort. Malab. vol. 2. tab. 9.*

Myrobalanarum minima, longitudine circiter dimidii pollicis, atra, oblonga, quinque vel octo angulis notata,

rugosa, apice acuta, basi obtusa, substantiæ compactæ. Deficit in hac nux, cujus in locum cavum longitudinale exiguum mediam partem occupat.

Medici Arabes primum inter medicamina Myrobalanos receperunt. Græcorum primus est Asuarus, qui earum mentionem fecit. Atque hi mitiorum purgantium numero easdem adscripserunt. Hodie exoleverunt fere omnino.

Sapor omnibus & singulis insigniter austerus & amaricans. In extractis præcipue austeritas sentitur. Ita & solutio vitrioli martis earum miscela nigrescit. Adstringendi, vel si mavis, corroborandi vi itaque præditæ sunt. Moveri iis alvum blande, præterquam testimonia antiquorum, hodiernus usus in Arabia & Ægypto, præcipue hujus superiori parte, edocet (Hasselquist's *Resa til heliga Landet*, p. 536.); imo in Vindobonensi nosocomio practico (V. Stollii *Rat. med. e. c. P. 3. p. 264. 287. 338.*) feriori tempore illæ aliquando in hunc finem præscriptæ sunt. In pulvere dosis drachmæ dimidiæ ad quatuor assignatur, in infuso vel blandiori decocto largior ad duodecim drachmas usque. Ad alvi profluvia coercenda & viscera roboranda, hodie certioribus, & magis exploratis, utimur.

Vix attinet, sprete hodie jure confectioem anacardinam commemorare, in quam intrarunt singulæ quinque Myrobalani confectioem hamech similis tenoris, quæ cum multis aliis Myrobalanas citrinas receperunt.

31.

Pharm. AIAVÆ Semina.

Nomen a Lusitanis illis inditum. Ex ora Malabarica transferuntur, unde navarchus quidam Anglus ante aliquot annos ea secum in Angliam sumpsit. De notis eorum per sensus cognoscendis nihil mihi constitit. In India orientali celebrantur instar efficacis medicinæ contra colicam. Et in simili morbo iste, ex Goa in Angliam redux, cum amicis vicinisque suis colica detentis, illam communicavit, qui inde insigne solatium experti sunt. Ipse ille navarchus semina ista ingessit in arthritide, quæ flatus comites habuit (*windy gout*), in quibus pellendis insigniter valent, eorumque auxilio fomitem a ventriculo & capite removit. Subinde simul unam vel alteram alvi dejectionem cient (V. Percival's *Essays medical and experimental*, vol. 2. p. 226.). Sponte patet, non sufficere dicta ad veram horum seminum naturam stabiliendam, sed accedere debere novum artis periti, & ad omnia momenta attentum, scrutinium.

DESIGNATIO STIRPIUM.
 ET PHARMACORUM
 IN SEXTO VOLUMINE CONTENTORUM.

A. *Stirpes in præcedentibus voluminibus omiffæ, sed genere & specie cognitæ, ut lege ordinum naturalium inseri possint.*

Nomen pharmaceuticum.

Nomen systematicum.

18. b. Gallæ turcicæ.	<i>Quercus Cerris.</i>	5
31. b. Cynara.	<i>Cynara Scolymus.</i>	10
43. b. Lactuca sylvestris	<i>Lactuca virosa.</i>	11
84. b. Alypum.	<i>Globularia Alypum.</i>	13
142. b. Paris.	<i>Paris quadrifolia.</i>	14
151. b. Hypocistis.	<i>Cytinus Hypocistis.</i>	15
154. b. Aparine.	<i>Galium Aparine.</i>	16
183. b. Faba St. Ignatii.	<i>Ignatia amara.</i>	17
196. b. Viola canina.	<i>Viola canina.</i>	20
196. c. Viola tricolor.	<i>Viola tricolor.</i>	21
201. b. Cortex Peruvianus ruber.	-- --	26
201. c. Chinchina Caribæa.	<i>Cinchona Caribæa.</i>	32
201. b. Chinchina St. Luciæ.	<i>Cinchona floribunda.</i>	33
201. e. Chinchina de St. Fè.	-- --	36
201. f. Chinchina angustifolia.	<i>Cinchona angustifolia.</i>	37
214. b. Rhododendron.	<i>Rhododendron Chrysanthum.</i>	39
310. b. Astragalus exscapus.	<i>Astragalus exscapus.</i>	44
313. b. Santali rubri Lignum.	<i>Pterocarpus Santalin.</i>	47
313. c. Geoffroya Jamaicensis.	<i>Geoffroya Jamaicen.</i>	49
313. d. Geoffroya Surinamensis.	<i>Geoffroya Surinamensis.</i>	53
315. b. Peruvianum Balsamum.	<i>Myroxylon peruvianum.</i>	57

316. b. Balsamum Toluta-	<i>Telwifera balsamum.</i>	60
num.		
347. b. Vitalba.	<i>Clematis Vitalba.</i>	61
374. b. Padus.	<i>Prunus Padus.</i>	63
489. Mesembryanthemum cry-	<i>Mesembryanthemum</i>	65
stallinum.	<i>num.</i>	
430. b. Tacamahaca.	<i>Fagara oelandra.</i>	66
431. b. Swietenia.	<i>Swietenia Mahagoni.</i>	67
483. b. Nux moschata f. my-	<i>Myristica aromatica.</i>	68
ristica. Macis.		

B. Partes vegetabiles ignoti generis vel speciei.
I. Radices.

1. Calagualæ, f. Calaguel-	5. Ikan Radix.	82
læ Radix. 75	6. Lopez, f. Lopeziana Ra-	<i>ibid.</i>
2. Cassumuniar, f. Casumu-	dix.	
nar f. Rifagon, f. Ben-	7. Matalista Radix.	85
gale Radix. 76	8. Timac Radix.	<i>ibid.</i>
3. Chyolen Radix. 77		
4. Columbo, f. Calombæ,		
f. Colombæ &c. Radix. 78		

II. Cortices.

9. Angelinæ Cortex. 86	13. Cortex Chinæ v. Chin-	90
10. Augusturæ Cortex. <i>ibid.</i>	chinæ Surinamensis.	
11. Bela Aye Cortex. 89	14. Jubabæ Cortex.	91
12. Cortex Chinæ v. Chin-	15. Massoy Cortex.	<i>ibid.</i>
chinæ regius f. Cortex	16. Pogerebæ Cortex.	92
Chinæ flavus. <i>ibid.</i>		

III. Ligna.

17. Lignum Aloës, f. Agal-	-- Calambac;	
lochi veri;	-- Aspalathi.	<i>ibid.</i>

IV. Gummi & Resinæ.

18. Gummi Ammoniacum. 95	mi adstringens Gambien-	
19. Bdellium, f. Gummi	se, f. Gummi Gambien-	
Bdellium. 98	se.	100
20. Caranna, f. Carannæ	23. Kikekunemalo Gummi.	103
Gummi. <i>ibid.</i>	24. Look Gummi.	104
21. Gummi Gaida. 99	25. Myrrha, f. Gummi Myr-	
22. Gummi Kino f. Gum-	rhæ.	105
	26. Olam-	

Designatio Pharmacorum. 119

26. Olampi Gummi.	110	28. Rackafira Balsamum.	113
27. Refina lutea Novi Bel-
gii.	112	29. Sagapenum, f. Sagapeni
Gummi.	<i>ibid.</i>

V. Fructus & Semina.

30. Myrobalani Belliricæ.	--	Indicæ.	115
-- Citrinæ.		31. Ajavæ Semina.	116
-- Chebulæ.			

FINIS VOLUMINIS SEXTI.

INDEX ALPHABETICUS

Stirpium & medicaminum, præcedentibus sex voluminibus comprehensorum, nomina cum pharmaceutica, tum systematica exhibens.

Nomina systematica typis obliquis distincti. Quæ autem ex his asterisco notata cernuntur, ea in officinis pharmaceuticis quoque usitata sunt.

A.

- Abelmoschus, Vol. III. p. 179.
 Abies, I. 15.
 Abrotanum fœmina, 71.
 -- mas, 61.
 Absynthium maritimum, 68.
 -- -- ponticum, 65.
 -- -- vulgare, 62.
 Acacia nostras, III. 111.
 -- vera, II. 211.
 Acanthus, 107.
Acanthus mellis, ibid.
 Acetosa, IV. 155.
 Acetosella, III. 235.
Achillea Ageratum, I. 90.
 -- *foliis pinnatis &c.* 89.
 -- *Millefolium*, 87.
 -- *Ptarmica*, 90.
 Acmella, 71.
 Aconitum, III. 5.
Aconium Ambora, 17.
 -- *Napellus*, 5.
Acorus Calamus, V. 25.
Acorus palustris, 126.
 -- *verus*, 24.
Adiantum aureum, 225.
Adiantum Capillus veneris, 217.
Aesculus Hippocastanum, IV. 30.
Aethusa Æneum, I. 148.
Agallochi veri Lignum, VI. 92.
- Agaricus albus*, V. 261.
 -- *Chirurgorum*, 256.
 * *Agaricus muscarius*, 253.
Agaricus quernus, 256.
Ageratum, I. 90.
Agnus castus, II. 103.
Agrimonia, III. 71.
Agrimonia Eupatoria, ibid.
Ajauæ semina, VI. 116.
Ajuga pyramidalis, II. 65.
Alcea rosea, III. 173.
Alchemilla, 72.
Alchemilla vulgaris, ibid.
Alkanna Anchusa, II. 54.
 -- *vera*, 46.
Alkakengi, I. 246.
Alliaria, II. 166.
Allium, V. 59.
Allium Cepa, 66.
 -- *Porrum*, 65.
 -- *sativum*, 59.
 -- *Victorialis*, 65.
Alnus, I. 38.
Aloe, (*vario species*) V. 110.
Aloes Lignum, VI. 92.
Althea, III. 170.
Althea officinalis, ibid.
Ammi majus, I. 140.
Ammi verum, 139.
 -- *vulgare*, 140.
Ammoniacum Gummi VI. 95.

- Amomum, III. 149.
Amomum Cardamomum, V. 33.
 -- *Granum paradisi*, 35.
 -- *Zingiber*, 29.
 Amygdalæ amaræ, III. 117.
 -- dulces, *ibid.*
Amygdalus communis, *ibid.*
 -- *Persica*, 144.
Amyris Elemifera, IV. 15.
Amyris Opobalsamum, 16.
 * *Anacardium occidentale*, 184.
Anacardium orientale, II. 101.
 Anagallis, 3.
Anagallis arvensis, *ibid.*
 Ananas, V. 87.
Anchusa officinalis, II. 53.
 -- *tinctoria*, 54.
Anemone Hepatica, III. 51.
 -- *nemorosa*, 46.
 -- *pretensis*, *ibid.*
 Anethum, I. 154.
Anethum Feniculum, 155.
 -- *graveolens*, 154.
Angelica Archangelica, 134.
Angelica fativa, *ibid.*
Angelica sylvestris, 135.
 Angelinæ cortex, VI. 86.
 Angusturæ cortex, *ibid.*
 Anime, II. 225.
 Anisi stellati cortex, III. 270.
 Anisum Sinense, *ibid.*
 -- stellatum, *ibid.*
 -- vulgare, I. 159.
 Anserina, III. 66.
Antemis Corula, I. 80
 -- *nobilis*, *ibid.*
 -- *Pyrethrum*, 81.
 Anthophylli, III. 158.
 Anthora, 17.
 Anthos, II. 90.
Antirrhinum Linaria, 96.
 Aparine, VI. 16.
 Apium, I. 162.
Apium graveolens, *ibid.*
 -- *Petroselinum*, 161.
 Aquatica nux, IV. 40.
 Aquifolium, 7.
 Tom. VI.
- Aquilegia, III. 3.
Aquilegia vulgaris, *ibid.*
 Arabicum Gummi, II. 211.
 Arbor vitæ, I. 16.
Arbutus Uva ursi, II. 30.
Arctium Lappa, I. 44.
Arca Catheca, II. 217.
 Argentina, III. 67.
 * *Aristolochia anguicida*, I. 191.
Aristolochia clematitis, 189.
Aristolochia fabacea, II. 235.
 * *Aristolochia longa*, I. 187.
 * -- *rotunda*, *ibid.*
 -- *Serpentaria*, 185.
Aristolochia tenuis, 189.
 * *Aristolochia trilobata*, 190.
Aristolochia vulgaris, 189.
 Armoracia, II. 182.
 Arnica, I. 83.
Arnica montana, *ibid.*
Arnica Svedensis, *ibid.*
 Artemisia, 66.
Artemisia Abrotanum, 61.
 -- *absynbium*, 62.
 -- *judaica*, 60.
 -- *maritima*, 68.
 -- *pontica*, 65.
Artemisia rupestris, 68.
 -- *vulgaris*, 66.
 Arthanita, II. 15.
 Arum, V. 26.
Arum maculatum, *ibid.*
 Asarum, I. 190.
Asarum europæum, *ibid.*
Asclepias Vincetoxicum, 290.
 Aspalathi lignum, VI. 92.
 Asparagus, V. 84.
Asparagus officinalis, *ibid.*
Asperula odorata, I. 199.
 Asphodelus, V. 67.
Asphodelus ramosus, *ibid.*
Asplenium Ceterach, 219.
 -- *Ruta muraria*, 220.
 -- *Scolopendrium*, 218.
 -- *Trichomanoides*, 219.
 Asfa dulcis, IV. 239.
 -- *foetida*, I. 128.
 H 5 * *Astra-*

- * *Astragalus exscapus*, VI. 44.
 -- *Tragacantha*, II. 198.
Ashamanta cretensis, I. 125.
 -- *Orecselinum*, 126.
Artiplex hortensis, IV. 147.
Atriplex olida, 124.
 -- *fativa*, 147.
Avopa Belladonna, I. 228.
 -- *Mandragora*, 235.
Avena, V. 175.
Avena sativa, *ibid.*
Avicennia tomentosa, II. 101.
Aurantium, III. 135.
Auricula muris, I. 59.
 -- *Iudæ*, V. 265.
- B.
- Baccæ norlandicæ*, III. 74.
Badian, 268.
Balaustium, 124.
Balsamita mas, I. 70.
Balsamum Brasiliense, IV. 23.
 -- *Copajux*, *ibid.*
 -- *Gileadense*, 16.
 -- *Mecanum*, *ibid.*
Peruvianum, VI. 5 8.
Rackasira, 113.
 -- *Tolutanum*, 60.
 -- *verum*, IV. 16.
Balsamus Carpathicus, I. 8.
Barba hirci, 55.
Barbaræa, II. 166.
Bardana, I. 44.
Basilicum, II. 82.
Bdellium, VI. 98.
Beccabunga, II. 110.
Bedeguar, III. 83.
Been nux, II. 209.
Behen album, I. 50.
 -- *rubrum*, 94.
Bella Aye cortex, VI. 89.
Belladonna, I. 228.
Bellis major. 79.
Bellis minor, 81.
Bellis perennis, *ibid.*
Bengale radix, VI. 76.
Benzoë, IV. 239. 292.
Berberis, 37.
Berberis vulgaris, *ibid.*
Beta rubra, 125.
Beta vulgaris, *ibid.*
Betonica, II. 83.
Betonica officinalis, *ibid.*
Betula, I. 36.
Betula alba, *ibid.*
 -- *Alnus*, 38.
Bezetta cœrulea, IV. 65.
Bistorta, 181.
Bixa Orellana, III. 187.
Boletus ignarius, V. 256.
 -- *laricis*, 261.
 -- *suaveolens*, 259.
Bombax, III. 175.
Bonus Henricus, IV. 120.
Borago, II. 51.
Borago officinalis, *ibid.*
Borstorphiana poma, III. 85.
Botrys mexicana, IV. 123.
 -- *vulgaris*, 122.
Bovista, V. 266.
Branca ursina, (*perperam*)
 I. 137.
 -- *ursina*, (*vulgo*) II. 107.
Brassica capitata alba & ru-
bra, 172.
Brassica Eruca, 176.
 -- *Napus*, *ibid.*
Brassica oleracea, 172.
 -- *rapa*, 175.
Britanica herba, IV. 153.
Bromelia Ananas, V. 87.
Brucea antidyserterica, VI. 86.
 -- *ferruginea*, 87.
Bruscus, I. 182.
Bryonia, 223.
Bryonia alba, *ibid.*
Bubon Galbanum, 140.
 -- *macedonicum*, *ibid.*
Buglossum, II. 53.
Bupleurum rotundifolium, I. 163.
Bursa pastoris, II. 185.
Buxus, IV. 118.
Buxus sempervirens, *ibid.*

C.

- Cacao, III. 180.
Cactus Opuntia, 162.
 Cajeput (oleum), 151.
 Calagualæ f. Calaguellæ radix, VI. 75.
 Calamintha, II. 69.
Calamus Rotang, V. 137.
Calamus vulgaris, 25.
 Calcitrippa, III. 18.
 Calcitrapa, I. 52.
 Calendula, 92.
Calendula officinalis, ibid.
 Calombæ f. Calumbæ Radix, VI. 78.
Cambogia Gutta, IV. 50.
 Campechense lignum, II. 224.
 Camphora, IV. 198.
 Camphorata, 210.
Camphorosma Monspeliensis, ib.
 * *Canella alba*, 251.
 Canella malabarica, 196.
 Cannabis, 269.
Cannabis sativa, ibid.
 Caoutschuc, 77.
 Capillus veneris, V. 217.
 Capparidæ, II. 160.
Capparis spinosa, ibid.
Capsicum annuum, I. 253.
 Carannæ Gummi, VI. 98.
 Cardamine, II. 167.
Cardamine pratensis, ibid.
 Cardamomum, V. 33.
 Cardiaca, II. 95.
 Cardopatia, I. 47.
 Carduus Mariæ, 45.
Carduus marianus, ibid.
 Carduus benedictus, 51.
 -- -- tomentosus, 46.
Carex arenaria, V. 142.
 Caricæ, IV. 256.
 Carlina, I. 47.
Carlina acaulis, ibid.
 Carpathicus Balsamus, 8.
 Carpobalsamum, IV. 16.
 Carthamus, I. 47.
Carthamus tinctorius, ibid.
 Carum, 156.
Carum Carui, ibid.
 Caryophyllata, III. 60.
 Caryophylli aromatici III. 158.
 Caryophylli rubri, 340.
Caryophyllus aromaticus, 158.
 Cascarillæ cortex, IV. 60.
 Cassia, II. 207.
 -- caryophyllata, 149.
Cassia Fistula, II. 207.
 Cassia fistularis, ibid.
 -- lignea, IV. 196.
Cassia Senna, II. 203.
 Cassiæ Flores, IV. 185.
 Cassumuniar f. Casumunar, VI. 76.
 Castanea, I. 27.
 Cataputia major, IV. 49.
 -- minor, 47.
 Catechu, II. 217.
Centaurea benedicta, I. 51.
 -- *Boben*, 50.
 -- *Calcitrapa*, 52.
 -- *Cyanus*, 49.
 Centaurium minus, II. 12.
 Centummodia, IV. 183.
 Cepa, V. 66.
 Cerasa nigra, III. 100.
 -- rubra, 98.
Ceratonia siliqua, II. 226.
 Cerefolium, I. 151.
 Ceterach, V. 219.
 Chacarillæ cortex, IV. 60.
 Chærophyllum, I. 150.
Chærophyllum sylvestre, 151.
 Chamædryas, II. 63.
 Chamæleon album, I. 47.
 Chamæmelum nobile, 80.
 -- -- vulgare, 76.
 Chamæmorosus, III. 75.
 Chamæpytys, II. 64.
 Chamomilla nostras, I. 76.
 -- romana, 81.
Cheiranthus Cheiri, II. 177.
 Cheiri, ibid.
 H 6 * *Cheili-*

- * *Chelidonium majus*, II. 157.
Chelidonium minus, III. 45.
Chenopodium ambrosioides,
 IV. 123.
 * -- *anthelminticum*, 124.
 -- *Bonus Hemicus*, 121.
 -- *Botrys*, 122.
 -- *Fulvaria*, *ibid.*
China (Radix), I. 181.
China f. Chinchina (Cortex), I. 291.
Chinchina angustifolia, VI. 37.
 -- *Caribæa*, VI. 32.
 -- *Jamaicensis*, *ibid.*
 -- *de Santa Fé*, 36.
 -- *St. Luciae*, 33.
 -- *rubra*, 26.
Chrysanthemum Leucanthemum, I. 79.
Chynlen Radix, VI. 77.
Cicer, II. 194.
Cicer arietinum, *ibid.*
Cichoreum, I. 53.
Cichoreum Endivia, 54.
 -- *Intybus*, 53.
Cicum oleum, IV. 76.
Cicuta terrestris, I. 114.
 -- *aquatica*, 145.
Cicuta virosa, *ibid.*
Cicutaria, 150.
Cinæ semen, 60.
Cinamomum f. Cinnamomum,
 IV. 185.
Cinchona angustifolia, VI. 37.
 -- *Caribæa*, 32.
 -- *floribunda*, 33.
 -- *officinalis*, I. 291.
Cissampelos Pareira, 183.
Cistus creticus, III. 245.
Citrullus, I. 214.
Citrus, III. 126.
Citrus Aurantium, 135.
 -- *medica*, 126.
Clematis recta, 51.
 -- *vitalba*, VI. 61.
Coccognidium, IV. 278.
Cocculus Indus, I. 183.
Cochlearia, II. 178.
Cochlearia Armoracia, 182.
 -- *officinalis*, 178.
Cocos butyracea, V. 7.
Coffea, I. 206.
Coffea arabica, *ibid.*
Colchicum, V. 90.
Colchicum autumnale, *ibid.*
 -- *illiricum*, V. 100.
Colocynthis, V. 217.
Colubrinum lignum, 258.
Columbo f. Columbæ f. Columbæ Radix, VI. 78.
Coneffi (cortex), I. 289.
Conserva rivularis, V. 251.
Conium maculatum, I. 114.
Consolida major, II. 50.
 -- *media*, 65.
 -- *regalis*, III. 18.
Contraerva, IV. 253.
Contra Semen, I. 60.
Convallaria majalis, V. 119.
 -- *Polygonatum*, 120.
Convolvulus Jalappa, I. 268.
Convolvulus major albus, 272.
Convolvulus Mechoacan, 271.
 -- *Scammonia*, 264.
 -- *Sepium*, 272.
 -- *Soldanella*, 273.
 -- *Turpetum*, 272.
Conyza cærulea, 92.
 -- *media*, 83.
Copaifera officinalis, IV. 23.
Copaivæ balsamum, *ibid.*
Corallina Corsicana, V. 247.
Corallina rubra, *ibid.*
 -- *Melitocorton*, *ibid.*
Cordia Myxa, II. 56.
Coriandrum, I. 149.
Coriandrum sativum, *ibid.*
Cortex Angelinæ, VI. 86.
 -- *Augusturæ*, *ibid.*
 -- *Bela Aye*, 89.
 -- *Chinæ flavus f. regius*, *ib.*
 -- *Chinæ Surinamensis*, 180.
 -- *Chinchinæ*, *vid. Chinchina.*

- Iubabæ, 90.
 -- Lauola, III. 270.
 -- Magellanicus, IV. 246.
 -- Masloy, VI. 91.
 -- Peruvianus, I. 291.
 -- Peruv. ruber, VI. 91.
 -- Prægerebæ, 92.
 -- Winteranus, IV. 251.
 Corylus, I. 35.
 Corylus *Avellana*, *ibid.*
 Costus amarus, V. 41.
 * *Costus arabicus*, *ibid.*
 Costus dulcis, *ibid.*
 Cotula foetida, I. 80.
 Crepitus lupi, V. 266.
 Crocus *sativus*, *ibid.*
 Croton *Cascarilla*, IV. 60.
 -- *lacciferum*, 70.
 Croton *Tigium*, 69.
 -- *tinctorum*, 64.
 Cubebæ, V. 24.
 Cucumis, I. 216.
 -- *asininus*, 220.
 Cucumis *Colocymbis*, 217.
 -- *Melo*, 215.
 -- *sativus*, 216.
 Cucurbita, 213.
 Cucurbita *Citrullus*, 214.
 -- *lagenaria*, 213.
 -- *Pepo*, 214.
 Colilawan, IV. 243.
 Cuminum *Cyminum*, I. 142.
 Cupressus, 17.
 Cupressus *sempervirens*, *ibid.*
 * *Curcuma longa*, V. 38.
 Curcuma *rotunda*, *ibid.*
 Cuscata, I. 104.
 Cuscurn *Epithymum*, 104.
 -- *europæa*, *ibid.*
 Cyanus, 49.
 Cyclamen, II. 15.
 Cyclamen *europæum*, *ibid.*
 Cydonia, III. 94.
 Gyminum, I. 142.
 Cynara, VI. 10.
 Cynara *Scolymus*, *ibid.*
 Cynoglossa, II. 55.
Cynoglossum officinale, *ibid.*
Cynomorium coccineum, I. 43.
 Cynosbatos, III. 83.
 * *Cyperus longus*, V. 145.
 * *Cyperus rotundus*, *ibid.*
Cytinus Hypocistis, VI. 15.
 D.
 Dactyli, V. 9.
 Daphne *Gnidium*, IV. 283.
 -- *Laureola*, 278.
 -- *Mexereum*, *ibid.*
Datura Stramonium, I. 242.
Daucus Carota, 112.
Daucus creticus, 125.
sativus, 112.
 -- *sylvestris*, *ibid.*
Delphinium Consolida, III. 18.
 -- *Staphisagria*, 19.
 Dentaria, I. 274.
 * *Dictamnus albus*, III. 54.
Dictamnus creticus, II. 73.
Dianthus Caryophyllus, III. 240.
 Denvilla, I. 205.
 Digitalis, 261.
Digitalis purpurea, *ibid.*
Dolichos pruriens, II. 187.
 Doronicum, I. 86.
Doronicum Pardalianches, *ibid.*
Dorstenia Drakiena, IV. 253.
 -- *Houssoni*, *ibid.*
Dracocephalum Moldavica,
 II. 83.
 Draconis Sanguis, V. 137.
Drosera rotundifolia, III. 238.
 Dulcamara, I. 225.
 E.
 Ebulus, IV. 12.
 Elaterium, I. 220.
 Elemi, IV. 15.
 Eleuteriæ Cortex, 60.
 Endivia, I. 54.
 Enula, 32.
Epidendrum Vanilla, V. 135.
 Epi-

Epithymum, III. 104.
 Equisetum, V. 220.
Equisetum arvense, ibid.
Erigeron acris, I. 92.
 Eruca, II. 176.
 Ervum, 194.
Ervum Erailia, ibid.
 -- *Lens*, 193.
 Eryngium, I. 110.
Eryngium campestre, ibid.
 Erysimum, II. 165.
Erysimum Alliaria, 166.
 -- *Barbarea*, ibid.
 -- *officinale*, 165.
 Esula major, IV. 49.
 -- minor, ibid.
 Eupatorium, I. 70.
Eupatorium cannabinum, ibid.
Euphorbia antiquorum, IV. 42.
 -- *canariensis*, ibid.
 -- *Cyparissias*, 49.
 -- *Lathyris*, 47.
 -- *offinarum*, 42.
 -- *palustris*, 49.
 Euphorbii Gummi, 42.
 Euphrasia, 98.
Euphrasia officinalis, ibid.

F.

Faba, II. 192.
 Faba crassa, III. 165.
 -- *Pechurium* s. *Pechuris*
 s. *Pichurium*, IV. 243.
 -- *St. Ignatii*, VI. 19.
 Fabaria, III. 165.
Fagara octandra, VI. 66.
 Fagus, I. 28.
Fagus Castanea, 27.
 -- *sylvatica*, 28.
 Farfara, 74.
Ferula Assa ferida, 123.
Ficus Carica, IV. 256.
 Filipendula, III. 58.
 Filix foemina, V. 215.
 Filix mas, 207.
 Flammula, III. 43.

 -- *Jovis*, III. 51.
Foeniculum aquaticum, I. 143.
 -- *vulgare*, 155.
Foenugracum, II. 202.
 Fragaria, III. 69.
Fragaria vesca, ibid.
 Frangula, IV. 5.
 Fraxinus, III. 255.
Fraxinus excelsior, ibid.
 -- *Ornus*, 258.
Fraxinus rotundifolia, ibid.
Fucus Helminthocorton, V. 247.
 -- *vesiculosus*, 244.
 Fumaria, II. 234.
Fumaria bulbosa, 235.
 -- *officinalis*, 233.
 Fungus melitenensis, I. 43.
 -- *rosaceus*, III. 83.
 -- *falicyis*, V. 259.
 -- *sambucinus*, 265.

G.

Galangia major, V. 36.
 -- minor, ibid.
 Galbunum, I. 140.
 Galda gummi, VI. 99.
 Galega, II. 200.
Galega officinalis, ibid.
 Galium album, I. 199.
Galium Aparine, VI. 16.
 Galium luteum, I. 198.
Galium Mollugo, 199.
 -- *verum*, 198.
 Gallæ turcicæ, VI. 5.
 Gambiense Gummi, 100.
 Gambogium, IV. 50. 290.
Garcinia Mangostana, III. 250.
 Genipi album, I. 68.
 -- *verum*, 89.
 Genista, II. 188.
Genista canariensis, 190.
 Gentiana alba, I. 132
Gentiana Centaurium, II. 12.
 -- *lutea*, 8.
 Gentiana rubra, ibid.
 * *Geoffroya Jamaicensis*, VI. 49.

- * -- *Surinamensis*, 53.
 * *Geranium moschatum*, III. 139.
 * -- *robertianum*, *ibid.*
 * *Geum rivale*, 64.
 * -- *urbanum*, 60.
 Ginseng, I. 176.
Glecoma hederacea, II. 92.
Globularia Alypum, VI. 13.
Glycyrrhiza, II. 195. 198.
Glycyrrhiza echinata, 198.
 -- -- *glabra*, 195.
 Gnaphalium, I. 60.
Gnaphalium arenarium, *ibid.*
 -- -- *dioicum*, *ibid.*
 Gossypium, III. 175.
Gossypium herbaceum, *ibid.*
 Gramen (Radix), V. 165.
 Grana Paradisi, V. 35.
 Granatum, III. 294.
 Gratiola, II. 104.
Gratiola officinalis, *ibid.*
 Guajacum, III. 190.
Guilandina Moringa, II. 209.
 Gummi adstringens, VI. 100.
 -- *Ammoniacum*, 95.
 -- *Anime*, II. 225.
 Gummi arabicum, 211.
 -- *Bdellium*, VI. 98.
 -- *Carannæ*, *ibid.*
 -- *cerasorum*, III. 98.
 -- *Euphorbii*, IV. 42.
 -- *Galda*, VI. 99.
 -- *Gambiensis*, 100.
 -- *Guttæ*, IV. 50. 290.
 -- *Kikekunemalo*, VI. 103.
 -- *Kino*, 100.
 -- *Laccæ*, IV. 70.
 -- *Look*, VI. 104.
 -- *Myrrhæ*, 105.
 -- *Olampi*, 112.
 -- *Sagapeni*, 113.
 -- *Senegal*, II. 216.
Guitafera vera, IV. 290.

H.

- Hematoxylum campechianum*,
 II. 224.
Hedera arborea, I. 164.
Hedera Helix, *ibid.*
Hedera terrestris, II. 92.
Heliotropii succus, IV. 64.
Helleborus albus, V. 68.
 * *Helleborus fœtidus*, III. 36.
 * -- *niger*, 24.
 * -- *viridis*, 35.
Helminthochorton, V. 247.
Hepatica nobilis, 51.
Heracleum Sphondylium, I. 137.
Herba britannica, IV. 153.
Hermodactylus, V. 100.
Herniaria, IV. 148.
Herniaria glabra, *ibid.*
Hibiscus Abelmoschus, III. 179.
Hieracium Pilosella, I. 59.
Hippocastanum, IV. 30.
Hirundinaria, I. 290.
Hilpidula, 60.
Hordeum, V. 165.
Hordeum distichon, *ibid.*
Hordeum vulgare, *ibid.*
Humulus Lupulus, IV. 276.
Hydrolapathum, 277.
Hydropiper, 182.
Hymenæa Courbaril, II. 225.
Hyoscyamus, I. 236.
 * *Hyoscyamus albus*, 242.
 -- *niger*, 236.
Hypericum, III. 247.
Hypericum perforatum, *ibid.*
Hypocistidis succus, VI. 15.
Hyslopus, II. 70.
Hyslopus officinalis, *ibid.*

I.

- Jalappa*, I. 268.
Japonica terra, II. 217.
Jalminum, II. 18.
Jasminum officinale, *ibid.*

Jatropha Curcas, IV. 75.

-- *elastica*, 77.

Ignatia amara, VI. 17.

Ignatii Faba, *ibid.*

Ikan Radix, VI. 82.

Ilex Aquifolium, IV. 7.

Illicium anisatum, III. 268.

Imperatoria, I. 136.

Imperatoria Ostruthium, *ibid.*

Inula dyssemica 83.

-- *Helenium*, 82.

Ipecacuanha, 278.

* *Iris Florentina*, V. 121.

-- *Germanica*, 123.

Iris nostras, *ibid.*

-- *palustris* 126.

Iris Pseudacorus, *ibid.*

Islandicus Muscus, 228.

Jubabæ cortex, VI. 91.

Juglans, I. 30.

Juglans regia, *ibid.*

Jujubæ, IV. 6.

Juniperus, I. 18.

Juniperus communis, *ibid.*

-- *Lycia*, 21.

-- *Sabina*, 22.

K.

Kajeput oleum III. 151.

Kikekunemalo Gummi, VI. 103.

Kino Gummi, 100.

L.

Lacca, IV. 70.

Lactuca, I. 57.

Lactuca sativa, *ibid.*

Lactuca sylvestris, VI. 11.

Lactuca virosa, *ibid.*

Ladanum, III. 245.

* *Laniam album* II. 94.

Lapathum acutum, IV. 152.

Laserptium latifolium, I. 132.

-- *Siler*, *ibid.*

Lavendula, II. 71.

Lavendula spica, *ibid.*

-- *Stoechas*, II. 73.

Laurocesarus, III. 102.

Laurus, IV. 234.

Laurus Benzoin, 237.

-- *Camphora*, 198.

-- *Cinnamomum*, 185.

-- *Culivan*, 232.

-- *nobilis*, 234.

-- (*Pechurim*), 243.

-- *Sassafras*, 237.

Lawsonia inermis, II. 46.

Ledum palustre, 40.

Lemithochorton, V. 247.

Lens, II. 193.

Lentiscus, 40.

Leontodon Taraxacum, I. 56.

Leonurus Cardiaca, II. 95.

Lepidium sativum, 182.

Levisticum, I. 133.

Lichen apthosus, V. 239.

* -- *caninus*, *ibid.*

Lichen cinereus terrestris, *ib.*

Lichen cocciferus, 178.

* -- *islandicus*, 228.

-- -- *plicatus*, 244.

Lichen pulmonarius, 237.

* -- *pyxidatus*, 178.

-- -- *Roccella*, 243.

-- -- *Saxatilis*, 227.

Lignum Agallochi, VI. 92.

-- -- *Aloes*, *ibid.*

-- -- *Aspalathi*, *ibid.*

-- -- *Calambac*, 93.

-- -- *Campechense*, II. 224.

-- -- *Moluccense*, 70.

-- -- *nephriticum*, 209.

-- -- *Pavanæ*, IV. 69.

-- -- *Rhodium*, II. 190.

-- -- *sanctum*, III. 190.

-- -- *Santali rubri*, VI. 42.

-- -- *Sappan*, II. 224.

-- -- *Serpentum*, I. 185.

Ligusticum Levisticum, 133.

Lilium album, V. 44.

Lilium candidum, *ibid.*

Lilium Conualium, 119.

Linaria, II. 96.

Lin-

- Lingua avis, III. 255.
 -- -- cervina, V. 218.
 Linnæa, I. 212.
Linnæa borealis, ibid.
 Linum, III. 226.
 * *Linum catharticum*, 234.
 -- -- *ustatissimum*, 226.
 Liquidambar, I. 35.
Liquidambar syraciflua, ibid.
 Lithospermum, II. 53.
Lithospermum officinale, ibid.
 Lobelia, I. 274.
Lobelia sypbilivica, ibid.
Lonicera Diervilla, 205.
 -- -- *Periclimenum*, ibid.
 Look Gummi, VI. 104.
 Lopez Radix, 82.
 Lujula, III. 235.
 Lupinus, II. 186.
Lupinus albus, ibid.
 Lupulus, IV. 275.
Lycoperdon Bovista, V. 266.
 Lycopodium, 222.
Lycopodium clavatum, ibid.
 -- -- *Selago*, 225.
Lusmachia Nummularia, II. 7.
Lusmachia purpurea, III. 243.
Lythrum Salicaria, ibid.
- M
- Macis, VI. 68.
 Magellanicus Cortex, IV. 246.
 Mahagoni, VI. 67.
 Majorana, II. 75.
 Mslabathrum, IV. 196.
 Malva arborea, III. 173.
Malva sylvestris, ibid.
Malva vulgaris, ibid.
 Mandragora, I. 235.
 Mangostana, III. 250.
 Manna, 258.
Maranta Galanga, V. 36.
 Marrubium album, II. 85.
Marrubium vulgare, ibid.
 Morum verum, 57.
 Massoy Cortex, VI. 91.
 Mastix, I. 40.
 Matalista Radix, VI. 85.
 Matricaria, I. 78.
Matricaria Chamomilla, 76.
 -- -- *Parthenium*, 78.
 Matrifylva, 199.
 Mecca Ballamum, IV. 16.
 Mechoacanna, I. 271.
Melaleuca Leucadendron, III. 151.
 Melilotus, II. 201.
Melissa Calaminta, 69.
Melissa canariensis, 83.
 -- *citrina*, 68.
Melissa officinalis, ibid.
Melissa turcica, 83.
 Melissophyllum, 70.
Melitis Melissophyllum, ibid.
 Melo, I. 215.
Menispermum Cocculus, 183.
 * *Mentha crispata*, II. 77.
 * -- *piperrita*, 79.
 -- *Pulegium*, 81.
 * -- *sylvestris*, 80.
Menyanthes trifoliata, 17.
 Mercurialis, IV. 101.
Mercurialis annua, ibid.
 * *Mesembryanthemum crystallinum*, VI. 65.
 Mespili, III. 96.
Mespilus germanica, ibid.
 Meu s. Meum athamanticum, I. 148.
 Mezereum, IV. 278.
 Milium, V. 196.
 -- *folis*, II. 53.
 Millefolium, I. 87.
Mimosa Cate, II. 217.
 -- -- *nilotica*, 211.
 -- -- *Senegal*, 216.
 Moluccense Lignum, IV. 69.
Momordica Flaterium, I. 220.
 Morfus diaboli, 95.
 Morus, IV. 263.
Morus nigra, ibid.
 Moschata nux, VI. 68.
 Moxa Japonica, I. 66.

- -- *nigra*, 25.
 Porrum, V. 55.
 Portulaca, III. 168.
Portulaca oleracea, *ibid.*
Portentilla Anserina, 66.
 -- -- *repetans*, 67.
Poterium Sanguisorba, I. 100.
 * *Primula veris*, II. 13.
 Profluvii Cortex, I. 289.
 Pruna. III. 108.
 Prunella, II. 95.
Prunella vulgaris, *ibid.*
Prunus avium, III. 100.
 -- *Cerasus* 98.
 -- *domestica*, 108.
 -- *Laurocerasus*, 102.
 -- *Padus*, VI. 80.
 -- *spinosa*, III. 111.
 Psyllium, I. 103.
 Ptarmica, 90.
Pteris aquilina, V. 215.
Pterocarpus santalinus, VI. 47.
 Pulegium, II. 81.
 Pulmonaria arborea, V. 237.
 -- -- *maculata*, 52.
Pulmonaria officinalis, *ibid.*
 Pullatilla nigricans, III. 46.
Punica Granatum, 124.
 Pyrethrum, I. 81.
 Pyrola, II. 42.
Pyrola rotundifolia, *ibid.*
Pyrus Cydonia, III. 94.
 -- *Malus*, 85.

Q

- Quassia, III. 206.
Quassia amara, *ibid.*
 -- *Simaruba*, 218.
 Quercus, I. 32.
Quercus Cerris, VI. 5.
Quercus marina, V. 244.
Quercus Robur, I. 32.
 -- -- *Suber*, 34.

R.

- Backafira Balsamum, VI. 113.
 Radicula, II. 163.
 Ranunculus albus, III. 46.
Ranunculus acris 39.
 * -- *bulbosus*, 42.
 -- -- *Ficaria*, 45.
 -- -- *Flammula*, 43.
 Ranunculus palustris, 42.
 Ranunculus pratensis, 39.
Ranunculus sceleratus, 42.
 Rapa, II. 175.
 Raphanus hortensis, 168.
 -- -- *niger*, *ibid.*
 -- -- *rusticanus*, 182.
Raphanus sativus, 227.
 Resina elastica, IV. 77.
 Resina lutea novi Belgii, VI.
 112.
 Rhabarbarum monachorum,
 IV. 154.
 -- -- *fibricum*, 159.
 -- -- *verum*, 161.
 * *Rhamnus catarticus*, 3.
 -- -- *Frangula*, 5.
 -- -- *Zizyphus*, 96.
 Rhaponticum, 157.
 Rheum, *vid.* Rhabarbarum.
Rheum palmatum, IV. 161.
 -- *Rhaponticum*, 157.
 -- -- *undulatum*, 159.
 Rhodia, III. 167.
Rhodiola rosea, *ibid.*
 Rhodium lignum, II. 190.
 Rhododendron, VI. 39.
Rhododendron Chrysanthum, *ib.*
 Roeas, II. 112.
Rhus coriaria, IV. 13.
 * *Ribes nigrum*, III. 145.
 * -- *rubrum*, 144.
Ricinus communis, IV. 89.
 Ricinus major, 75.
 Ricinus vulgaris, 89.
 Rifagon, VI. 76.
 Roccella, V. 243.

- Rosa alba*, III. 84.
 -- *canina*, 83.
 -- *centifolia*, 76.
Rosæ damascenæ, *ibid.*
 -- -- *rubræ*, 80.
Rosa gallica, *ibid.*
Rosa sylvestris, 83.
Rosmarinus hortensis, II.
 90.
Rosmarinus officinalis, *ibid.*
Rosmarinus sylvestris, 40.
Ros solis, III. 238.
 * *Rubia tinctorum* I. 193.
Rubus arcticus, III. 74.
 -- *Chamæmoris*, 75.
idaeus, 73.
Rumex Acetosa, IV. 155.
 -- *acutus*, 152.
 -- *alpinus*, 154.
 -- *aquaticus*, 153.
 -- *crispus*, 152.
Ruscus, I. 182.
Ruscus aculeatus, *ibid.*
 -- *Hypoglossum*, I. 182.
Ruta, III. 55.
Ruta graveolens, *ibid.*
Ruta muraria, V. 220.
 S
Sabadillæ, f. *Sabadilli semen*,
 V. 79.
Sabina, I. 22.
Saccharum, V. 178.
Saccharum officinarum, *ibid.*
Sagapenum, VI. 113.
Sagu, V. 12.
Sagus RHUMPHII, *ibid.*
Salab, f. *Salap*, f. *Salep*, 127.
Salix, I. 23.
Salix alba, *ibid.*
Salsola sativa rel., IV. 127.
Salvia, II. 86.
Salvia officinalis, *ibid.*
 -- *Sclarea*, II. 89.
Sambucus, IV. 8.
Sambucus Ebulus, 12.
 -- -- *nigra*, 8.
Sandaracha, I. 18.
Sanguis Draconis, V. 137.
Sanguisorba officinalis, I. 100.
Sanicula, III.
Sanicula europæa, *ibid.*
Santalum album, II. 47.
 -- -- *citrinum*, *ibid.*
 -- -- *rubrum*, VI. 47.
Santolina, I. 71.
Santolina Chamae Cyparissus, *ib.*
Santonicum, 60.
Saponaria, III. 241.
Saponaria officinalis, *ibid.*
Sappan lignum, II. 224.
Sarcocolla, I. 106.
Sarsaparilla, 178.
Sarsaparilla germanica, 180.
Sassafras, IV. 237.
Satureia, II. 77.
Satureia hortensis, *ibid.*
Satyrium, V. 133.
Saxifraga alba, III. 169.
Saxifraga granulata, *ibid.*
Saxifraga rubra, 58.
Scabiosa, I. 95.
Scabiosa arvensis, *ibid.*
 -- -- *succisa*, 95.
Scammonium, 264.
Scandix Cerefolium, 150.
Scilla, V. 46.
Scilla maritima, *ibid.*
Schoenanthus, V. 201.
Sclarea, II. 89.
Scolopendrium, V. 218.
Scordium, II. 61.
Scorzonera, I. 55.
Scorzonera humilis, *ibid.*
 * *Scrophularia aquatica*, II. 100.
 -- -- *nodosa*, 99.
Scrophularia vulgaris, *ibid.*
Scutellaria galericulata, 96.
Sebesten, 56.
Secale, V. 157.
Secale cereale, *ibid.*
Sedum acre, III. 163.
Sedum majus, 166.

- Sedum minus*, 163.
Sedum Telephium, 165.
Sempervivum majus, 166.
Sempervivum rotundatum, *ibid.*
Senecio, I. 91.
Senecio vulgaris, *ibid.*
Senega, f. *Seneka*, II. 227.
Senna, 203.
Serpentaria virginiana, I. 185.
Serpentum Lignum, 204.
 -- -- *radix*, 200.
Serpyllum, II. 67.
Sesamum, I. 262.
Sesamum orientale, *ibid.*
Seseli, 132.
Seseli creticum, 114.
 -- -- *massiliense*, 152.
Seseli tortuosum, *ibid.*
Sigillum Salomonis, V. 120.
Siler montanum, I. 132.
Siliqua dulcis, II. 226.
 -- -- *hirfuta*, 187.
Simaruba, III. 218.
Sinapi nigrum, II. 169.
Sinapis nigra, *ibid.*
Sison Ammi, I. 139.
Sisymbrium Nasturtium, II. 162.
 -- -- *Sophia*, 164.
Sium Nisi, I. 138.
Smilax China, 181.
 -- -- *Sarsaparilla*, 178.
Soda, IV. 127.
Solanum, I. 226.
Solanum Dulcamara, 225.
 -- -- *nigrum*, 226.
Soldanella, 273.
Solidago Virgaurea, 90.
Sonchus, 59.
Sonchus oleraceus, *ibid.*
Soehia chirurgorum, II. 164.
 * *Sorbus aucuparia*, III. 97.
Spartium scoparium, II. 188.
Spica celtica, I. 99.
 -- -- *indica*, V. 202.
Spigelia, I. 201.
Spigelia Anthelmia, *ibid.*
 * *Spigelia marglandica*, 202.
Spilanthes Acemella, 71.
Spina cervina, IV. 3.
Spinacia, 146.
Spinacia oleracea, *ibid.*
Spiraea Filipendula, III. 123.
 -- -- *Ulmaria*, 59.
Squilla, V. 46.
Squinanthus, 201.
Staphisagria, III. 19.
Statice Limonium, I. 94.
Stoechas arabica, II. 73.
 -- -- *citrina*, I. 59.
Storax, II. 43.
 -- -- *liquida*, 35.
Strammonium, I. 242.
Styrax, *vid. Storax.*
Styrax Benzoin, IV. 292.
Styrax officinale, II. 43.
Suber, I. 34.
Succus Acaciae verae, II. 211.
Sumach, IV. 13.
Swietenia, VI. 67.
Swietenia Mahagoni, *ibid.*
Symphitum, II. 50.
Symphitum officinale, *ibid.*

T

- Tabacum*, I. 247.
Tacamahaca, 26.
Tamarindi, II. 222.
Tamarindus Indica, *ibid.*
Tamarisci Cortex &c. 48.
Tamarix gallica, *ibid.*
Tanacetum, I. 69.
Tanaceium Balsamica, 70.
 -- -- *vulgare*, 69.
Taraxacum, 56.
Telephium, III. 165.
Terebinthina communis, I. 14.
 -- -- *cyprica*, 40.
 -- -- *veneta*, 9.
Terra Catechu, II. 217.
 -- -- *Japonica*, *ibid.*
Tertianaria, 96.
Teucrium capitatum, 60.
 -- -- *creticum*, *ibid.*

-- -- *Camædrys*, 63.
 -- -- *Camæpitys*, 64.
 -- -- *Marum*, 57.
Teucrium montanum, 60.
 -- -- *Polium*, *ibid.*
 -- -- *Scordium*, 61.
Thalictrum, III. 53.
Thalictrum flavum, *ibid.*
Thea Bohe, IV. 102.
Thea Bobea, *ibid.*
 * *Thea viridis*, IV. 103.
Theobroma Cacao, III. 180.
Thlaspi, II. 185.
Thlaspi arvense, *ibid.*
 -- -- *Bursa pastoris*, *ibid.*
Thus, I. 21.
Thuja occidentalis, 16.
Thymelæa, IV. 283.
Thymus, II. 66.
Thymus Serpyllum, 67.
 -- -- *vulgaris*, 66.
Tigli, s. *Tiglia grana*, IV. 69.
Tilia, III. 251.
Tilia europæa, *ibid.*
Tilli grana, IV. 69.
Toluifera balsamum VI. 60.
Tolutanum ballamum, *ibid.*
Tordylium officinale, I. 114.
Tormentilla, III. 68.
Tormentilla erecta, *ibid.*
Tragachanthæ gummi, II. 198.
Tragopogon, I. 55.
Tragopogon pratense, *ibid.*
Trapa natans, IV. 40.
Tribulus aquaticus, *ibid.*
Trichomanes, V. 219.
Trifolium fibrinum, II. 17.
Trifolium Melilous officina-
nalis, 201.
Trifolium paludosum, 17.
Trigonella Fœnum græcum, 202.
Triticum, V. 163.
Triticum æstivum *ibid.*
 -- -- *lybernum* *ibid.*
 -- -- *repens* *ibid.*
Tropaolum m. œjus, IV. 36.
Tunica, III. 340.

Turpethum, I. 272.
Tussilago, 74.
Tussilago Farfara, *ibid.*
Petasites, 73.

V

Vaccinium Myrtillus, II. 39.
 -- -- *Oxyccocos* *ibid.*
 -- -- *Vitis idæa* 38.
Valeriana celtico I. 99.
Valeriana major *ibid.*
 -- -- *minor* 96.
Valeriana officinalis *ibid.*
 -- -- *Pbu* 99.
Vanilla V. 135.
Veratrum album V. 68.
 -- -- *nigrum* *ibid.*
Veratrum (Sabadilla) V. 79.
Verbascum (Folia) I. 259.
 -- -- (*Radix*), 260.
Verbascum nigrum *ibid.*
 -- -- *Thapsus* 259.
Verbena II. 110.
Verbena officinalis *ibid.*
Veronica, 108.
Veronica Beccabunga 110.
 -- -- *officinalis* 108.
Vicia Faba, 192.
Victorialis longa V. 65.
Vinca minor I. 288.
Vinca Peruinca, *ibid.*
Vincetoxicum, 290.
Vinum 166.
Viola 276.
 * *Viola canina*, VI. 20.
 -- *Ipecacuanha* I. 278.
 -- *odorata* 276.
Violaria, *ibid.*
 * *Viola tricolor*, VI. 21.
Virga aurea, I. 90.
Vilcum, 106.
Viscum album *ibid.*
Vitæ arbor 16.
Vitex Agnus castus II. 103.
Vitis idæa 38.
Vitis vinifera I. 166.

Vulvaria IV. 124.

Ulmaria III. 59.

Ulmus IV. 266.

Ulmus campestris ibid.

Urtica, 260.

Urtica dioica, ibid.

-- pilulifera, 263.

Urtica romana, ibid.

Urtica urens, ibid.

Usnea, V. 227.

Uvæ, I. 166.

Uva ursi, II. 30.

Uvularia I. 182.

W

Wintera aromatica, IV. 251.

Winteranus Cortex, ibid.

-- -- spurius, ibid.

X

Xanthium I. 75.

Xylobalsamum IV. 16.

Z

Zedoaria longa, V. 43.

-- -- rotunda, 42.

Zingiber album, V. 29.

-- -- commune, ibid.

-- -- nigrum, ibid.

F I N I S.

